

RAPORT
Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA POWIATU GLIWICKIEGO
OBEJMUJĄCY LATA 2021 – 2022

ZLECENIODAWCA:

POWIAT GLIWICKI

ul. Zygmunta Starego 17, 44-100 Gliwice

tel.: 32 332 66 00, faks: 32 231 08 22

mail: sekretariat@starostwo.gliwice.pl

www.powiatgliwicki.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING,

ul. Spokojna 3, 43-330 Hecznarowice

tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869

e-mail: biuro@eko-team.com.pl

www.eko-team.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Marcin Sosna

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	5
1.1.	PODSTAWA OPRACOWANIA	5
2.	CEL NADRZĘDNY I PRIORYTETY EKOLOGICZNE OKREŚLONE PROGRAMAMI OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GLIWICKIEGO NA LATA 2021 – 2022	6
3.	STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ ZAPISANYCH W PROGRAMACH OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2021 - 2022	8
3.1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	8
3.2.	OCHRONA PRZED HAŁASEM	30
3.3.	OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM	33
3.4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	36
3.5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	46
3.6.	GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI	51
3.7.	OCHRONA GLEB	54
3.8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	59
3.9.	OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	65
3.10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	73
4.	STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ W ZAKRESIE USUWANIA AZBESTU ZAPISANYCH W AKTUALIZACJI PROGRAMU USUWANIA AZBESTU DLA POWIATU GLIWICKIEGO NA LATA 2020 – 2032	76
5.	OCENA STOPNIA REALIZACJI PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GLIWICKIEGO WEDŁUG WSKAŹNIKÓW	81
6.	PODSUMOWANIE	95

SPIS TABEL

Tabela 1 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	8
Tabela 2 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 – 2022	14
Tabela 3 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zagrożeń hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	30
Tabela 4 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zagrożeń hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	31
Tabela 5 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	33
Tabela 6 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	33
Tabela 7 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	36
Tabela 8 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	37
Tabela 9 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	46
Tabela 10 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	51
Tabela 11 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	52
Tabela 12 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gleb i terenów przemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	54
Tabela 13 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gleb i terenów przemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	55
Tabela 14 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	59

Tabela 15 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	59
Tabela 16 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	65
Tabela 17 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	66
Tabela 18 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	73
Tabela 19 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	74
Tabela 20 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie usuwania azbestu na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	76
Tabela 21 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie usuwania azbestu na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022	77
Tabela 22 Analiza wskaźnikowa realizacji Aktualizacji Programu usuwania azbestu	79
Tabela 24 Wskaźniki efektywności Programu z 2017 roku	81
Tabela 25 Wskaźniki Realizacji Programu ochrony środowiska z 2022 roku	88

1. Wstęp

1.1. Podstawa opracowania

Podstawą formalną opracowania „Raportu...” jest umowa zawarta między EKO – TEAM Konsulting, a Powiatem Gliwickim na wykonanie pracy pt.: „Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Gliwickiego obejmujący lata 2021 – 2022” (zwany dalej Raportem 2023).

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art.17 ust.1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku, Starosta Gliwicki w 2018 roku przygotował dokument pn. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 perspektywą do roku 2025” przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Gliwickiego nr XLII/314/2018 z dnia 27 września 2018r.

W 2022 roku został opracowany nowy „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Gliwickiego nr XLII/338/2022 z dnia 22 września 2022 roku.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi zapisanymi w art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska, w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z wykonania Programu, obejmujące opis wykonanych działań, ocenę realizacji planu operacyjnego oraz ocena wskaźników efektywności Programu. Starosta Powiatu Gliwickiego powinien sporządzić raport przedstawiać Radzie Powiatu oraz przekazać do organu wykonawczego Województwa Śląskiego.

Niniejszy dokument obejmuje swym zakresem lata 2021 – 2022 i zawiera:

- analizę realizacji przedsięwzięć planowanych na rok 2021, ujętych w Programie Ochrony Środowiska z 2018 roku,
- analizę realizacji przedsięwzięć planowanych na rok 2022, ujętych w Programie Ochrony Środowiska z 2022 roku,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych zapisanych na lata 2021 – 2022,
- analizę efektywności Programów w oparciu o wskaźniki w nich określone.

Niniejszy raport jest także dwuletnim podsumowaniem „Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032”.

Przy opracowywaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje świadczące o stanie środowiska naturalnego na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 – 2022, były to głównie dane udostępnione przez:

- Starostwo Powiatowe w Gliwicach,
- Główny Urząd Statystyczny w Warszawie,
- Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach,
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie,
- Nadleśnictwa PGL LP z terenu powiatu gliwickiego,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie,
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach,
- Urzędy Gmin i Miast z terenu powiatu gliwickiego.

2. Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programami Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2021 – 2022

Przy zastosowaniu wielu kryteriów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w czasie opracowywania zarówno „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 - 2021 z perspektywą do roku 2025”, jak i „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030” dokonano wyboru celów przewidzianych do osiągnięcia w zakresie poszczególnych obszarów interwencji.

Poniżej wypisano wszystkie określone cele, które w obu programach są tożsame.

Obszar interwencji: Ochrona powietrza i klimatu

Cele: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych
Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami

Obszar interwencji: Ochrona przed hałasem

Cel: Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska

Obszar interwencji: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach

Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

Obszar interwencji: Gospodarka wodno – ściekowa

Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

Obszar interwencji: Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami złóż kopalin oraz udokumentowanych wód podziemnych
Racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi

Obszar interwencji: Ochrona gleb

Cel: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi
Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych zgodnie z wymaganiami

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Racjonalna gospodarka odpadami
Gospodarowania odpadami innymi niż komunalne

Obszar interwencji: Ochrona przyrody i krajobrazu

Cele: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu

Obszar interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Cele: Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych
Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska

W zakresie każdego celu sprecyzowano konkretne zadania, których realizację przedstawiono w dalszej części opracowania. W poniższych zestawieniach zobrazowano, jak przebiegała realizacja zadań w latach 2021 – 2022.

W Programach Ochrony Środowiska na szczeblu powiatu w harmonogramach realizacji zadań wyszczególnia się dwie grupy zadań:

- zadania własne – realizowane bezpośrednio przez Powiat Gliwicki, ich realizacja jest związana bezpośrednio z wkładem finansowym Powiatu,
- zadania monitorowane – realizowane na terenie powiatu, niemniej jednak przez jednostki takie jak Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Agencję

Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, a także przedsiębiorców czy mieszkańców (Powiat nie odpowiada za realizację tych zadań). Do zadań monitorowanych zalicza się także zadania za realizację których są bezpośrednio odpowiedzialne władze gmin powiatu gliwickiego i w związku z tym Powiat także nie ma wpływu na ich realizację.

Biorąc pod uwagę fakt, że w Programach Ochrony Środowiska pojawiają się zadania należące do każdej z wymienionych wyżej grup dane do opracowania niniejszego Raportu pochodzą nie tylko ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach i jego jednostek, ale także z gmin oraz instytucji wymienionych na listach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, jako jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie.

W tym celu autorzy niniejszego Raportu wystosowali prośby o udzielenie informacji do wszystkich jednostek mających wpływ na realizację poszczególnych zadań, a uzyskane informacje zostały wykorzystane w Raporcie z realizacji zadań zapisanych w Programach Ochrony Środowiska, w zestawieniach dotyczących realizacji zadań monitorowanych.

3. Stopień realizacji zadań zapisanych w programach ochrony środowiska w latach 2021 - 2022

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 20 zadań, z czego:

- 6 własnych,
- 14 monitorowanych.

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 18 zadań, z czego:

- 4 własne,
- 14 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 – 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 1) oraz zadań monitorowanych (tabela nr 2).

Tabela 1 Stan realizacji **ZADAŃ WŁASNYCH** w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Działania konsultacyjno-doradcze w zakresie ograniczenia niskiej emisji na terenie powiatu gliwickiego	W roku 2021 nastąpiło podjęcie działań mających na celu reaktywację Klastra Energii „Przyjazna Energia w Powiecie Gliwickim”. W ramach prowadzonych działań zorganizowano spotkanie robocze wóldarzy gmin (17 listopada 2021r.), udzielono pomocy w zorganizowaniu ostatniego spotkania Rady Klastra I kadencji (13 grudnia 2021r.) w tym przygotowano materiały na w/w spotkania, dokonano stosownych analiz przepisów, zapewniono obsługę organizacyjną. Podjęte działania obejmowały m.in. zwiększenie aktywności gmin, które są członkami klastra oraz docelowe utworzenie koordynatora klastra w formule spółki komunalnej.
2.	Wdrożenie programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Starosta Gliwicki przedkłada sprawozdanie z wykonania Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej każdego roku.
3.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	W roku 2021 Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach zrealizował następujące zadania na drogach publicznych: Remonty, modernizacje nawierzchni dróg i chodników: • Przebudowa drogi powiatowej Nr 2985S ul. Powstańców Śląskich w Pyskowicach za kwotę 1 323 309,00 zł, • Rozbudowa i przebudowa drogi powiatowej Nr 2982S ul. Szpitalna w Knurowie za kwotę 3 457 475,00 zł, • Modernizacja drogi powiatowej Nr 2960S Sarnów – Świebież za kwotę 1 350 000,00 zł, • Przebudowa drogi powiatowej Nr 2925S w Pilchowicach – budowa kanalizacji deszczowej dla zaprojektowanego ciągu pieszego wzdłuż drogi powiatowej Nr 2925S w miejscowości Pilchowice i Leboszowice, etap V za kwotę 321 124,00 zł, • Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 2927S ul. Olchowa w Żernicy - etap III za kwotę 698 113,00 zł, • Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 2926S ul. Górnicza w Żernicy za kwotę 41 943,00 zł,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		- Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 2913S ul. Pniowska w Paczynie za kwotę 134 261,00 zł, - Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 2950S ul. Wilkowska w Toszku za kwotę 52 216,00 zł, - Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 2909S ul. Zabrska w Paniówkach w ramach zadania dofinansowanego z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg pn. "Przebudowa i remont drogi powiatowej Nr 2909S ul. Zabrska w Paniówkach" za kwotę 285 948,00 zł, - Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 291S ul. Darwina w Paniówkach za kwotę 7 565,00 zł. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego - Doświetlenie ośmiu przejść dla pieszych przy drogach powiatowych na terenie powiatu gliwickiego za kwotę 1 274,00 zł, Opracowanie dokumentacji - Projekt przebudowy drogi powiatowej Nr 2939S w Poniszowicach za kwotę 49 815,00 zł, - Przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej Nr 2985S ul. Powstańców Śląskich w Pyskowicach - dokumentacja projektowa – za kwotę 84 870,00 zł, - Dokumentacja projektowa przebudowy drogi powiatowej Nr 2908S ul. Korfantego w Gierałtowicach - etap I – za kwotę 79 335,00 zł, - Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę ciek zlokalizowanego przy drodze powiatowej Nr 2970S ul. Wiejska w Pisarzowicach za kwotę 18 450,00 zł, - Opracowanie dokumentacji dla zadania pn. "Przebudowa drogi powiatowej Nr 2916S na odcinku Smolnica - Sośnicowice" za kwotę 51 291,00 zł, - Budowa chodnika wraz z oświetleniem wzdłuż drogi powiatowej Nr 2905S ul. Gliwickiej w Pyskowicach - dokumentacja projektowa – za kwotę 10 055,00 zł, - Opracowanie dokumentacji na budowę sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych przy drodze powiatowej Nr 2982S ul. Michalskiego w Knurówie w rejonie Zespołu Szkolno – Przedszkolnego za kwotę 24 354,00 zł, - Przebudowa przepustu przy drodze powiatowej Nr 2967S w Łączy - dokumentacja projektowa za kwotę 8 801,00 zł, - Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Wykonanie przejścia dla pieszych wraz z budową fragmentu chodnika przy drodze powiatowej Nr 2908S ul. Korfantego w Gierałtowicach za kwotę 19 803,00 zł. Inne zadania - Zakup przyczepy pod sprzęt budowlany za kwotę 15 932,00 zł, - Zakup lekkiego walca stopowego za kwotę 56 334,00 zł.
4.	Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu	Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach w 2021 roku wybudował 2 odcinki dróg pieszo – rowerowych: - w ciągu drogi powiatowej nr 2982 S ul. Szpitalna w Knurówie o długości 0,62 km, - w ciągu drogi powiatowej nr 2985 S ul. Powstańców Śląskich w Pyskowicach o długości 0,72 km.
5.	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Nie realizowano w 2021 roku.
6.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości	Zrealizowane w 2021 r. przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej: 1) Zorganizowano konkurs „Powiat Przyjazny Środowisku”. Celem konkursu jest m.in. promowanie działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska, promocja innowacyjnych, oryginalnych i ekologicznych przedsięwzięć lokalnych.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
	powietrza	Na podstawie oceny przedłożonych wniosków postanowiono przyznać nagrody: - I miejsce Chechło / gm. Rudziniec - Projekt „Antysmogowa aleja - ogólnodostępny teren dla zainteresowanych zdrowym wypoczynkiem” - II miejsce Pyskowice / gm. Pyskowice - Projekt „EKO podchody – rodzinna gra terenowa” - III miejsce Smolnica / gm. Sośnicowice - Projekt „Zielony zakątek Smolnicy – miejsce integracji i rekreacji mieszkańców – kontynuacja projektu” W wyniku przeprowadzenia konkursu udzielono pomocy finansowej w formie dotacji celowej na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska w ramach konkursu „Powiat Przyjazny Środowisku” w kwocie: - dla Gminy Gierałtów 2440,00 zł, - dla Gminy Pilchów 3659,69 zł, - dla Gminy Pyskowice 3720,00 zł, - dla Gminy Rudziniec 7525,97 zł, - dla Gminy Sośnicowice 3470,00 zł, - dla Gminy Toszek 4871,74 zł, - dla Gminy Wielowieś 4879,99 zł. 2) W związku z obowiązującym w kraju stanem epidemiologicznym akcja Sprzątamy Powiat Gliwicki przeprowadzona została poprzez zorganizowanie konkursów na ulotkę oraz pracę plastyczną. Konkurs na ulotkę skierowany został do uczniów Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Knurowie, Zespołu Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego w Knurowie, Zespołu Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach. Konkurs na pracę plastyczną skierowany został do jednostek organizacyjnych Powiatu Gliwickiego: uczniów szkół specjalnych oraz mieszkańców domów pomocy społecznej. Ulotka „Nie spalajmy śmieci! Segregujmy! - zwycięski projekt w konkursie w ramach akcji „Sprzątamy Powiat Gliwicki 2021” została rozprowadzona z grudniowym wydaniem „Wiadomości Powiatu Gliwickiego” - 12 000 egzemplarzy.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
7.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg powiatowych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą	W roku 2022 Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach zrealizował następujące zadania na drogach publicznych: Remonty, modernizacje nawierzchni dróg i chodników: Remonty nawierzchni dróg powiatowych – wartość: 818 195,98 zł, - Wykonanie przejścia dla pieszych wraz z budową chodnika przy drodze powiatowej nr 2908 S ul. Korfatego w Gierałtowie w rejonie skrzyżowania z drogą gminną ul. Pionka – wartość: 240 881,59 zł (finansowanie: Budżet Państwa: 148 800,00 zł, Powiat: 72 278,59 zł, Gmina Gierałtów: 19 803,00 zł), - Rozbudowa drogi powiatowej nr 2910 S na odcinku Przyszowice – Chudów” – etap I - wartość rzeczowej realizacji zadania (etap I): 2 999 146,57 zł (środki RFIL) z kolei koszt dokumentacji dla całości zadania: 386 958,00 zł (Finansowanie: Powiat: 193 479,00 zł, Gmina Gierałtów: 193 479,00 zł), - Przebudowa i remont drogi powiatowej nr 2901 S i 2902 S na terenie Gminy Wielowieś - wartość: 2 658 816,51 zł (finansowanie: Budżet Państwa: 1 329 408,25 zł, Powiat: 729 408,26 zł, Gmina Wielowieś: 600 000,00 zł), - Remont drogi powiatowej nr 2905 S ul. Wyzwolenia w Pyskowicach - wartość: 1 160 273,76 zł (finansowanie: Budżet Państwa: 580 136,88 zł, Powiat: 290 068,44 zł, Gmina Pyskowice: 290 068,44 zł) - Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2927 S ul. Olchowa w Żernicy – etap III - wartość: 698 112,43 zł (finansowanie: Powiat: 349 056,22 zł, Gmina Pilchów: 349 056,21 zł)

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• Remont drogi powiatowej nr 2912 S Dąbrówka – Barut - wartość: 790 939,20 zł (finansowanie: PGL LP Nadleśnictwo Rudziniec: 392 406,90 zł, Powiat: 398 532,30 zł) Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego • Bieżące utrzymanie i konserwacja sygnalizacji świetlnej przy drogach powiatowych powiatu gliwickiego – wartość: 53 136,00 zł, • Dostawa znaków i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego na potrzeby ZDP w Gliwicach – wartość: 47 373,45 zł, • Dostawa elementów barier stalowych drogowych U-14a na potrzeby ZDP w Gliwicach – wartość: 47 405,43 zł, • Zakup tymczasowej wahadłowej sygnalizacji świetlnej – wartość: 17 527,50 zł, • Budowa sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych przy drodze nr 2982 S ul. Michalskiego w Knurowie w rejonie Zespołu Szkolno – Przedszkolnego - wartość: 159 998,69 zł (finansowanie: Powiat: 80 064,75 zł, Gmina Knurów: 79 933,93 zł). Opracowanie dokumentacji • Przebudowa cieku wraz z remontem nawierzchni drogi powiatowej Nr 2970 S ul. Wiejska w Pisarzowicach – wartość: 135 300,00 zł, • Opracowanie projektu budowy sygnalizacji świetlnej wzbudzonej na przejściu dla pieszych zlokalizowanym w ciągu drogi powiatowej nr 2909 S ul. Zabrska w Paniówkach – wartość: 25 215,00 zł, • Opracowanie projektu budowlano–wykonawczego przebudowy przepustu drogowego w ciągu drogi powiatowej nr 2912 S w miejscowości Dąbrówka – wartość: 58 671,00 zł, • Opracowanie analizy ruchu w związku z planowanym wprowadzeniem ruchu dwukierunkowego na ul. Szpitalnej w ramach zadania pn.: „Przebudowa ul. Szpitalnej w Knurowie od skrzyżowania z ul. Batorego do skrzyżowania z ul. Niepodległości – wartość: 68 182,27 zł (finansowanie: Powiat: 34 091,14 zł, Gmina: Knurów: 34 091,13 zł), • Opracowanie dokumentacji dla zadania pn.: „Przebudowa przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 2980 S ul. Ligozy w Knurowie w rejonie połączenia z ul. Szttygarską” – wartość: 59 040,00 zł (finansowanie: Powiat: 29 520,00 zł, Gmina: Knurów: 29 520,00 zł), • Przebudowa skrzyżowania drogi powiatowej nr 2916 S ulic Gliwickiej i Szafranka z drogami gminnymi nr 629204 S ulica Leopolda Miki oraz nr 629206 S ulica Powstańców Śląskich w Żernicy – koncepcja – wartość: 54 120,00 zł (finansowanie: Powiat: 27 060,00 zł, Gmina Pilchowice: 27 060,00 zł), • Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2925 S ul. Smolnicka w Leboszowicach – projektuj i buduj -wartość: 27 675,00 zł (finansowanie: Powiat: 13 837,50 zł, Gmina Pilchowice: 13 837,50 zł), • Przygotowanie projektu na budowę chodnika dla pieszych przy drodze powiatowej nr 2912 S w Sarnowie – wartość: 153 537,94 zł (finansowanie: Powiat: 76 768,97 zł, Gmina Toszek: 76 768,97 zł), • Opracowanie dokumentacji dla zadania pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 2916 S na odcinku Smolnica – Sośnicowice” – wartość: 170 970,00 zł (finansowanie: Powiat: 85 485,00 zł, Gmina Sośnicowice: 85 485,00 zł), • Przebudowa przepustu przy drodze powiatowej nr 2967 S w Łączy – dokumentacja projektowa - wartość: 58 671,00 zł (finansowanie: Powiat: 29 335,50 zł, Gmina Rudziniec: 29 335,50 zł), • Budowa chodnika wraz z oświetleniem wzdłuż drogi powiatowej nr 2905 S ul. Gliwickiej w Pyskowicach – dokumentacja projektowa – wartość: 67 035,00 zł (finansowanie: Powiat: 33 517,50 zł, Gmina Pyskowice: 33 517,50 zł). Inne zadania • Trzykrotne koszenie traw, chwastów i samosiewek przy drogach powiatowych powiatu gliwickiego – wartość: 495 363,28 zł, • Sprzątanie pasa drogowego dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Gliwickiego – wartość: 21 149,10 zł, • Mechaniczne ścinanie poboczy przy drodze powiatowej nr 2950 S – wartość: 57 564,00 zł, • Mechaniczne ścinanie poboczy przy drodze powiatowej nr 2918 S – wartość: 42 066,00 zł,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Roboty zlecone w zakresie zimowego utrzymania dróg w tym odśnieżanie – wartość: 952 236,00 zł. Budowa dróg pieszo – rowerowych Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach w 2022 roku wybudował 1 odcinek drogi pieszo – rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 2910 S relacji Przyszowice – Chudów o długości 0,83 km.
8.	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	W 2022 roku rozpoczęto prace dotyczące realizacji zadania pn.: „Termomodernizacja domów pomocy społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach oraz „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej z elementami zagospodarowania terenu”. Zadanie obejmuje przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych w obydwu DPS-ach, w tym: - w Domu Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach - docieplenie ścian fundamentowych budynku oraz remont elewacji (w DPS „Ostoja”); - w Domu Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej - docieplenie i izolacja przeciwwilgociowa ścian fundamentowych budynku, - w obydwu DPS-ach - wymiana źródeł ciepła dla ciepłej wody użytkowej na odnawialne źródła energii. W 2022 r. trwały prace i konsultacje związane z opracowaniem dokumentacji projektowej, uzyskaniem niezbędnych zezwoleń, pozwoleń, uzgodnień oraz wybrano wykonawcę robót budowlanych, które rozpoczęły się w IV kwartale. W DPS „Zameczek” wykonano m. in. docieplenie oraz izolację przeciwwilgociową ścian fundamentowych budynku, rozpoczęto renowację elewacji i remont pomieszczeń piwnicznych, a poza budynkiem zdemontowano blaszany garaż i powstał budynek garażowo-gospodarczy, a także zamontowano panele fotowoltaiczne. W DPS „Ostoja” rozpoczęto roboty przygotowawcze (demontaż opaski wokół budynku) i ogólnobudowlane (izolacja ścian fundamentowych budynku) oraz dostarczono pompę ciepła. Ponadto w 2022 roku opracowano dokumentację techniczną zadania "Termomodernizacja budynku przychodni zdrowia w Pyskowicach przy ul. Wojska Polskiego 10".
9.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Zrealizowane w 2022 r. przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej: 1) Zorganizowano konkurs „Powiat Przyjazny Środowisku”. Celem konkursu jest m.in. promowanie działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska, promocja innowacyjnych, oryginalnych i ekologicznych przedsięwzięć lokalnych. W 2022r. Rada Powiatu Gliwickiego zmodyfikowała zasady konkursu „Powiat Przyjazny Środowisku” - postanowiono dofinansować trzy najlepsze projekty (zadania). Na podstawie oceny przedłożonych wniosków powołana przez Zarząd Powiatu Gliwickiego komisja wybrała trzy najlepsze przedsięwzięcia (wymienione poniżej w kolejności alfabetycznej): - gm. Pyskowice - zadanie pn. „Rosarium im. Romana Jasińskiego w Pyskowicach” – nagroda w kwocie 20 000,00 zł, - gm. Rudziniec - zadanie pn.: „Budowa oświetlenia przy wykorzystaniu OZE – zakup i montaż wolnostojących lamp solarnych na terenie sołectwa Niekarmia” – nagroda w kwocie 15 000,00 zł, - gm. Wielowieś - zadanie pn.: „Zielona Stacja Serwisu Rowerowego” – nagroda w kwocie 10 000,00 zł. 2) 16 września 2022 r. przeprowadzona została na terenie Knurowa, Pyskowic, Pilchowic, Kuźni Nieborowskiej i Sośnicowic akcja „Sprzątamy Powiat Gliwicki 2022”. W akcji uczestniczyli uczniowie i mieszkańcy powiatowych jednostek organizacyjnych, w sumie ok. 642 osób z poniższych placówek: - ZS im. I.J. Paderewskiego w Knurowie, - ZSZ Nr 2 w Knurowie, - ZS Specjalnych w Knurowie,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• ZS im. M. Konopnickiej w Pyskowicach, • ZS Specjalnych w Pyskowicach, • Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach, • Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej, • Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży w Pilchowicach. Uczniom oraz mieszkańcom przekazano materiały w postaci: worków do odpadów zmieszanych, worków do selektywnego zbierania (papier, szkło, plastik,), rękawic oraz upominki. Uczniowie i mieszkańcy sprząтали tereny znajdujące się w granicach administracyjnych miejscowości, w której położona jest dana placówka. Ponadto w ramach akcji zorganizowano: • konkurs na ulotkę skierowany do uczniów Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Knurowie, Zespołu Szkół m. Ignacego Jana Paderewskiego w Knurowie, Zespołu Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach, • konkurs na pracę plastyczną skierowany do osób z jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego - uczniów szkół specjalnych oraz mieszkańców domów pomocy społecznej. Dnia 13 grudnia 2022r. w Starostwie Powiatowym w Gliwicach odbyło się uroczyste podsumowanie akcji oraz wręczenie nagród laureatom i osobom wyróżnionym w konkursie plastycznym oraz na projekt ulotki. Ulotki: • „I w Powiecie Gliwickim wszystkie śmieci są nasze”, • „Chronimy dzieci!!! Nie palimy naszych śmieci!!!” - zwycięski projekt ulotki w konkursie w ramach akcji „Sprzątamy Powiat Gliwicki 2022”, - rozprowadzone zostały z grudniowym wydaniem „Wiadomości Powiatu Gliwickiego” (8 000 egzemplarzy).
10.	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu gliwickiego	W styczniu 2022 odbyło się posiedzenie Rady Kłustra Przyjazna energia w Powiecie Gliwickim. Powiat Gliwicki posiada w ww. Radzie trzech przedstawicieli. Podczas styczniowego spotkania dokonano wyboru na nową kadencję Prezydium Rady Kłustra wraz z Przewodniczącym, oraz Komitetu Sterującego Kłustra Energii PEPG. W ramach prowadzonych prac Komitet Sterujący przeprowadził wstępną ankietyzację dla ustalenia źródeł energii odnawialnej, którymi dysponują członkowie kłustra, ustalono wstępne kierunki działań kłustra, podejmowano rozmowy z podmiotami zewnętrznymi w aspekcie ich działalności w ramach kłustra oraz wykorzystania ich modeli rozwojowych. Gminy członkowie kłustra prowadziły działania celem powołania spółki komunalnej – koordynatora kłustra.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

Tabela 2 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 – 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej lub programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej	Gierałtowie Gmina posiada Program Ograniczania Niskiej Emisji, przejęty uchwałą Rady Gminy Gierałtowie nr XLVIII/339/18 z dnia 21 sierpnia 2018 r. W 2021 r. z udziałem dotacji udzielanej w ramach Programu ograniczania niskiej emisji dla Gminy Gierałtowie wymienione zostały 244 kotły, z czego 80 na kotły na biomasę, 119 na kotły gazowe, 4 na ogrzewanie elektryczne oraz 41 na pompy ciepła. Knurów Gmina nie aktualizowała opracowanego w 2015 roku Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Ogółem w 2021 r. na terenie Gminy Knurów wymieniono 198 kotłów, z czego w ramach programu gminnego w roku 2021 wymieniono 91 kotłów. Pilchowice W dniu 25 lutego 2021r. Uchwałą Nr XXVIII/228/21 Rady Gminy w Pilchowicach przyjęto do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pilchowice. W roku 2021 wymieniono 203 szt. źródeł ciepła. Rudziniec W ramach realizowanego w 2021 r. zadania pod nazwą: Modernizacja źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie gminy Rudziniec w ramach Programu Ograniczania Emisji dla gminy Rudziniec zrealizowano 168 inwestycji polegających na wymianie źródeł ciepła, w tym: - wymiana kotłów węglowych na kotły węglowe tzw. V klasy – 82 szt., - wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe – 14 szt., - wymiana kotłów węglowych na kotły na biomasę – 34 szt., - pompy ciepła – 38 szt. Sośnicowice W 2021 roku wymieniono i zainstalowano 64 kotły co oraz 6 pomp ciepła. Wielowieś W 2021 r. wymieniono 56 kotłów niskoemisyjnych, nieekologicznych na kotły proekologiczne w tym zabudowano: 4 kotły węglowe, 46 kotłów gazowych, 4 pompy ciepła i 2 na kotły na biomasę.
2.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach W 2021 roku zrealizowano zadanie pn.: „Poprawa systemu odwodnienia drogi wojewódzkiej nr 408 (ul. Kozielska) na odcinku od posesji nr 55 do posesji nr 75 w miejscowości Sierakowice”. Gierałtowie W latach 2021 – 2022 wykonano rozbudowę ul. Polnej i ul. Krótkiej w Przyszowicach. Knurów W roku 2021 wykonano przebudowę dróg: - Aleja Lipowa, - ul. Targowa,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• ul. Chabrowa, • budowę drogi wewnętrznej pomiędzy ul. Aleja Lipowa i ul. Witosa, • budowę drogi ul. Tęczowa, • budowę odcinka ścieżki rowerowej i chodnika na ul. 26 Stycznia • budowę odcinka drogi - boczna ul. Jęczmiennej Pilchowice W 2021 roku wykonano: • budowa chodnika przy ul. Szkolnej w Pilchowicach; • remont drogi gminnej ul. Wiejskiej w Leboszowicach; • przebudowa nawierzchni dróg gminnych ul. Szkolna, ul. Górnicza, ul. Skarbnika, ul. Barbórki, ul. Gwarków w Pilchowicach; • przebudowa dróg gminnych ul. Majowa, ul. Szkolna, ul. Piaskowa w Pilchowicach; • remont chodnika przy ulicy Skarbnika w Pilchowicach. Pyskowice W 2021 roku wykonano: • remont chodników wokół Rynku w ramach zadania "Modernizacja chodników wokół Rynku" etap I i III, w tym wykonanie nowej nawierzchni chodnika z płyt granitowych o powierzchni 404,99 m² wraz z podbudową i wymianą krawężników. • utwardzenie nawierzchni odcinka ul. Traugutta w tym wykonanie nawierzchni z frezowin asfaltowych, na odcinku o długości ok 200 mb i o powierzchni 800,00 m², • przebudowa drogi wewnętrznej przy budynkach ul. Wojska Polskiego 2 — Lompy 1 w tym wymiana istniejącej nawierzchni bitumicznej na nawierzchnię z betonowej kostki brukowej o długości 85 mb, uporządkowanie istniejących miejsc parkingowych, wymiana nawierzchni dojazdu do stanowisk śmietnikowych. • modernizacja drogi, chodnika i parkingu ul. Krótka, w tym zmiana nawierzchni drogi z asfaltowej na kostkę betonową, o długości 130 mb wraz z podbudową oraz uporządkowanie terenu wraz z modernizacją istniejącego parkingu i poszerzeniem o nowe miejsca parkingowe. • budowa parkingu przy ul. Kochanowskiego 6 i Paderewskiego tj. wykonanie 13 miejsc dla samochodów osobowych w tym jedno miejsce dla osoby niepełnosprawnej, wykonane z kostki betonowej. Nowa nawierzchnia wraz z drogą dojazdową to 197m². • przebudowa ul. Zielonej pomiędzy ulicami Astrów i Krokusów tj. przebudowa 567 m² nawierzchni drogi, wymiana krawężnika 182 mb oraz dostosowanie wjazdów do nowej nawierzchni. • przebudowa ulicy ul. Orzeszkowej w tym wymiana nawierzchni asfaltowej na betonową kostkę brukową. Przebudowywany odcinek nawierzchni drogi o łącznej powierzchni około 425,30 m², oraz miejsc postojowych wzdłuż krawężnika o powierzchni 50 m². • remont chodników przy ul. Braci Pisko 42-60 wraz z wymianą podbudowy o powierzchni 320 m². • remont chodnika przy ul. Drzymały 3 dz. Nr 9/36 wraz z wymianą podbudowy o powierzchni 141 m² • remont chodnika przy Strzelców Bytomskich 12 obejmujący rozebranie istniejących zdeformowanych stopni betonowych, zabudowa nowych stopni z kostki betonowej z oporem z obrzeży betonowych, uporządkowanie terenu wokół schodów. • remont chodnika przy Strzelców Bytomskich 10 o powierzchni 210 m², wraz z wymianą podbudowy oraz obrzeży. • remont chodnika przy ul. Szopena 12 o powierzchni 147 m², w tym wymiana podbudowy i obrzeży. • remont chodnika od ul. Kochanowskiego 6 do ul. Wojska Polskiego 1 o powierzchni 80 m² wraz z wymianą podbudowy oraz obrzeży. • przebudowa dróg wewnętrznych - ul. Wojska Polskiego (wew. 3) oraz Szopena Fryderyka (wew.) o powierzchni około 1090.00 m² wraz z

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		wymianą nawierzchni odcinka chodnika o powierzchni 20,50 m² oraz montaż 3 szt. progów wyspowych. • remont obiektu mostowego w ciągu ul. Armii Krajowej w Pyskowicach w zakresie wymiany balustrady, czyszczenie i zabezpieczenie antykorozyjne odkrytych prętów zbrojeniowych, uzupełnienie ubytków betonu, oczyszczenie i uzupełnienie powierzchni ceglanych, remont sklepienia, remont umocnienia koryta cieku. • remonty bieżące chodników m. in. przy ul. Mickiewicza 52 m², Strzelców Bytomskich -17 m², Czereśniowej - 30 m obrzeża. Rudziniec W 2021 roku wykonano remonty na następujących drogach: • odcinek ulicy Nowowiejskiej w Słupsku, • odcinek ulicy Stawowej w Słupsku, • ulica Ogrodowa w Chechle, • ulica Ogrodowa w Łanach, • boczna ulicy Toszeckiej w Niekarmii, • ulica Łąkowa w Widowie, • odcinek ulicy Polnej w Widowie, • ulica Brzozowa w Bojszowie, • ulica Leśna w Taciszowie, • ulica Kościelna w Ligocie Łąbedzkiej, • odcinek ulicy Rolniczej w Bycinie, • odcinek ulicy Zamkowej w Rudzińcu, • boczna ulicy Gliwickiej w Rudnie. Toszek W 2021 roku zrealizowano: • remont częściowy dróg gminnych - etap I, • remont chodnika przy ul. Bolesława Chrobrego 11 i 17 w Toszku, • remont nawierzchni dróg gminnych gruntowych ul. Szklarnia i ul. Świńskiej w Kotulinie, • remont dróg gminnych łączących przysiółki Kotulina – ul. Skalna, ul. Skały i ul. Nakło, • remont częściowy dróg gminnych - etap II, • remont pobocza drogi gminnej ul. Wiejskiej w Pniowie, • remont drogi gminnej ul. Stary Młyn w Toszku, • remont fragmentu drogi gminnej gruntowej ul. Leśniczówka w Ciochowicach, • remont pobocza drogi gminnej ul. Kotliszowickiej w Wilkowiczach, • uzupełnienie ubytków w nawierzchni dróg gminnych ul. Twardowskiego i ul. Guttmanna w Toszku, • opracowanie projektu przebudowy ul. Dworcowej w Toszku, • koszenie poboczy dróg gminnych – II etap, • wykonanie projektu organizacji ruchu na ul. Wiejskiej w Płużnicze w celu wprowadzenia przystanku komunikacji miejskiej,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• opracowanie projektu remontu ul. Stary Młyn w Toszku. Wielowieś W 2021 roku wykonano: • przebudowa ulicy Słonecznej w Sierotach, • przebudowa ulicy Bocznej w Dąbrówce, • budowa chodnika przy ul. Gminnej wraz z miejscami parkingowymi w Wielowsi, • modernizacja drogi transportu rolnego w Wielowsi i Czarkowie, • przebudowa - ulicy Sportowej w Radoni.
3.	Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	Zarząd Transportu Metropolitalnego W okresie raportowania zakupiono 52 nowe jednostki przewozowe, z czego : • 34 o silniku elektrycznym, • 16 o silniku hybrydowym, • 2 zasilane CNG.
4.	Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów	Brak informacji o podjętych działaniach.
5.	Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu	Nie realizowano w 2021 roku.
6.	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Gierałtowiec W ramach termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, w 2021 r. przeprowadzono modernizację kotłowni w budynku Biblioteki Publicznej przy ul. Ogrodowej 47 w Gierałtowiecach poprzez zamontowanie kotła gazowego. Ponadto przeprowadzono kompleksową termomodernizację budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Chudowie przy ul. Szkolnej 52. Obejmowała ona wymianę źródła ciepła, docieplenie ścian i dachu, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. Knurów W 2021 r. przeprowadzono działania termomodernizacyjne w tym: ocieplenie ścian zewnętrznych i stropów między kondygnacjami oraz zmianę ogrzewania węglowego na gazowe w budynkach położonych przy adresach Dworcowa 17, Dworcowa 19, Dworcowa 21, Mickiewicza 8, Słoniny 11, oraz ocieplenie ścian zewnętrznych i stropu nad ostatnią kondygnacją, częściowa wymiana stolarki w budynku przy ulicy Pocztovej 1. Pilchowiec W 2021 roku przeprowadzono zadanie obejmujące swym zakresem rozbudowę i termomodernizację budynku LKS „Wilki” Wilcza.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Pyskowice W 2021 roku wykonano prace termomodernizacyjne: - Ośrodka Rozwiązywania Problemów Uzależnień - Kościelna 13, - budynku byłego dworca kolejowego.
7.	Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych	Od 01.07.2021 r. działa krajowy system informacji o źródłach ogrzewania budynków, który ma pomóc w identyfikacji źródeł niskiej emisji. CEEB, czyli Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, to baza danych, której podstawowym zadaniem jest sprawdzenie, czym ogrzewane są gospodarstwa domowe. Rejestr pokazuje, gdzie potrzebne jest wsparcie w wymianie tzw. kopciuchów. Każdy właściciel lub zarządca budynku jest zobowiązany złożyć deklarację o źródłach ciepła lub źródłach spalania paliw. Gminy wywiązując się z postanowień ustawy wprowadzały na bieżąco dane z deklaracji dotyczących źródeł ciepła i źródeł spalania paliw, składanych przez mieszkańców.
8.	Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2021 roku przeprowadzono 19 kontroli w zakresie ochrony powietrza. Stwierdzono nieprawidłowości w 10 przypadkach.
9.	Realizacja inwestycji w zakresie produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw	Brak informacji o podjętych działaniach.
10.	Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	Gminy posiadają czujniki jakości powietrza, z których informacje są udostępniane na stronach internetowych lub bezpośrednio w miejscach ich zainstalowania.
11.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Gierałtowiec W latach 2021-2022 szczególny nacisk położono na ograniczanie niskiej emisji, ochronę przyrody oraz upowszechnianie zasad gospodarki odpadami komunalnymi. Realizowano m.in. zadania takie, jak: „Gmina Gierałtowiec. Tajemnicza sowa”, „Gmina Gierałtowiec. Kto przytuli jeża”, „Las obfitości”, „Drzewo owocowe dla zwierzyny leśnej”, „Drzewko za odpady”, „Czyste powietrze! Co, ja nie narysuję?”, „Śląskie. Przywracamy błękit w Gminie Gierałtowiec”, „Sprzątanie świata. Polska 2021”, „Sprzątanie świata. Polska 2022”, itp. Knurów W 2021 r. zrealizowano następujące akcje edukacyjne: - Miejskie Przedszkole nr 2 im. Jana Brzechwy w Knurowie brało udział w akcji edukacyjnej „Akademia Zdrowego Przedszkola”, moduł „Czyste powietrze wokół nas”. 2. Miejskie Przedszkole nr 12 w Knurowie przeprowadziło cykl zajęć w grupach na temat „Walka ze smogiem”. Materiały edukacyjne w postaci kart pracy dla wszystkich dzieci. Stosowanie w poszczególnych salach zabaw oczyszczaczy powietrza otrzymanych od spółki JSW SA m.in. jako nagrody w konkursie organizowanym przez wyżej wymienioną Spółkę. Z uwagi na profil ekologiczny przedszkola na bieżąco realizowane są zagadnienia z obszaru ekologii. Monitorowanie na bieżąco jakości powietrza pod kątem możliwości wyjść dzieci na spacer (objętych 20 dzieci). 3. Miejskie Przedszkole nr 13 w Knurowie realizowało w swojej placówce działania w ramach Kubusiowi Przyjaciele Natury – w tym zajęcia o ochronie powietrza (objętych 20 dzieci). - Miejskie Przedszkole nr 13 w Knurowie brało udział w działaniach organizowanych przez przedstawiciela Gierałtowieckiego Alarmu Smogowego – zajęcia w oparciu o materiały Krakowskiego Alarmu Smogowego (objętych 100 dzieci). - Miejskie Przedszkole nr 13 w Knurowie całorocznie realizowało program wychowania przedszkolnego – elementy związane ze smogiem i

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		ochroną środowiska (objętych 100 dzieci). • Miejska Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Miarki w Knurowie monitorowała stan zanieczyszczeń powietrza w oparciu o skalę porostową – zajęcia terenowe w ramach lekcji biologii. • Miejska Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Miarki w Knurowie prowadziła lekcje biologii, przyrody i geografii na temat podnoszenia świadomości ekologicznej uczniów. • Miejska Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Miarki w Knurowie prowadziła „lekcje z klimatem” – uczniowie klas VII i VIII uczestniczyli w webinarach zorganizowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska z okazji Dnia Ziemi. • Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 im. Marii Konopnickiej w Knurowie prowadziła w klasach 4-8 w ramach godzin wychowawczych zajęcia dotyczące ochrony środowiska. W placówce również zorganizowano wystawę o tematyce proekologicznej, w tym o ochronie środowiska. • Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 im. Feliksa Michalskiego w Knurowie podjął działania promocyjne i edukacyjne dotyczące ochrony powietrza: - w ramach podstawy programowej z przyrody, biologii i geografii w klasach (IV-VIII) prowadzono tematykę ochrony powietrza, - w ramach koła ekologicznego prowadzone były zajęcia o smogu i walce z zanieczyszczeniami powietrza (klasy VII i VIII), - w ramach godzin z wychowawcą prowadzone były pogadanki nt. Smogu, a zwłaszcza w czasie ogłaszanych alertów smogowych (klasy IV-VIII), oraz pogadanki o czystym powietrzu i zanieczyszczeniach (klasy I-III) – w grupach przedszkolnych poruszano tematy ochrony środowiska, w tym o ochronie powietrza, - obchodzono również „Święto Ziemi”. • Miejskie Przedszkole nr 3 w ZSP nr 2 w Knurowie uczestniczyło w międzygrupowym turnieju wiedzy o zachowaniach proekologicznych „Kocham moją Polskę”. • Miejskie Przedszkole nr 3 w ZSP nr 2 w Knurowie zorganizowało happening – każda grupa przygotowała krótkie przedstawienie dotyczące dbałości o czyste powietrze oraz transparenty – „Dzień czystego powietrza”. • Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Knurowie propagował wiedzę na temat znaczenia czystego powietrza dla zdrowia i wpływu codziennych działań na jego jakość, podczas zajęć lekcyjnych (klasy I-VIII), w ramach programu informacyjnego Edukacyjnej Sieci Antysmogowej realizowanego przez Państwowy Instytut Badawczy NASK. Akcja edukacyjna (klasy I-III) przy współpracy z Polskim Alarmem Smogowym w Gierałtowicach. Pilchowice W 2021 roku przeprowadzono konkurs skierowany do placówek oświatowych o tematyce poświęconej segregacji odpadów oraz ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów. Pyskowice W 2021 roku przeprowadzono następujące akcje edukacyjne: • "EKO podchody - rodzinna gra terenowa". Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania w sprawach związanych z ochroną powietrza i ochroną środowiska. m.in. nasadzenie drzew na placu przy ul. Wojska Polskiego / Braci Pisko. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania w sprawach związanych z ochroną powietrza. • Spotkania informacyjne dla mieszkańców gminy Pyskowice dot. Programu Czyste Powietrze – podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania w sprawach związanych z ochroną powietrza. • Reklama w "Przeglądzie Pyskowskim" nr 10 dot. Programu Czyste Powietrze - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania w sprawach związanych z ochroną powietrza. • Ulotki i broszury dot. Programu Czyste Powietrze - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania w sprawach związanych z ochroną powietrza Rudziniec W roku 2021 – zaprojektowano i wykonano materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące problematyki szkodliwości spalania odpadów oraz realizacji

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		obowiązków wynikających z programu ochrony powietrza, tj. książeczki edukacyjne, ulotki informacyjne, linijki drewniane, puzzle dla dzieci, memory dla dzieci. Wielowieś W dnach 29.11.2021-03.12.2021 odbył się tydzień ekologiczny w ramach, którego zorganizowano spektakl ekologiczny pt. Zielony Kopciuszek w wykonaniu Teatru Kultureska oraz warsztaty ekologiczne: • Ziola nabite w butelkę-ekologiczne warsztaty dla przedszkolaków • Mądre drzewo -ekologiczne warsztaty dla uczniów szkoły podstawowej i przedszkolaków • Eco torby-ekologiczne warsztaty dla uczniów szkoły podstawowej.
12.	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Gierałtowiec W 2021 roku prowadzono czynności kontrolne dotyczące wdrożenia przepisów uchwały antysmogowej, jak również ewentualnego spalania odpadów – w 2021 roku przeprowadzono 21 kontroli. Knurów W 2021 roku Straż Miejska w Knurowie przeprowadziła 48 kontroli instalacji spalania paliw stałych na terenie gminy. W trakcie przeprowadzonych kontroli ujawniono 8 wykroczeń, które dotyczyły termicznego przekształcania odpadów w piecach lub kotłach grzewczych Pilchowice W roku 2021 przeprowadzono 11 kontroli palenisk z czego w 2 przypadkach stwierdzono spalanie odpadów (zawiadomiono organy ścigania). Pyskowice W roku 2021 przeprowadzono 87 kontroli palenisk - nie stwierdzono nieprawidłowości. Rudziniec W latach 2021-2022 przeprowadzono 42 kontrole jakości spalanych paliw, żadna z nich nie była uchybieniem (dane łączne). Sośnicowice W 2021 przeprowadzono 26 kontroli. Żadna z przeprowadzonych kontroli nie wykazała uchybień. Toszek W 2021 roku przeprowadzono 34 kontrole. Wielowieś W latach 2021-2022 przeprowadzono 33 kontrole jakości spalanych paliw, żadna z nich nie była uchybieniem (dane łączne).
13.	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu gliwickiego	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej W ramach Programu „Mój Prąd” mieszkańcy z terenu powiatu gliwickiego złożyli w 2021 roku 872 wnioski o udzielenie dofinansowania do zakupu i montażu paneli fotowoltaicznych. Łączna moc instalacji wyniosła 5 340,125 kW mocy, a wysokość wnioskowanej kwoty dofinansowania wyniosła 4 056 945,98 zł. Gierałtowiec W 2021 r., w ramach termomodernizacji zainstalowano instalacje fotowoltaiczne na dachu budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Chudowie, o mocy 59,2 kWp. Knurów W 2021 roku zamontowano 41 pomp ciepła w 34 budynkach. Ponadto w 2021 roku zamontowano panele fotowoltaiczne na 19 budynkach.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
14.	Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Pyskowice Gmina Pyskowice w 2021 r. opracowała dokument pn. „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowej gminy Pyskowice na lata 2021 - 2037”, który został uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Pyskowicach nr XXXVII/352/2021 z dnia 25.11.2021 r. Rudziniec W 2021 roku dokonano aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowej gminy Rudziniec”. Sośnicowice W 2021 roku Gmina zleciła opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dokument został opracowany i przyjęty przez Radę Miejską w Sośnicowicach w 2022r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
15.	Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej lub programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej	Gieraltowice W 2022 roku, w ramach realizacji PONE udzielono 172 dotacji na wymianę źródeł ciepła, z czego 25 na kotły na biomasę, 84 na kotły gazowe, 3 na ogrzewanie elektryczne oraz 60 na pompy ciepła. Knurów Ogółem w 2022 r. na terenie Gminy Knurów wymieniono 303 kotłów, z czego w ramach programu gminnego w roku 2022 wymieniono 150 kotłów. Pilchowice W roku 2022 wymieniono 194 szt. źródeł ciepła. Rudziniec W ramach realizowanego w 2022 roku zadania pod nazwą: „Modernizacja źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie gminy Rudziniec w ramach Programu Ograniczania Emisji dla gminy Rudziniec” zrealizowano 118 inwestycji polegających na wymianie źródeł ciepła, w tym: • wymiana kotłów węglowych na kotły węglowe tzw. V klasy – 14 szt., • wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe – 3 szt., • wymiana kotłów węglowych na kotły na biomasę – 14 szt., • ogrzewanie elektryczne – 2 szt., • pompy ciepła – 85 szt. Sośnicowice Gmina Sośnicowice w 2022 zleciła opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. W 2022 roku wymieniono i zainstalowano 25 kotłów co oraz 25 pomp ciepła. Wielowieś W 2022 r. wymieniono 40 kotłów niskoemisyjnych, nieekologicznych na kotły proekologiczne w tym zabudowano: 1 kocioł węglowy, 14 kotłów gazowych, 21 pomp ciepła, 4 kotły na biomasę.
16.	Opracowanie programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Marszałek Województwa Śląskiego W 2022 roku nie przygotowywano nowego Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego. W dalszym ciągu obowiązywał "Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego" przyjęty uchwałą Nr VI/21/12/2020 z dnia 22 czerwca 2020 roku Sejmik Województwa Śląskiego. Gminy powiatu gliwickiego co roku przekładają Marszałkowi Województwa Śląskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony środowiska w Krajowicach sprawozdania z realizacji Programu.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
17.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg wojewódzkich, krajowych i gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad W okresie raportowania wykonywano remonty częściowe nawierzchni autostrady A4 oraz DK 40 i DK94. W ramach zadania „Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściach dla pieszych na DK45 w m. Racibórz, na DK78 w m. Gorzyce, na DK94 w m. Toszek”, zrealizowano na terenie powiatu gliwickiego inwestycję obejmującą: • budowę nowego przejścia dla pieszych wraz z budową sygnalizacji świetlnej wzbudzonej na przejściu dla pieszych w km 233+542 wraz z likwidacją dwóch przejść dla pieszych w km 233+512 i w km 233+572, • budowę oświetlenia dedykowanego przejścia dla pieszych w km 233+542. Zrealizowano także zadanie pn.: „Wymiana urządzeń dylatacyjnych oraz wymiana i rektyfikacja łożysk estakady MA 470 w ciągu autostrady A1 w km 523+686 odcinek A1a km 4+779 – jezdnia prawa oraz km 4+779 - jezdnia lewa w miejscowości Knurów”. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach W 2022 roku rozpoczęto prace związane z realizacją następujących zadań: • Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 921 w miejscowości Kuźnia Nieborowska wraz z przebudową jezdni, • Przebudowa DW 408 na odcinku od m. Gliwice do granicy województwa, etap I budowa obwodnicy Sośnicowice (budowa nowego ciągu drogi od km 0+0,00 Węzeł autostradowy Ostropa do km 6+760,00). Knurów W roku 2022 wykonano przebudowę dróg: ul. Lotników, Dywizjonu 303, Konopnickiej, Jaśminowej, budowę drogi ul. Kwiatowa, przebudowę odcinka drogi na ulicach: Jagły, Chmielna, Szarych Szeregów, Jordana. Pilchowice W 2022 roku wykonano: • przebudowa drogi gminnej, ul. Gliwicka w Wilczy (etap 1, 2, 3); • budowa odwodnienia ul. Lipowej i Kolejowej w Stanicy; • przebudowa nawierzchni dróg gminnych ul. Lipowa i ul. Wielopolska w Stanicy, ul. Wiejska w Leboszowicach, ul. Wrzosowa w Żernicy; • utwardzenie drogi gminnej ul. Dolna Wieś w Pilchowicach; • remont drogi gminnej ul. Granicznej w Nieborowicach. Pyskowice W 2022 roku wykonano: • przebudowa ul. Wiejskiej, w tym wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej o długości ok. 2810mb i o powierzchni 17 651 m², • przebudowa ul. Młyńskiej, w tym wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej o długości ok 1345 i o powierzchni 6 369,5 m², • przebudowa ul. Żużlowej, w tym wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej o długości ok 242 mb i o powierzchni 850,5 m², • przebudowa chodnika wraz ze schodkami przy ul. Strzelców Bytomskich 8, • remont dwóch obiektów mostowych t.j. w ciągu ul. Zaolszany i w ciągu ul. Magazynowej, • wykonano remonty bieżące chodników m. in. przy ul. Braci Pisko i ul. Wojska Polskiego, • wykonano naprawy dróg żużlowych oraz z płyt betonowych.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Rudziniec W 2021 roku wykonano remonty na następujących drogach: • boczna ulicy Szkolnej w Rudzińcu, • łącznik ulicy Gliwickiej i Lipowej w Rudzińcu obok OSP, • łącznik ulicy Gliwickiej i Lipowej w Rudzińcu obok cmentarza, • łącznik ulicy Gliwickiej i Szkolnej w Rudnie, • ulica Leśna w Rudnie,, • ulica Szkolna w Rzeczychach • ulica Klonowa w Taciszowie, • ulica Zamkowa w Bycinie, • ulice Rieczna i Wędkarska w Niewieszu, • odcinek ulicy Słonecznikowej w Ligocie Łabędzkiej, • ulica Polna w Ligocie Łabędzkiej, • ulica Słoneczna w Poniszowicach, • ulica Na Zakręcie w Chechle, • ulica Piwna w Bojszowie, • ulica Leśna w Bojszowie, • ulica Szkolna w Kleszczowie, • ulica Rzemieśników w Kleszczowie, • ulica Polna w Pławniowicach. Toszek W 2022 roku zrealizowano: • wykonanie dokumentacji projektowej ul. Wielowiejska , Chrzęszcza oraz ul. Strzelecka w Toszku, • wykonanie zakładki asfaltowej na ul. Wiejskiej w Paczynie, • awaryjna naprawa chodnika przy sklepie Żabka przy ul. B. Chrobrego w Toszku, • wykonanie przeglądu 5-letniego dróg gminnych oraz 7 obiektów mostowych. Wielowieś W 2022 roku wykonano: • przebudowa drogi ul. Wolnej w Wielowsi, • remont ul. Kasztanowej w miejscowości Sieroty, • remont ul. Wiejskiej w miejscowości Wiśnicze, • wykonanie nawierzchni bitumicznej na drodze w miejscowości Kieleczka działka nr 20/1) • wykonanie nawierzchni bitumicznej na całym osiedlu w Czarkowie (ul. Spokojna).

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
18.	Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	Zarząd Transportu Metropolitalnego W okresie raportowania zakupiono 52 nowe jednostki przewozowe, z czego : • 34 o silniku elektrycznym, • 16 o silniku hybrydowym, • 2 zasilanych CNG.
19.	Realizacja działań z zakresu ograniczania emisji ze źródeł spalania o małej mocy do 1MW poprzez wymianę systemów grzewczych na niskoemisyjne oraz poprzez montaż filtrów na kominkowych ograniczających emisję	Opisano w pozycji nr 15 niniejszej tabeli.
20.	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Knurów W 2022 r. przeprowadzono termomodernizację, w tym ocieplenie ścian zewnętrznych i stropów między kondygnacjami oraz zmianę ogrzewania węglowego na gazowe w budynku przy ul. Słoniny 27, docieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją w budynku przy ul. Konopnickiej 5, termomodernizację w tym ocieplenie ścian zewnętrznych oraz zmianę ogrzewania węglowego na gazowe w budynku przy ul. Chrobrego 3, docieplenie dwóch ścian zewnętrznych w budynku przy ul. Kościuszki 4, termomodernizację w tym ocieplenie ścian zewnętrznych w budynku przy ul. Parkowej 1, termomodernizację w tym docieplenie ścian zewnętrznych oraz stropów w budynku przy ul. Wilsona 5. Ponadto wykonano docieplenie ścian zewnętrznych z remontem balkonów w budynku mieszkalnym przy ul. Marynarzy 5 oraz docieplenie stropów piwnic oraz docieplenie stropodachów w budynku mieszkalnym przy ul. Mieszka I 23. Pilchowice W 2022 roku przeprowadzono działania termomodernizacyjne w ramach zadań: • Termomodernizacja budynku klubowego LKS „VICTORIA” zlokalizowanego w Pilchowicach przy ul. Szkolnej 1B • Termomodernizacja OSP Stanica – etap II • Kompleksowa modernizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Dolna Wieś 64 w Pilchowicach – rozpoczęto zadanie. Pyskowice W 2022 roku przeprowadzono działania termomodernizacyjne w ramach zadań: • Stacja kultury ul. Wolności 16, – • budynku mieszkalno - usługowym ul. Sikorskiego 83, • budynku mieszkalnym przy ul. Szpitalnej 7, • budynku mieszkalnym przy ul. Armii Krajowej 11 Sośnicowice W 2022 roku wykonano zadania: • Termomodernizacja budynku OSP Bargłówka • Termomodernizacja budynku przedszkola w Bargłówce
21.	Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych	Opisano w pozycji nr 7 niniejszej tabeli.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
22.	Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2022 roku przeprowadzono 17 kontroli w zakresie ochrony powietrza. Stwierdzono nieprawidłowości w 8 przypadkach.
23.	Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niską emisję” oraz emisję nieorganizowaną Realizacja inwestycji w zakresie produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw	Brak informacji o podjętych działaniach, innych niż wymienione w niniejszej tabeli.
24.	Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	Gminy posiadają czujniki jakości powietrza, z których informacje są udostępniane na stronach internetowych lub bezpośrednio w miejscach ich zainstalowania.
25.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Gierałtowie W latach 2021-2022 szczególny nacisk położono na ograniczanie niskiej emisji, ochronę przyrody oraz upowszechnianie zasad gospodarki odpadami komunalnymi. Realizowano m.in. zadania takie, jak: „Gmina Gierałtowie. Tajemnicza sowa”, „Gmina Gierałtowie. Kto przytuli jeża”, „Las obfitości”, „Drzewo owocowe dla zwierzyny leśnej”, „Drzewko za odpady”, „Czyste powietrze! Co, ja nie narysuję?”, „Śląskie. Przywracamy błękit w Gminie Gierałtowie”, „Sprzątanie świata. Polska 2021”, „Sprzątanie świata. Polska 2022”, itp. Knurów W 2022 roku zrealizowano następujące działania edukacyjne: - Miejskie Przedszkole nr 12 im. Janusza Korczaka w Knurowie - cykliczne przeprowadzanie zajęć w grupach na temat "Walka ze smogiem" - materiały edukacyjne w postaci kart pracy dla wszystkich dzieci, -stosowanie w poszczególnych salach zabaw, oczyszczaczy powietrza otrzymanych od Spółki JSW S.A. m.in. jako nagrody w konkursie organizowanym przez wyżej wymienioną Spółkę; - z uwagi na profil ekologiczny przedszkola na bieżąco realizowane są zagadnienia z obszaru ekologii; - monitorowanie na bieżąco jakości powietrza pod kątem możliwości wyjść dzieci na spacer. - Miejskie Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 13 w Knurowie - działania edukacyjne w zakresie EKOLOGII, w tym w zakresie ochrony powietrza realizowane są w ramach realizacji programów wychowania przedszkolnego, programu KUBUSIOWI PRZYJACIELE NATURY. Dzieci uczone są reagowania na graficzne informacje dotyczące stanu czystości powietrza (materiały Esa Nask). - Miejskie Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 13 w Knurowie - w ramach NPRC zakupiono pomoce książkowe dotyczące ochrony środowiska, w tym ochrony czystego powietrza. - Miejska Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Śląskich w Knurowie - rekonstrukcja terenów zielonych, stworzenie zielonego zakątka Dominika, uczniowie na terenie MSP 1 posadzili: 40 szt. tui, 4 tawuły, 2 jaśminowce, 4 bluszcze. Dyrekcja posadziła magnolię. Została też zasiana łąka kwietna. - Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 im. Marii Konopnickiej - pokaz stroju EKO. - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 - "Kocham moja Polskę" międzygrupowy turniej wiedzy o zachowaniach proekologicznych. - Miejska Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 2 - szkolenie Rady Pedagogicznej w ramach projektu Eduesa "Jakość powietrza". - Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 im. Marii Konopnickiej w Knurowie- "Dzień Ziemi" - (impreza) prezentacja multimedialna dotycząca zanieczyszczenia powietrza, plakaty na temat walki ze smogiem. - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 im. Feliksa Michalskiego w Knurowie w ramach Programu Ochrony Powietrza przeprowadziło pogadanki w

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		klasach I-VIII oraz grupach przedszkolnych; placówka ma zainstalowany na budynku zespołu miernik jakości powietrza. • Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 im. Marii Konopnickiej - Konkurs "Piosenki zielonej". • Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 - "Żyj w zgodzie z przyrodą" Happening ekologiczny - przemarsz przez osiedle z transparentami o tematyce ekologicznej, dbałość o czyste powietrze. • 12. Miejska Szkoła Podstawowa nr 6 - w ramach Edukacyjnej Sieci Antysmogowej (do której należy szkoła) przeprowadzone były zajęcia wychowawcze dotyczące zmian klimatu (udział wzięło 351 dzieci), temat został również poruszony na zebraniach z rodzicami 175 rodziców zapoznało się z zagadnieniami zmian klimatycznych oraz działaniami antysmogowymi, a także sposobem odczytywania pomiarów zanieczyszczenia powietrza z miernika umieszczonego na budynku szkoły, którego odczyt publikowany jest na stronie internetowej ZSP3. • Miejska Szkoła Podstawowa nr 6 w Knurowie należy do Edukacyjnej Sieci Antysmogowej - to program informacyjny na rzecz czystego powietrza realizowany przez Państwowy Instytut Badawczy NASK we współpracy z Polskim Alarmem Smogowym. W ramach projektu ESA na budynku MSP6 zainstalowany jest miernik jakości powietrza, który na bieżąco informuje o jego jakości. • We wrześniu przeprowadzono dwie akcje pod hasłem „Wszystkie śmieci są nasze” w ramach programu „Sprzątamy Powiat Gliwicki 2022”. Pilchowice W 2022 roku przeprowadzono akcję „Sprzątanie Świata”, akcję edukacyjną dot. segregacji odpadów oraz tematyki ochrony powietrza skierowaną do dzieci, młodzieży i osób dorosłych zorganizowaną podczas festynu z okazji „Dnia Dziecka”, akcje edukacyjne skierowane dla dzieci przedszkolnych w placówkach oświatowych (spotkania z Ekodoradcą dot. ochrony powietrza). Pyskowice W 2022 roku przeprowadzono następujące akcje edukacyjne: • Rosarium im. R. Jasińskiego. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania w sprawach związanych z ochroną powietrza i ochroną środowiska, m.in. nasadzenie drzew na placu przy ul. Wojska Polskiego / Braci Pisko. • Spotkania informacyjne dla mieszkańców gminy Pyskowice dot. Programu Czyste Powietrze podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania w sprawach związanych z ochroną powietrza. • Ulotki, broszury i gadzety (lupy, frisbee, parasole, torby) dot. Programu Czyste Powietrze podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania w sprawach związanych z ochroną powietrza. • Organizacja spektaklu ekologicznego pn. "Wielka przygoda małej chmurki". 5. Gadzety (skakanki) dot. Programu LIFE 'I Śląskie. Przywracamy błękit" - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie spraw związanych z ochroną powietrza. • „Pyskowice — ekologia wpisana w rozwój” na realizację zadania pn.: „Zakup i montaż wolno stojących kolektorów słonecznych — lamp solarnych hybrydowych pozyskujących energię słoneczną na potrzeby oświetlenia alei ogrodowych na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego Zorza w Pyskowicach przy ul. Powstańców Śląskich”. Wielowieś W ramach Dnia Ziemi zorganizowano Piknik ekologiczny dla dzieci z warsztatami: • wystawa edukacyjna "5R odpadowa" • duża gra planszowa na temat kompostowania i segregacji odpadów • eko-memmorij "Codzienne czynności dla ekologii" • Kino Rowerowe • układanie eko puzzli "Segregujesz-Zyskujesz".

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
26.	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako element zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Gieraltowice W 2022 roku prowadzono czynności kontrolne dotyczące wdrożenia przepisów uchwały antysmogowej, jak również ewentualnego spalania odpadów – łącznie przeprowadzono 18 kontroli. Knurów Straż Miejska w Knurowie przeprowadziła 200 kontroli instalacji spalania paliw stałych na terenie gminy. W trakcie przeprowadzonych kontroli ujawniono 50 wykroczeń, z czego 6 wykroczeń dotyczyło termicznego przekształcania odpadów w piecach lub kotłach grzewczych, 34 wykroczenia dotyczyły eksploatacji urządzeń grzewczych zabronionych uchwałą antysmogową oraz 10 wykroczeń dotyczyło zanieczyszczenia miejsca dostępnego dla publiczności poprzez zadymienie. Pilchowice W roku 2022 przeprowadzono 18 kontroli palenisk z czego w 2 przypadkach stwierdzono spalanie odpadów (zawiadomiono organy ścigania). Pyskowice W 2022 roku przeprowadzono 136 kontroli palenisk z czego w 16 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości. Rudziniec W latach 2021-2022 przeprowadzono 42 kontrole jakości spalanych paliw, żadna z nich nie była uchybieniem (dane łączne). Sośnicowice W 2022 roku przeprowadzono 42 kontrole. Żadna z przeprowadzonych kontroli nie wykazała uchybień. Toszek W 2022 roku przeprowadzono 10 kontroli. Wielowieś W latach 2021-2022 przeprowadzono 33 kontrole jakości spalanych paliw, żadna z nich nie była uchybieniem (dane łączne).
27.	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej W ramach Programu „Mój Prąd” mieszkańcy z terenu powiatu gliwickiego złożyli w 2022 roku 1 067 wniosków o udzielenie dofinansowania do zakupu i montażu paneli fotowoltaicznych oraz magazynów energii. Łączna moc instalacji wyniosła 6 533,496 kW mocy elektrycznej. Ponadto wnioski obejmowały magazyny energii ciepłej o pojemności 1430 dm³ oraz energii elektrycznej o pojemności 29,65 kWh. Wysokość wnioskowanej kwoty dofinansowania wyniosła 1 302 987,26 zł. W ramach Programu „Moje ciepło” mieszkańcy z terenu powiatu gliwickiego złożyli w 2022 roku 29 wniosków o udzielenie dofinansowania do zakupu i montażu pompy ciepła w nowobudowanych budynkach mieszkalnych. Knurów W 2022 roku na terenie Gminy zainstalowano łącznie 97 pomp ciepła. Ponadto zamontowano panele fotowoltaiczne na 50 budynkach. Pilchowice W ramach termomodernizacji budynku klubowego LKS „VICTORIA” zlokalizowanego w Pilchowicach przy ul. Szkolnej 1B zainstalowano instalację fotowoltaiczną o mocy 11,2 kW. Pyskowice Zainstalowano instalację fotowoltaiczną na remontowanej Stacji Kultury o mocy 14,82 kW Rudziniec W 2022 roku na 11 obiektach publicznych zainstalowano instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy 70,42 kW. Ponadto w 11 budynkach użyteczności publicznej zainstalowano pompy ciepła a w 2 szkołach podstawowych kotły na pellet.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Sośnicowice W latach 2021-2022 Gmina Sośnicowice realizowała projekt partnerski pn: "Odnawialne źródła energii poprawą jakości środowiska naturalnego na terenie Gmin Partnerskich: Tarnowskie Góry, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Krupski Młyn, Kuźnia Raciborska, Nędza, Lelów, Psary, Sośnicowice, Tworóg". W ramach projektu w 338 gospodarstwach domowych zamontowano instalacje OZE, w tym: • 202 instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy 836,08 kW • 44 instalacje kolektorów słonecznych o łącznej mocy 155,825 kW • 31 kotłów na biomasę o łącznej mocy 595 kW • 31 pomp ciepła co + cwu o łącznej mocy 469,3 kW • 30 pomp ciepła cwu o łącznej mocy 60 kW.
28.	Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Knurów W roku 2022 opracowano projekt pn.: „Aktualizacja Projektu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Knurów”. Toszek W lutym 2023 r. uchwalono „Aktualizację założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Toszek na lata 2022 - 2037", która została opracowana w 2022 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadził badania jakości powietrza, w oparciu o manualną stację pomiaru jakości powietrza w Knurowie, przy ul. Jedności Narodowej (tła miejskiego). Na stacji tej mierzony jest pył zawieszony PM10 oraz zawarty w pyłe benzo(a)piren.

Kryteria klasyfikacyjne dla pyłu zawieszonego PM10 w celu ochrony zdrowia ludzi obejmują poziom dopuszczalny stężeń średnich rocznych $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ oraz dobowy poziom dopuszczalny wraz z dopuszczalną częstością przekraczania wynoszącą 35 dni dla stężeń dobowych przekraczających $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($L > 50$ (S24)). Dla stacji pomiarowej w Knurowie powyższe parametry klasyfikacyjne przedstawia się następująco:

- W 2021 roku średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 wyniosło $32 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy jednoczesnej częstotliwości przekraczania dopuszczalnego stężenia dobowego wynoszącej 62 dni;
- W 2022 roku średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 wyniosło $29 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy jednoczesnej częstotliwości przekraczania dopuszczalnego stężenia dobowego wynoszącej 41 dni.

Zgodnie z odnotowanymi pomiarami na stacji w Knurowie w latach 2021-2022 przekroczone zostało kryterium klasyfikacyjne dla benzo(a)pirenu, dla którego poziom docelowy wynosi $1 \text{ ng}/\text{m}^3$ w roku kalendarzowym. Zarejestrowane uśrednione wyniki przedstawia się następująco:

- W 2021 roku średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu wyniosło $6 \text{ ng}/\text{m}^3$;
- W 2022 roku średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu wyniosło $3 \text{ ng}/\text{m}^3$.

Roczne oceny jakości powietrza, wykonywane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, ujmują wszystkie substancje, dla których obowiązek sporządzenia oceny wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020 poz. 2279, z późn.zm.). Są to substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów

niektórych substancji w powietrzu – t.j. Dz.U. 2021 poz. 845) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Oceny jakości powietrza wykonuje się w strefach. W województwie śląskim wydzielonych zostało pięć stref, w tym: aglomeracja górnośląska, aglomeracja rybnicko-jastrzębska, miasto Bielsko-Biała, miasto Częstochowa, strefa śląska. Powiat gliwicki znajduje się w strefie śląskiej. Ocenami jakości powietrza objęte są wszystkie gminy w województwie śląskim, również te na terenie których nie ma stacji pomiarowej, ponieważ metodę uzupełniającą w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu stanowi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu.

Na terenie powiatu gliwickiego w okresie raportowania wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych norm dla wartości średniorocznej:

- pyłu zawieszonego PM 2.5 (I faza w 2021 roku, II faza w latach 2021-2022);
- benzo(a)pirenu.

Nie wystąpiły przekroczenia w zakresie zanieczyszczeń gazowych (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, tlenek węgla) oraz metali zawartych w pyłe zawieszonym PM10 (ołów, arsen, kadm, nikiel).

W związku z powyższym strefę śląską zakwalifikowano do następujących klas jakości powietrza:

- klasa A dla stężeń zanieczyszczeń gazowych (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, tlenek węgla) oraz metali zawartych w pyłe zawieszonym PM10 (ołów, arsen, kadm, nikiel);
- klasa C dla stężeń pyłu zawieszonego PM10 (z uwagi na częstotliwość przekraczania wartości dopuszczalnej średniodobowej), pyłu zawieszonego PM 2.5 oraz benzo(a)pirenu;
- klasa D2 dla stężeń ozonu (z uwagi na przekroczenie wartości dla poziomu celu długoterminowego).

Główną przyczyną złej jakości powietrza w województwie śląskim, w zakresie pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz zawartego w pyłe PM10 benzo(a)pirenu, jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (emisja bytowo-komunalna). Mimo to od roku 2018 zauważalna jest poprawa jakości powietrza w województwie śląskim, a rok 2022 był najbardziej korzystnym w zakresie jakości powietrza od początku realizacji pomiarów w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Do tej poprawy z pewnością przyczyniły się postępujące prace wynikające z „uchwały antysmogowej” oraz programów ochrony powietrza. Nie można jednak pominąć sytuacji meteorologicznej w roku 2022, ponieważ ciepłe miesiące zimowe również przyczyniły się do zmniejszenia poziomu stężeń zanieczyszczeń i liczby dni z przekroczeniami norm.

3.2. Ochrona przed hałasem

W zakresie zagrożeń hałasem w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 12 zadań, z czego:

- 3 własne,
- 9 monitorowanych.

W zakresie ochrony przed hałasem w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 9 zadań, z czego:

- 3 własnych,
- 6 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 – 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 3) i zadań monitorowanych (tabela nr 4).

Tabela 3 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zagrożeń hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu przemysłowego	W 2021 roku nie wydano żadnej decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Prowadzono natomiast działania mające na celu ograniczenie hałasu generowanego przez samoloty startujące z lotniska Aeroklubu Gliwickiego i odbywające loty nad gminami Pilchowice, Knurów i Gierałtowie. Przekazano zgodnie z właściwością Prezydentowi Miasta Gliwice akta sprawy dotyczące postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia na zarządcę terenu obowiązku ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia spowodowanego działalnością tej spółki polegającą na wykonywaniu operacji lotniczych przy użyciu samolotów. W zawiązku z powyższy zorganizowano konsultacje samorządowe z przedstawicielami gmin Pilchowice, Gierałtowie, Knurów oraz przedstawicielami Stowarzyszenia „Pilchowiczanie Pilchowiczanom”, w przedmiotowej sprawie.
2.	Budowa [...] oraz przeprowadzenie remontów nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg	Opisano w poz. 3 Tabeli nr 1. W 2021 roku Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach nie prowadził działań związanych z budową, modernizacją zabezpieczeń przeciwhałasowych (ekranów akustycznych) w ciągu dróg powiatowych. Nie realizowano także map akustycznych dla dróg powiatowych.
3.	Ograniczenie hałasu drogowego poprzez usprawnienie ruchu	Starosta Gliwicki w 2021 roku zorganizował spotkanie podsumowujące proces inwestycyjny dotyczący wyciszenia wiaduktu WA-470 zlokalizowanego w ciągu autostrady A1 w rejonie Farskie Pola w Knurowie. Zadanie realizowane także w wyniku działań opisanych w poz. 3 Tabeli nr 1.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
4.	Działania administracyjne mające na celu ograniczanie hałasu z zakładów	W 2022 roku wydano 1 decyzję ustalającą dopuszczalny poziom hałasu przenikającego do środowiska.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
5.	Ograniczenie hałasu drogowego (remonty i modernizacje dróg – opisane w części dotyczącej powietrza)	Opisano w poz. 7 Tabeli nr 1. W 2022 roku Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach nie prowadził działań związanych z budową, modernizacją zabezpieczeń przeciwhałasowych (ekranów akustycznych) w ciągu dróg powiatowych. Nie realizowano także map akustycznych dla dróg powiatowych.
6.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 9 Tabeli nr 1.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

Tabela 4 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zagrożeń hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2021 roku przeprowadzono 5 kontroli w zakresie przekraczania norm hałasu przemysłowego. Stwierdzono nieprawidłowości w 4 przypadkach.
2.	Budowa [...] oraz przeprowadzenie remontów nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg.	Opisano w poz. 2 Tabeli nr 2.
3.	Ograniczenie hałasu drogowego	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach W 2021 roku przeprowadzono okresowe pomiary poziomu hałasu w środowisku, w związku z eksploatacją dróg będących w zarządzie ZDW. Pomiary te wykonane zostały w ramach Strategicznej Mapy Hałasu dróg wojewódzkich województwa śląskiego o średniorocznym natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów i objęły m.in. odcinki dróg wojewódzkich nr 408 oraz nr 921 zlokalizowane w granicach administracyjnych powiatu gliwickiego.
4.	Ograniczenie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru oraz działania zawarte w POH	Brak informacji o podjętych działaniach.
5.	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych	Brak informacji o podjętych działaniach.
6.	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
7.	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	W ramach monitoringu hałasu drogowego w 2021 roku w powiecie gliwickim wykonano badania w gminie Pilchowice (dla miejscowości: Pilchowice, Stanica, Żernica, Nieborowice). Na terenie gminy wyznaczono 5 punktów referencyjnych, z czego 4 punkty pomiarowe do oceny uciążliwości hałasu w zakresie wskaźników krótkookresowych (L_{AeqD} i L_{AeqN}) oraz 1 punkt pomiarowy, w którym wyznaczono wskaźniki długookresowe (LDWN i LN). Wskaźniki długookresowe wyznaczono na podstawie badań przeprowadzonych w 3 sesjach pomiarowych: wiosna, lato, jesień/zima. W poszczególnych punktach pomiarowych stwierdzono:

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		- P1 - ul. Dolna Wieś w Pilchowicach – przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku dla pory dnia w przedziale 0,2 – 1 dB w sesji pomiarowej wiosennej, 1,1 – 2,6 dB w sesji pomiarowej letniej oraz 0,1 – 3,9 dB podczas sesji jesiennej. W żadnej z sesji nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnych dźwięku dla pory nocy; - P2 - ul. Gliwicka w Pilchowicach – brak przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku dla pory dnia i pory nocy; - P3 - ul. Gliwicka w Stanicy - przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku dla pory dnia w przedziale 1,52 – 4,9 dB oraz dla pory nocy w przedziale 0,8 – 1,6 dB; - P4 - ul. Górnicza w Żernicy – przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku dla pory dnia o wartości 0,5 dB. Brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dźwięku dla pory nocy. - P5 - ul. Wiosenna w Nieborowicach – brak przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku dla pory dnia i pory nocy.
8.	Redukcja hałasu przemysłowego	W 2021 roku po przeprowadzonych działaniach kontrolnych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach kontrolowane podmioty w 4 przypadkach wykonały zarządzenia pokontrolne w zakresie ograniczenia emisji hałasu przemysłowego.
9.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 11 Tabeli nr 2.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
10.	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2022 roku przeprowadzono 10 kontroli w zakresie przekraczania norm hałasu przemysłowego. Stwierdzono nieprawidłowości w 5 przypadkach.
11.	Ograniczenie hałasu drogowego (remonty i modernizacje dróg - opisane w części dotyczącej powietrza)	Opisano w poz. 17 Tabeli nr 2.
12.	Ograniczenie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru oraz działania zawarte w POH Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych.	Brak informacji o podjętych działaniach.
13.	Monitoring poziomów hałasu	W 2022 roku badaniami monitoringowymi realizowanymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, pod względem oceny uciążliwości hałasowych, objęta była linia kolejowa numer 149 relacji Zabrze Makoszowy – Leszczyny, na dwóch odcinkach eksploatacyjnych: Knurów – Szczygłowice BSZ oraz Mizerów – Gierałtowie. Przeprowadzone pomiary hałasu kolejowego w obrębie linii 149 relacji Zabrze Makoszowy – Leszczyny wykazały: - dla punktu P1/ul. P. Ściegiennego 20 zlokalizowanego w miejscowości Knurów - przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w porze nocy o 5,1 [dB], natomiast brak przekroczenia wystąpił w porze dnia, - dla punktu P1/ul. Polna 87 zlokalizowanego w miejscowości Przyszowice - nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zarówno w porze dnia, jak i w porze nocy.
14.	Redukcja hałasu przemysłowego	W 2022 roku po przeprowadzonych działaniach kontrolnych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach kontrolowane podmioty w 2 przypadkach rozpoczęły realizację zarządzeń pokontrolnych w zakresie ograniczenia emisji hałasu przemysłowego.
15.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 25 Tabeli nr 2.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 3 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 2 monitorowane.

W zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 3 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 2 monitorowane.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 5) i zadań monitorowanych (tabela nr 6).

Tabela 5 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2021 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	W 2021 roku Starosta Gliwickie przyjął 2 zgłoszenia instalacji emitujących pola elektromagnetyczne. Łącznie na koniec 2021 roku na terenie powiatu zlokalizowane były 134 takie instalacje.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
2.	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń przyjmowanie zgłoszeń	W 2022 roku Starosta Gliwickie przyjął 8 zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne. Łącznie na koniec 2022 roku na terenie powiatu zlokalizowane były 142 takie instalacje.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

Tabela 6 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	W ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu gliwickiego w 2021 roku, przeprowadzono pomiary okresowe (monitoringowe) promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w 3 punktach pomiarowych: • Knurów, ul. Jedności Narodowej, gdzie uzyskano wynik poniżej dolnego progu oznaczalności sondy pomiarowej (<0,7 m/V); • Pyskowice, Rynek, gdzie uzyskano wynik 2,5 m/V; • Pilchowice, ul. Szkolna, gdzie uzyskano wynik poniżej dolnego progu oznaczalności sondy pomiarowej (<0,7 m/V).

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Wyniki półgodzinnych ciągłych pomiarów monitoringowych nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku dla badanego zakresu częstotliwości od 80 MHz do 40 GHz, o wartości minimalnej wynoszącej 28 V/m, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.
2.	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	TAURON Dystrybucja S. A. Zgodnie z zaleceniami Spółki, należy zachować lokalizację istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej oraz uwzględnić wynikające z jej istnienia obostrzenia w zagospodarowaniu terenu. Wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii. Wyznacza się pasy technologiczne wzdłuż projektowanych i istniejących linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, w poziomie nie mniejsze niż: - dla linii napowietrznych WN-IIO kV— 22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii napowietrznych SN — 14 m (po 7 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii napowietrznych nn-0,4 kV— 7 m (po 3,5 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii kablowych WN — 1,0 m (po 0,5 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii kablowych SN i nn-0,4 kV— 0,5 m (po 0,25 m po każdej ze stron od osi linii). Utworzenie pasów technologicznych wzdłuż linii nie powoduje wyłączenia terenu z zagospodarowania, jedynie może wprowadzać ewentualne ograniczenia/obstrżenia. W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg przepisów odrębnych. Pasy technologiczne nie są równoznaczne z pasami określonymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy. W przypadkach: - projektowania zmian zagospodarowania terenu w pasach technologicznych, - planowania robót budowlanych w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów lub toru kabla, mniejszej niż: 15 m dla linii napowietrznych WN-110 kV; 10 m dla linii napowietrznych SN; 5 m dla linii napowietrznych nn-0,4 kV; 3 m dla linii kablowych WN-IIO kV; 2,5 m dla linii kablowych SN, nn należy dokonywać uzgodnień branżowych z właścicielem tych linii, w szczególności w przypadkach planowania budowy, przebudowy lub remontu obiektu. Dopuszcza się zagospodarowanie terenu w pasach technologicznych linii napowietrznych i kablowych WN, SN i nN po każdorazowym uzgodnieniu szczegółowej lokalizacji obiektów z właścicielem linii. Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
3.	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	W ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu gliwickiego w 2022 roku, przeprowadzono pomiary okresowe (monitoringowe) promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w 4 punktach pomiarowych: - Knurów, ul. Kilińskiego, gdzie uzyskano wynik 0,8 m/V; - Toszek, ul. Gustawa Morcinka, gdzie uzyskano wynik 1,7 m/V; - Sośnicowice, ul. Powstańców, gdzie uzyskano wynik poniżej dolnego progu oznaczalności sondy pomiarowej (<0,7 m/V); - Wielowieś, ul. Szkolna, gdzie uzyskano wynik 0,7 m/V.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Wyniki półgodzinnych ciągłych pomiarów monitoringowych nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku dla badanego zakresu częstotliwości od 80 MHz do 40 GHz, o wartości minimalnej wynoszącej 28 V/m, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Ponadto zgodnie z danymi zawartymi Rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na podstawie pomiarów innych niż monitoringowe, w granicach powiatu gliwickiego nie wykazano występowania takich terenów.
4.	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	TAURON Dystrybucja S. A. Zgodnie z zaleceniami Spółki, należy zachować lokalizację istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej oraz uwzględnić wynikające z jej istnienia obostrzenia w zagospodarowaniu terenu. Wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii. Wyznacza się pasy technologiczne wzdłuż projektowanych i istniejących linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, w poziomie nie mniejsze niż: - dla linii napowietrznych WN-IIO kV— 22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii napowietrznych SN — 14 m (po 7 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii napowietrznych nn-0,4 kV— 7 m (po 3,5 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii kablowych WN — 1,0 m (po 0,5 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii kablowych SN i nn-0,4 kV— 0,5 m (po 0,25 m po każdej ze stron od osi linii). Utworzenie pasów technologicznych wzdłuż linii nie powoduje wyłączenia terenu z zagospodarowania, jedynie może wprowadzać ewentualne ograniczenia/obostrzenia. W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg przepisów odrębnych. Pasy technologiczne nie są równoznaczne z pasami określonymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy. W przypadkach: - projektowania zmian zagospodarowania terenu w pasach technologicznych, - planowania robót budowlanych w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów lub toru kabla, mniejszej niż: 15 m dla linii napowietrznych WN-110 kV; 10 m dla linii napowietrznych SN; 5 m dla linii napowietrznych nn-0,4 kV; 3 m dla linii kablowych WN-IIO kV; 2,5 m dla linii kablowych SN, nn należy dokonywać uzgodnień branżowych z właścicielem tych linii, w szczególności w przypadkach planowania budowy, przebudowy lub remontu obiektu. Dopuszcza się zagospodarowanie terenu w pasach technologicznych linii napowietrznych i kablowych WN, SN i nN po każdorazowym uzgodnieniu szczegółowej lokalizacji obiektów z właścicielem linii. Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

W 2021 roku przeprowadzono 3 kontrole w zakresie emisji pól elektromagnetycznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.4. Gospodarowanie wodami

W zakresie gospodarowania wodami w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 12 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 11 monitorowanych.

W zakresie gospodarowania wodami w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 8 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 7 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 7) oraz w zakresie zadań monitorowanych (tabela nr 8).

Tabela 7 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Powiatowy Magazyn Przeciwpowodziowy ma na wyposażeniu sprzęt i narzędzia służące do akcji powodziowej oraz innych nadzwyczajnych zdarzeń zagrażających środowisku oraz życiu i zdrowiu ludzi. W 2021 roku doposażono magazyn w niezbędny sprzęt – zakupiono: • Agregat prądotwórczy KD-148 3000W Kraft & Dele - szt. 1 za kwotę 1026,30 zł, • Agregat prądotwórczy KD-137 2800W Kraft & Dele - szt. 1 za kwotę 1 117,05 zł.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
2.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	W 2022 roku doposażono magazyn w niezbędny sprzęt – zakupiono: • Plandeka 10m x 12m 130g Srebrna - szt. 4 za kwotę 1 328,00 zł, • Plandeka 10m x 15m 130g Srebrna - szt. 2 za kwotę 830,00 zł. Ponadto z Magazynu Przeciwpowodziowego przekazano nieodpłatnie Komendantowi Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach następujący sprzęt: • łódź pontonowa ORKA 2 – 1 szt., • łódź pontonowa PASAT 250 – 1 szt., • łódź wiosłowa – 2 szt., • wiosła szalupowe 2,40 m – 4 szt., • silnik HONDA do łodzi – 1 szt.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

W 2022 roku z budżetu Powiatu Gliwickiego przyznano dotacje celowe dla spółek wodnych w wysokości 120 000 zł, w tym:

- Gminna Spółka Wodna w Pilchowicach - 20 000,00 zł,
- Gminna Spółka Wodna „Sośnicowice” - 20 000,00 zł,
- Rejonowy Związek Spółek Wodnych Czerwionka-Leszczyny (wniosek obejmuje zadanie na terenie działania Gminnej Spółki Wodno-Melioracyjnej Gierałtowice) - 20 000,00 zł,
- Powiatowy Związek Spółek Wodnych w Lublińcu (wniosek obejmuje zadanie na terenie działania Spółki Wodnej Gminy Rudziniec) - 20 000,00 zł,
- Powiatowy Związek Spółek Wodnych w Lublińcu (wniosek obejmuje zadanie na terenie działania Spółki Wodnej w Dąbrówce) - 20 000,00 zł,
- Powiatowy Związek Spółek Wodnych w Lublińcu (wniosek obejmuje zadanie na terenie działania Spółki Wodnej w Wielosiu) - 20 000,00 zł.

Tabela 8 Stan realizacji **ZADAŃ MONITOROWANYCH** w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych (GZWP)	Nie realizowano w 2021 roku.
2.	Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony pośredniej dla ujęć wód	Nie realizowano w 2021 roku.
3.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu	Na terenie powiatu gliwickiego, według podziału na jednolite części wód powierzchniowych obowiązującego do końca 2021 roku, zlokalizowanych było w całości, fragmentarycznie lub na granicy powiatu 30 jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp), to jest jednostek wydzielonych na potrzeby gospodarowania wodami (zgodnie z definicją ustawy Prawo wodne). Siedemnaście jcwp posiadało reprezentatywne punkty pomiarowo kontrolne do badań na terenie powiatu gliwickiego lub na jego granicy z innym powiatem, były to punkty dla następujących jcwp: • Jasienica do Ormontowickiego Potoku włącznie PLRW600061162299 - badano w 2021 roku – 3 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Jasienica od Ormontowickiego Potoku do ujścia PLRW6000611629 – badano w 2021 roku – 3 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Promna PLRW6000611616 - badano w 2021 roku – 2 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Potok Szczygłowski PLRW600061158329 - badano w 2021 roku – 3 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Bierawka do Knurówki włącznie (bez Dopływu z Podlesia i Potoku Szczygłowskiego) PLRW60006115838 - badano w 2021 roku – 4 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Śliwnica PLRW60006115849 - badano w 2021 roku – 3 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Łękawa PLRW6000611586 - badano w 2021 roku – 4 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• Sierakowski Potok PLRW600016115876 - badano w 2021 roku – 2 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Kozłówka PLRW60006116569 - badano w 2021 roku – 3 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Rdzawka PLRW6000161171629 - badano w 2021 roku – 3 klasa elementów biologicznych, 2 klasa elementów fizykochemicznych, • Bojszowski Potok PLRW60001611674 - badano w 2021 roku – 1 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Toszecki Potok do zb. Pławniowice PLRW600016116859 - badano w 2021 roku – 4 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych, • Toszecki Potok w obrębie zb. Pławniowice do ujścia PLRW6000011689 – nie badano w 2021 roku, • Kanał Gliwicki z Kłodnicą od Kozłówki do Dramy PLRW6000011659 – badano w 2021 roku – 1 klasa elementów fizykochemicznych, • Drama od Grzybowickiego Potoku do Pniówki PLRW6000911667 – nie badano w 2021 roku, • Pniówka PLRW60006116689 Pniówka - nie badano w 2021 roku, • Dopływ z Rzeczyc Śląskich PLRW600061165732 - badano w 2021 roku – 4 klasa elementów biologicznych, >2 klasy elementów fizykochemicznych. Monitoring wód podziemnych W latach 2021 - 2022 na terenie powiatu gliwickiego prowadzono badania monitoringowe wód podziemnych: W roku 2021 w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w punktach sieci krajowej Nr Monbada: • 1115 Sośnicowice – II klasa jakości wód, • 2675 Paczyna – II klasa jakości wód, • 1732 Pyskowice – III klasa jakości wód, • 2236 Knurów – IV klasa jakości wód, • 1840 Ligota Łabędzka – III klasa jakości wód; Ponadto w roku 2021 w ramach monitoring regionalnego Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w punktach sieci regionalnej nr: • 0069/R Niewiesz, • 0071/R Paczyna, • 0087/R Kleszczów. W czasie opracowania niniejszego Raportu nie przedstawiono klasyfikacji wód podziemnych GZWP. W roku 2022 w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w punktach sieci krajowej Nr Monbada: • 901 Świbie – III klasa jakości wód, • 1115 Sośnicowice – II klasa jakości wód, • 2655 Wielowieś – IV klasa jakości wód, • 2675 Paczyna – II klasa jakości wód, • 1732 Pyskowice – III klasa jakości wód, • 2236 Knurów – III klasa jakości wód, • 1840 Ligota Łabędzka – III klasa jakości wód.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
4.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w 2021 roku przeprowadził pierwszą edycję programu pn.: „Szkoła Przyjazna Wodzie – AKTYWNI BŁĘKITNI”. Przedmiotowy projekt skierowany był dla szkół podstawowych znajdujących się na terenie administrowanym przez RZGW w Gliwicach. W ramach projektu rozpropagowano materiały edukacyjne poświęcone tematyce związanej z zasadami i sposobami ochrony przeciwpowodziowej oraz zapobieganiu skutkom suszy, pomocne przy prowadzeniu zajęć wynikających z udziału w tym projekcie.
7.	Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach W 2021 roku wykonano: • „Roboty utrzymaniowe cieków Ligockiego w km 8+900-10+070 w m. Kotulin, gm. Toszek” za kwotę 168.036,77 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp cieków, hakowaniu, wykonaniu opasek wielokiszkowych, odbudowie kłap zwrotnych; • „Konserwacja cieków Sierakowickiego w km 0+000-2+230 oraz w km 3+275-4+660, gm. Sośnicowice” za kwotę 16.499,73 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp wraz z wygrabieniem, hakowaniu, robotach ziemnych wraz z transportem urobku, likwidacji zatorów z koryta cieków oraz wywozem zanieczyszczeń i roślinności wydobytych z cieków; • „Konserwacja cieków Sośnicowickiego w km 0+000-4+500, gm. Sośnicowice” za kwotę 14.065,28 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp wraz z wygrabieniem, hakowaniu, rozplantowaniu urobku, likwidacji zatorów oraz usuwaniu wykrotów z koryt rzek; • „Wykoszenia i wycinka samosiejek na terenie zbiornika Dzierżno Małe, m. Pyskowice, gm. Pyskowice” za kwotę 23.749,25 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym ścinaniu i karczowaniu samosiejek rosnących na wale zbiornika, mechanicznym wykaszaniu skarp i powierzchni przyległych; • „Wykoszenie terenów przy zbiorniku Słupsko, wraz z konserwacją rowów opaskowych, m. Słupsko, gm. Rudziniec” za kwotę 12.990,78 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów gęstych ze skarp zbiornika i rowów opaskowych, mechanicznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna zbiornika; • „Konserwacja cieków Żernickiego w km 0+900-6+000, m. Żernica, Nieborowice, gm. Pilchowice” za kwotę 34.913,98 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp wraz z wygrabieniem, hakowaniu oraz likwidacji zatorów z koryta cieków. • „Odcinkowa konserwacja rzeki Bojszówka w km 2+300 do 13+030 w m. Rudziniec, Rudno, Bojszów, Bojszów-Rudno gmina Rudziniec” za kwotę 93.983,07 zł z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: wykoszeniu porostów ze skarp cieków obustronnie, wycince zakrzaceń, hakowaniu roślin, oczyszczeniu dna cieków z przełamowań, zatorów itp. • „Konserwacja cieków Pniowskiego w km 7+150 - 9+250 w m. Pniów, gm. Toszek” za kwotę 54.805,91 zł z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków, ręcznym ścinaniu zakrzaceń, hakowaniu, rozbieraniu płyt ażurowych, rozbiorce umocnień, skarpowaniu brzegów, plantowaniu powierzchni gruntu rodzimego, naprawie skarp przez darniowanie i obsiew, umocnieniu skarp wykopów i nasypów, wykonaniu opasek pojedynczych i podwójnych; • „Konserwacja cieków Ornontowickiego w km 3+600 - 4+890 w m. Gierałtowice, Ornontowice, gm. Gierałtowice, Ornontowice” za kwotę 44.828,16 zł z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp cieków wraz z wygrabieniem, skarpowaniu brzegów, oczyszczeniu umocnień; • „Awaryjna naprawa prawej skarpy cieków Sośnicowickiego w km 3+100 w m. Sośnicowice” za kwotę 11.977,83 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało na awaryjnej naprawie prawej skarpy cieków Sośnicowickiego. • „Konserwacja cieków Łacza w km 12+670 - 14+360, m. Łacza, gm. Rudziniec” za kwotę 24.381,68 zł z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp z wygrabieniem, hakowaniu, naprawie opasek, likwidacji zatorów z koryta cieków; • „Roboty utrzymaniowe cieków Pniowskiego w km 0+200 1+350 w m. Bycina, Paczyna, gm. Rudziniec, Toszek” za kwotę 79.778,69 zł z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków wraz z wygrabieniem, ręcznym ścinaniu krzaków,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		oczyszczenie tereny i rozplantowanie urobku; - Usunięcie 1 szt. zatoru z koryta ciek Pniowskiego w miejscowości Pniów, gm. Toszek zlokalizowanego w rejonie ul. Wiejskiej 69 (dz. 820/55 Obr. Pniów); - Usunięcie złamanych konarów i gałęzi drzew z koryta ciek Drama w km 9+224 w miejscowości Pyskowice, gm. Pyskowice zlokalizowanych na elementach stalowych konstrukcji nieczynnego jazu w rejonie starego młyna przy ul. Bytomskiej (działka nr 57 Obr. Pyskowice); - Usunięcie złamanych konarów i gałęzi drze w z koryta ciek Pniowskiego w km 4+700-4+730 (dz. Nr 657/41, 661/45 Obr. Paczynka) zlokalizowanych w rejonie budynku mieszkalnego jednorodzinnego Sołtysa sołectwa Paczynka przy ul. Wiejskiej 1A w gm. Toszek. - Usunięcie 3 szt. drzew nadgryzionych przez bobry zalegających nad ciek Pniowskim w km 7+180 (dz. 20 Obr. Pniów) zlokalizowanych w odległości ok. 50 m od ul. Paczyńskiej w m. Pniów, gm. Toszek; - Usunięcie 5 tam bobrowych z koryta ciek Pniowskiego zlokalizowanych w rejonie Zakładów Mięsnych Marciniżyn przy ul. Pyskowskiej 2 w m. Pniów, gm. Toszek; - Usunięcie 2 szt. zatorów z koryta ciek Pniowskiego w km 7+300 oraz 7+360 w miejscowości Pniów, gm. Toszek zlokalizowanych w rejonie betonowej kładki przy ul. Wiejskiej 1 (dz. nr 1060/8 Obr. Pniów); - Przycięcie gałęzi drzewa zalegających nad ciek Pniowskim w km 7+350 zlokalizowanych w rejonie kładki betonowej przy ul. Wiejskiej 1 w m. Pniów, gm. Toszek; - Usunięcie 2 szt. wiatrołomów ze skarp ciek Toszeckiego w km 12+950 oraz 12+960 w rejonie ul. Stary młyn 2 (dz. nr 225 Obr. Toszek) w miejscowości Toszek; - Usunięcie 4 szt. wózków sklepowych metalowych z koryta ciek Drama (dz. nr 1163/187, 1199/93 Obr. Pyskowice) zlokalizowanych w rejonie ul. Powstańców Śląskich w Pyskowicach. - Wykoszenie wraz z wygrabieniem skarp i dna ciek Sierakowickiego w Sierakowicach na odcinku od ul. Krótkiej do ul. Polnej.
6.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie poprzez zakup odpowiedniego sprzętu dla jednostek straży pożarnej.
7.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym	Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
8.	Realizacja obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego, w tym nietechnicznych form retencji wód	Mieszkańcy / Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach W ramach Programu „Moja Woda” mieszkańcy z terenu powiatu gliwickiego złożyli 254 wnioski o uzyskanie dofinansowania na zakup i montaż zbiorników retencionujących na wody opadowe i roztopowe. W ramach tych zadań zamontowano różne urządzenia retencionujące, które przyczynią się do zagospodarowania w ciągu roku co najmniej 26 895 m³ wody opadowej i roztopowej.
9.	Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach Nie realizowano działań związanych z budową, przebudową oraz modernizacją budowli przeciwpowodziowych na terenie powiatu gliwickiego. Prowadzono z kolei zadania utrzymaniowe na wałach przeciwpowodziowych w postaci dwukrotnego koszenia obustronnych wałów przeciwpowodziowych ciek Knurówka w km 0+000 - 0+970 za kwotę 15 427,26 zł.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
10.	Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi	Gieraltowice W 2021 r. wykonano konserwację następujących cieków: • w sołectwie Chudów – rów O-3 (2 990 mb) odcinek od przepustu rejon Kramarnówki w kierunku granicy z Bujakowem (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), rów O-3f (170 mb) odcinek od rowu O-3 w kierunku ul. Bocznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów O-3d (680 mb) odcinek od rowu O-3 w kierunku ul. Bocznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów O-3g (240 mb) odcinek od ul. Dworcowej w kierunku Rusku (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów O-3f (416 mb) odcinek od ul. Leśnej w kierunku Rusku (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-22 (540 mb) odcinek od ujęcia do potoku Chudowskiego w kierunku ul. Szkolnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów O-3 (470 mb) odcinek od ujęcia rowu Ornontowickiego w kierunku Kramarnówki (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów O-3 (322 mb) odcinek w rejonie posesji nr 1 przy ul. Szkolnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • w sołectwie Gieraltowice – rów O-25r (182 mb) odcinek w rejonie ul. Korfantego 1A (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Be-6 (131 mb) odcinek od przepustu w rejonie rowu Beksza (konserwacja polegająca na wykoszeniu odmulenie dna), rów Bojkowski (3 240 mb) odcinek od ujęcia potoku Ornontowskiego w kierunku szkoły i odcinek od ul. Powstańców Śl. w kierunku A1 (konserwacja polegająca na dwukrotnym wykoszeniu skarp rowu), rów O-7c (475 mb) odcinek od ujęcia do rowy Bojkowskiego w kierunku ul. Zgrzebnika (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów G-7 (460 mb) odcinek od ujęcia kierunku ul. Miarki (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Be-12 (560 mb) odcinek od ujęcia w kierunku lasu drogi asfaltowej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Bojkowski (127 mb) odcinek w rejonie ul. Wodnej (konserwacja polegająca na odmulenie dna), rów Bojkowski (246 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku przepompowni (konserwacja polegająca na formowaniu skarp rowu, odmulenie dna), rów O-25 (1 170 mb) odcinek od ujęcia w kierunku granicy z Ornontowicami (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów Gieraltowicki (1952 mb) odcinek od ujęcia w kierunku przepompowni (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • w sołectwie Paniówka – rów Paniówka (1 668 mb) odcinek od ul. Wodnej w kierunku do ul. Zaburskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), rów P-9 (217 mb) odcinek od ujęcia do Potoku Promna w kierunku granicy z Mikołowem (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-20 (636 mb) odcinek od Carbospec w kierunku lasu granica z Mikołowem (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna, usunięcie zakrzaczeń), rów K-10f (690 mb) odcinek od rowy Ch- 10 w kierunku ul. Skotnickiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Paniówka (365 mb) odcinek od łącznika z ul. Zwycięstwa do ul. Zaburskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów przy ul. Skotnickiej (160 mb) odcinek od posesji nr 36 w kierunku ul. Gliwickiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-25 (220 mb) odcinek od ujęcia do potoku Chudowskiego w kierunku rowu Ch-24a (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-7b (570 mb) odcinek od ul. Zwycięstwa w kierunku basenu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-7c (127 mb) odcinek w rejonie Dino (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów Paniówka (136 mb - konserwacja polegająca na odmuleniu dna), rów Paniówka (325 mb) odcinek od przepompowni do ul. Wodnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp), rów Paniówka (48 mb) odcinek w rejonie ul. Wodnej pomiędzy 4 i 5 przepustem (konserwacja polegająca na umocnieniu skarp), • w sołectwie Przyszowice – rów Cienka stare koryto (2 088 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Brzozowej i przepompowni (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu, odmulenie dna), rów Cienka nowe koryto (1 126 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Morcinka (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), rów K-4 (600 mb) odcinek w rejonie autostrady i nasypu kolejowego (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów Ch-2 (640 mb) odcinek od ul. Gliwickiej w kierunku ul. Polnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), naprawa i przebudowa przepustu na rowie Ch-1a, rów Cienka stare koryto (417 mb) odcinek od ul. Brzozowej w kierunku przepompowni (konserwacja polegająca na odmuleniu dna rowu), rów Cienka nowe koryto (260 mb) odcinek od przepustu w kierunku ul. Poloczka (konserwacja polegająca na odmuleniu dna rowu), rów Ch-1k (540 mb) odcinek pomiędzy rowami Ch-1 i Ch-2 przy nasypie kolejowym (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-1b (190 mb) odcinek w rejonie ul. Polnej i Krótkiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów C-1c (125 mb) odcinek od rowu Ch-1a w kierunku ul. Polnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów D-6 (160 mb) odcinek od Przepompowni w kierunku ul. Makoszewskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów D-5 (mb)

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		odcinek od Przepompowni w kierunku początku rowu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-2a (540 mb) odcinek od rowu Ch-1 w kierunku Ch-2 w rejonie nasypu kolejowego (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów K-4 (330 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku węzła autostradowego (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów Ch-1 (160 mb) odcinek w rejonie nasypu kolejowego i rowu Ch-2a (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna rowu), rów Ch-10 (830 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku ul. Polnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna).
11.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Sposób realizacji tożsamy jak w opisie przedstawionym w pozycji nr 4 niniejszej tabeli.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
12.	Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony bezpośredniej i pośredniej dla ujęć wód	Nie realizowano w 2022 roku.
13.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Na terenie powiatu gliwickiego, według nowego podziału jednolitych części wód powierzchniowych obowiązującego od 2022 roku, zlokalizowane są w całości, fragmentarycznie lub na granicy powiatu 23 jednolite części wód powierzchniowych (jcwp)). Wszystkie jcwp objęte są badaniami zgodnie z obowiązującym programem Państwowego Monitoringu Środowiska w cyklu wodnym 2022-2027. Z powyższej liczby 11 jcwp posiada punkty reprezentatywne do badań leżące w granicach powiatu gliwickiego, są to: • Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice PLRW60000911687– nie badano w 2022 roku, • Zb. Pławniowice PLRW60002311687– badano w 2022 roku, • Drama od zb. Dzierżno Małe do ujścia PLRW60000611669 – nie badano w 2022 roku, • Zb. Dzierżno Małe PLRW600023116673– nie badano w 2022 roku, • Drama od źródeł do zb. Dzierżno Małe PLRW600006116673 – badano w 2022 roku, • Kanał Gliwicki do Kłodnicy PLRW600011116589 – badano w 2022 roku, • Zb. Dzierżno Duże PLRW6000231165739 – badano w 2022 roku, • Rdzawka PLRW6000091171629– nie badano w 2022 roku, • Śliwnica PLRW600006115849– nie badano w 2022 roku, • Bierawka od źródeł do Knurówki wraz z Knurówką PLRW600006115835 – badano w 2022 roku, • Jasienica PLRW60000644785 – nie badano w 2022 roku. Wyniki badań ww. jcwp badanych w roku 2022 oraz wykonane na ich podstawie klasyfikacje będą dostępne po zakończeniu procesu weryfikacji w drugiej połowie 2023 roku..
14.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 25 Tabeli nr 2.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
15.	Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni, w tym: Naprawa i modernizacja skarp i urządzeń zbiornika wodnego Dzierżno Duże, stanowiącego ochronę przeciwpowodziową doliny Kłodnicy oraz podstawowe źródło zapewnienia wody żegluga dla Kanału Gliwickiego Odcinkowe prace utrzymaniowe na 22 odcinkach cieków Konserwacja rowów opaskowych, zapory czołowej zbiornika wodnego Słupsko, Dzierżno Duże	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach W 2022 roku wykonano • „Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta cieków Drama w km 0+000-22+490 na terenie gm. Pyskowice, Zbrosławice” za kwotę 130.838,93 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków wraz z wygrabieniem, hakowaniu, wykopach gruntu wraz z rozplantowaniem urobku, usunięciu zatorów z koryta cieków; • „Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta rzeki Kłodnicy w km 40+450-79+665 na terenie m. Gliwice, Zabrze, Ruda Śląska, Katowice i gm. Gierałtów, Mikołów” za kwotę 185.361,97 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków wraz z wygrabieniem, ręcznym ścinaniu zakrzaceń, hakowaniu, wykopach gruntu wraz z rozplantowaniem urobku wzdłuż jednego brzegu, usunięciu zatorów z koryta cieków • „Konserwacja cieków Żernickiego w km 0+900-6+000, gmina Pilchowice” za kwotę 34.913,98 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp wraz z wygrabieniem, hakowaniu, usuwaniu zatorów, rozbiórce tam bobrowych i nieczystości tamujących swobodny przepływ wód w korytach cieków; • „Koszenie obustronnych wałów przeciwpowodziowych cieków Knurówka w km 0+000 - 0+970” za kwotę 32.021,38 zł finansowane ze środków własnych. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp, korony wałów i skarp rowów przywałowych wraz z wygrabieniem, hakowaniu, usuwaniu namułu z rowów przywałowych; • „Konserwacja zapory czołowej zbiornika wodnego Dzierżno Małe oraz kanału powodziowego polegająca na wycince krzewów oraz wykoszeniu traw” za kwotę 50.052,95 zł finansowane ze środków własnych. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym ścinaniu i karczowaniu gęstych krzaków i podszycia, usunięciu złomów drzew z kanału odpływowego zbiornika Dzierżno Małe z transportem na miejsce składowania, przycięciu konarów drzew wzdłuż drogi serwisowej przy zbiorniku Dzierżno Małe; • „Roboty utrzymaniowe cieków Knurówka w km 0+000-3+050, gm. Knurów, gm. Pilchowice” za kwotę 228.951,09 zł finansowane ze środków własnych. Zadanie polegało m.in. na: wykoszeniu oraz wygrabieniu skarp, ręcznym ścinaniu krzaków, naprawie zniszczonego ubezpieczenia, wywozie skoszonego porostu, zasypaniu wyrw brzegowych na skarpach cieków; • „Prace utrzymaniowe koryta cieków Kozłówka w km 0+820-5+680 na terenie m. Ligota Łabędzka, Gliwice, gm. Rudziniec, Gliwice” za kwotę 86.774,73 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków wraz z wygrabieniem, hakowaniu, ręcznym ścinaniu krzaków; • „Konserwacja cieków Młynówka w km 1+000-2+200, m. Sierakowice, gm. Sośnicowice” za kwotę 49.300,86 zł finansowane z dotacji budżetowej (w kwocie 22.433,82 zł) oraz ze środków własnych (w kwocie 26.867,04 zł). Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków wraz z wygrabieniem, hakowaniu, rozplantowaniu, wywozie zanieczyszczeń i roślinności, usuwaniu zatorów z koryta cieków; • „Roboty utrzymaniowe cieków Chechelskiego w km 2+900-4+800 m. Chechło, gm. Rudziniec” za kwotę 47.982,30 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: mechanicznym i ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków, ręcznym ścinaniu i karczowaniu krzaków i podszycia, udroźnieniu koryta cieków z roślinności, nanosów, zatorów, przełamowań, oczyszczeniu terenu; • „Roboty utrzymaniowe cieków Sierakowickiego w km 3+800-2+910, m. Sierakowice, gm. Sośnicowice” za kwotę 24.940,89 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp wraz z wygrabieniem, hakowaniu, robotach ziemnych wraz z transportem urobku, usunięciu zatorów, uporządkowaniu koryta cieków; • „Prace utrzymaniowe cieków Chudowskiego w km 0+000-1+187 w m. Przyszowice, gm. Gierałtów” za kwotę 219.104,38 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków, hakowaniu, ręcznym ścinaniu zakrzaceń wraz z oczyszczeniem terenu, udroźnieniu koryta; • „Prace utrzymaniowe cieków Ligockiego w km 5+550-10+070 w m. Ligota Toszecka, Kotulin, gm. Toszek” za kwotę 63.293,93 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieków, hakowaniu, ręcznym ścinaniu zakrzaceń; • „Awaryjne usunięcie drzewa wielopienne na cieku Żernickim przy użyciu zwyżki, m. Żernica, gm. Pilchowice” za kwotę 13.500 zł finansowane z dotacji budżetowej. Zadanie polegało m.in. na: ścięciu drzewa, rozdrobieniu gałęzi, wywożeniu dłużyc i gałęzi oraz oczyszczenie terenu z pozostałości po wykarczowaniu wraz z wywiezieniem.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• „Awaryjna zabudowa osunięcia lewego brzegu ciekłu Knurówka w km 2+400-2+500, na wysokości ul. Wilsona w Knurowie” za kwotę 55.955,01 zł finansowane z dotacji budżetowej (w kwocie 43.840,01 zł) oraz ze środków własnych (w kwocie 12.115,00 zł) . Zadanie polegało m.in. na: zabudowie osunięcia lewego koryta ciekłu. • „Awaryjne usunięcie metodą alpinistyczną 2 drzew z koryta ciekłu Bojszówka przy ul. Szkolnej 15 w m. Bojszów, gm. Rudziniec” za kwotę 4.989,60 zł finansowane ze środków własnych. Zadanie polegało m.in. na: usunięcie dwóch drzew (lipa drobnolistna) położonych na działce nr 743/266 na ciekłu Bojszówka poprzez ścięcie drzew metodą alpinistyczną, • Usunięcie tam bobrowych z koryta rzeki Łącza w km 12+810 w miejscowości Łącza, obręb ul. Stawowej, Jesionowej; • Wycinka zakrzaczeń ze skarp ciekłu Żernickiego na odcinku 50 m w obrębie posesji nr 44 przy ul. 1 Maja, m. Żernica zgodnie z załącznikiem mapowym. • Usunięcie zatorów z koryta ciekłu Sierakowickiego powyżej mostu w ul. Krótkiej w Sierakowicach w na odcinku 50 m; • Wykoszenie porostów ze skarp ciekłu Sierakowickiego z wygrabieniem, wycinka pojedynczych krzewów powyżej mostu w ul. Krótkiej w Sierakowicach na odcinku 50 m; • Wykoszenie skarp ciekłu Knurówka (obustronnie) na długości od km 2+170-3+050 w Knurowie wraz z wygrabieniem oraz wycinką zakrzaczeń; • Usunięcie złomu z koryta ciekłu Drama, w miejscowości Pyskowie przy ul. Mickiewicza (dz. Nr 988/69); • Usunięcie tamy bobrowej z koryta ciekłu Chudowskiego, w miejscowości Przyszowice w rejonie ul. Leśnej 2; • Usunięcie kłody drewna i gałęzi drzewa z koryta ciekłu Chudowskiego w rejonie ul. Leśnej 2 w Przyszowicach; • Usunięcie złamanych konarów i gałęzi drzew z koryta ciekłu Drama w km 9+224 w miejscowości Pyskowie, gm. Pyskowie zlokalizowanych na elementach stalowych konstrukcji nieczynnego jazu w rejonie starego młyna przy ul. Bytomskiej; • Usunięcie 2 szt. zatorów z koryta ciekłu Drama w km 9+209 w miejscowości Pyskowie, gm. Pyskowie zlokalizowanych w obrębie nieczynnego jazu położonego przy starym młynie w rejonie ul. Bytomskiej; • Usunięcie złamanych konarów drzew z koryta ciekłu Drama w miejscowości Pyskowie, gm. Pyskowie zlokalizowanych w rejonie kładki dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Parkowej i Nad Łakami (działka nr 646/16 Obr. Pyskowie) oraz w odległości ok. 20 m od stopnia betonowego w rejonie ul. Młyńskiej (działka nr 483/67 Obr. Dzierżno); • Usunięcia zatoru w postaci beli słomy z koryta ciekłu Promna zlokalizowanego ok. 500 m poniżej ul. Gliwickiej oraz ok. 200 m na północ od Karczmy Rajcula w m. Pniówki, gm. Gierałtowiec.
16.	Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane	Gierałtowiec W 2022 r. wykonano konserwację następujących cieków: • w sołectwie Chudów – rów O-3 (2 990 mb) odcinek od przepustu rejon Kramarnówki w kierunku granicy z Bujakowem (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), rów O-3f (930 mb) odcinek od ujścia rowu O-3 w kierunku Rusku (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów O-3h (450 mb) odcinek od ujścia rowu O-3 w kierunku Rusku (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów O-3d (220 mb) odcinek od rowu O-3 w kierunku ul. Bocznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów Ch-22 (540 mb) odcinek od ujścia w kierunku ul. Szkolnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów O-3 (470 mb) odcinek od ujścia rowu Ornontowickiego w kierunku Kramarnówki (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów O-3i (290 mb) odcinek od ujścia rowu O-3 (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • w sołectwie Gierałtowiec – rów O-25 (1 070 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku granicy z Ornontowicami (konserwacja polegająca na odmulenie dna), rów Bojkowski (3 519 mb) odcinek od ujścia potoku Ornontowskiego w kierunku szkoły i odcinek od ul. Powstańców Śl. w kierunku A1 (konserwacja polegająca na dwukrotnym wykoszeniu skarp rowu), rów G-7 (460 mb) odcinek od ujścia w kierunku ul. Miarki (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Gierałtowski (300 mb) odcinek od wylotu z kolektora w kierunku ul. Korfańtego (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów O-25 (1 070 mb) odcinek od ujścia w kierunku granicy z Ornontowicami (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów Gierałtowski (1160 mb) odcinek od ujścia w kierunku przepompowni (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów Bojkowski (80 mb) odcinek od ul. Korfańtego w kierunku przepompowni (konserwacja polegająca

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		na formowaniu skarp, wymiana połowic, narzut kamienny), rów O-25 (370 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku ujścia do Potoku Ornontowickiego (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów Be-9 (615 mb) odcinek od ujścia w kierunku lasu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • w sołectwie Paniówki – rów P-7 (60 mb) odcinek od ujścia do Potoku Promna w kierunku kolektora przy ul. Gliwickiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Paniówka (1 668 mb) odcinek od ul. Wodnej w kierunku do ul. Zaburskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), rów K-10e (745 mb) odcinek od rowy Ch-10 w kierunku ul. Skotnickiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów K-10g (240 mb) odcinek od rowy Ch-10e w kierunku ul. Skotnickiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-7b (810 mb) odcinek od ul. Zwycięstwa w kierunku basenu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Paniówka (325 mb) odcinek od przepompowni do ul. Wodnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp), rów K-10 (400 mb) odcinek od rowu K-10e w górę rowu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie rowu), • w sołectwie Przyszowice – rów Cienka stare koryto (2 088 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Brzozowej i przepompowni (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu, odmulenie dna), rów Cienka nowe koryto (1 126 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Morcinka (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), rów Ch-1 (335 mb) odcinek od przepompowni w kierunku ul. Powstańców Śl. (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna rowu), rów Ch-2 (170 mb) odcinek od ujścia w kierunku ul. Gliwickiej (konserwacja polegająca wykoszeniu rowu, odmulenie dna rowu), rów Ch-2 (630 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku ul. Granicznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-2 (420 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku ul. Spółdzielczej (konserwacja polegająca wykoszeniu skarp rowu), rów Ch-1 (710 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku ul. Granicznej (konserwacja polegająca wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów Ch-10 (640 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku ul. Gierałtowskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), rów D-6 (160 mb) odcinek od przepompowni w kierunku ul. Makoszowskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), rów D-5a (190 mb) odcinek od przepompowni (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie mechaniczne dna).
17.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie poprzez zakup odpowiedniego sprzętu dla jednostek straży pożarnej.
18.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym	Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach

W okresie raportowania prowadzone były prace planistyczne kolejnego cyklu wynikającego z wdrażania Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Prowadzono działania zmierzające do opracowania drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami, w tym w szczególności prowadzono półroczne konsultacje społeczne oraz przygotowywano projekt rozporządzenia w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry na terenie którego znajduje się powiat Gliwicki.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 5 zadań monitorowanych.

W zakresie gospodarki wodno – ściekowej w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 5 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022 w zakresie zadań monitorowanych (tabela nr 9).

Tabela 9 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do przesyłu i oczyszczania ścieków komunalnych, zagospodarowywania osadów ściekowych oraz systemu sterowania, monitoringu i przesyłania danych	Gieraltowice Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Przyszowicach w 2021 roku wykonało i wymieniło 2,18 km sieci wodociągowej (w tym ok. 1,86 km wykonanej nowej sieci wodociągowej). Pilchowice W 2021 roku przeprowadzono działania związane z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej. Wybudowano 4 odcinki sieci o długości 401,55 mb w ciągu ul. Olchowej, Konwaliowej oraz Modrzewiowej w Żernicy i ul. Karola Miarki w Wileczej. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach W 2021 roku zrealizowano: • przebudowa sieci kanalizacyjnej w ul. Powstańców Śląskich w Pyskowicach za kwotę 183 498,50 zł, • budowa kanalizacji sanitarnej w Dzierżnie, za kwotę 235 620,31 zł, • wykup sieci kanalizacyjnej w ul. Granicznej w Smolnicy za kwotę 98 400,00 zł.
2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Pilchowice W 2021 roku przeprowadzono działania związane z rozbudową sieci wodociągowej. Wybudowano sieć o długości 802 mb. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach W 2021 roku zrealizowano: • budowa sieci wodociągowej w ul. Powstańców Śląskich w Pyskowicach za kwotę 973 364,88 zł, • przebudowa sieci wodociągowej wzdłuż ul. Łąbedzkiej w Kozłowie, za kwotę 532 618,58 zł • wykup sieci wodociągowej w ul. Poziomkowej w Pyskowicach, za kwotę 30 275,49 zł • wykup sieci wodociągowej w ul. Piaskowej w Pyskowicach, za kwotę 8 842,90 zł • wykup sieci wodociągowej w ul. Wrzosowej/Klonowej w Smolnicy, za kwotę 157 618,28 zł • wykup sieci wodociągowej w ul. Wrzosowej w Smolnicy, za kwotę 6 688,70 zł • wykup sieci wodociągowej w ul. Osiedleńczej w Kleszczowie, za kwotę 71 508,72 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
3.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 11 Tabeli nr 2.
4.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gieraltowice Na koniec 2021 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 641, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 173. Knurów Na koniec 2021 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 667, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 65. Pilchowice Na koniec 2021 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 2 762, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 118. Pyskowice Na koniec 2021 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 200, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 67. Rudziniec Na koniec 2021 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 2 353, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 599. Sośnicowice Na koniec 2021 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 714, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 246. Toszek Na koniec 2021 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 1 101,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• przydomowych oczyszczalni ścieków – 327. Wielowieś Na koniec 2021 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 683, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 105.
5.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2021 roku przeprowadzono 12 kontroli w zakresie ochrony wód i odprowadzania ścieków. Stwierdzono nieprawidłowości w 8 przypadkach.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
6.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do przesyłu i oczyszczania ścieków komunalnych, zagospodarowywania osadów ściekowych oraz systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych	Pilchowice W 2022 roku przeprowadzono działania związane z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej. Wybudowano 5 odcinki sieci o długości 895,4 mb w ciągu drogi bocznej od ul. Olchowej, Powstańców, Górnicej / Leśnej oraz Czeremchy w Żernicy i ul. Cichej w Nieborowicach. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach W 2022 roku zrealizowano: • budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Dworcowej w Pyskowicach za kwotę 92 541,46 zł • wykup sieci kanalizacyjnej w ul. Wrzosowej w Smolnicy, za kwotę 13 028,66 zł • wykup sieci kanalizacyjnej w ul. Wiejskiej w Smolnicy, za kwotę 52 424,20 zł • wykup sieci kanalizacyjnej w ul. Łęgowskiej w Smolnicy, za kwotę 35 206,96 zł • wykup sieci kanalizacyjnej w ul. Granicznej w Smolnicy, za kwotę 20 360,19 zł • wykup sieci kanalizacyjnej w ul. Sosnowej w Pyskowicach, za kwotę 23 855,51 zł
7.	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych)	Pilchowice W 2022 roku przeprowadzono działania związane z rozbudową sieci wodociągowej. Wybudowano odcinki sieci o długości 1 789,02 mb. Rudziniec Wykonano modernizację Stacji Uzdatniania Wody Niewiesz. Prowadzono także wymianę rur wodociągowych cementowo - azbestowych na terenie gminy Rudziniec. Wielowieś W okresie 2021-2022 przeprowadzono następujące inwestycje w zakresie wodociągów: • zakończono budowę tranzytu wodociągowego Radonia-Świebie długości 2,72 km, • wykonano instalację do usuwania azotanów w stacji uzdatniania wody w Wielowsi wraz z odcinkami wodociągu. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach W 2022 roku zrealizowano: • budowa sieci wodociągowej w ul. Toszeckiej - I etap w Pyskowicach, za kwotę 440 053,54 zł, • wykup sieci wodociągowej w ul. Sosnowej w Pyskowicach, za kwotę 11 081,51 zł,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		- wykup sieci wodociągowej w ul. Platanowej w Pyskowicach, za kwotę 27 552,00 zł - wykup sieci wodociągowej w ul. Kościelnej w Smolnicy, za kwotę 26 292,06 zł - wykup sieci wodociągowej w ul. Leśnej w Kleszczowie, za kwotę 3 364,84 zł - wykup sieci wodociągowej w ul. Polnej w Rzeczycach, za kwotę 12 563,22 zł
8.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz o najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 25 Tabeli nr 2.
9.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gieraltowice Na koniec 2022 roku na terenie gminy było: - zbiorników bezodpływowych – 669, - przydomowych oczyszczalni ścieków – 187. Knurów Na koniec 2022 roku na terenie gminy było: - zbiorników bezodpływowych – 666, - przydomowych oczyszczalni ścieków – 68. Pilchowice Na koniec 2022 roku na terenie gminy było: - zbiorników bezodpływowych – 2 762, - przydomowych oczyszczalni ścieków – 118. Pyskowice Na koniec 2022 roku na terenie gminy było: - zbiorników bezodpływowych – 200, - przydomowych oczyszczalni ścieków – 72. Rudziniec Na koniec 2022 roku na terenie gminy było: - zbiorników bezodpływowych – 2 401, - przydomowych oczyszczalni ścieków – 630. Sośnicowice Na koniec 2022 roku na terenie gminy było:

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• zbiorników bezodpływowych – 694, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 256. Toszek Na koniec 2022 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 1 110, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 336. Wielowieś Na koniec 2022 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 780, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 130.
10.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2022 roku przeprowadzono 24 kontrole w zakresie ochrony wód i odprowadzania ścieków. Stwierdzono nieprawidłowości w 8 przypadkach.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

W zakresie zasobów naturalnych w zasobów geologicznych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 6 zadań, z czego:

- 3 własne,
- 3 monitorowane.

W zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 7 zadań, z czego:

- 3 własnych,
- 4 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań w zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 10) i zadań monitorowanych (tabela nr 11).

Tabela 10 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	W 2021 roku Starosta Gliwicki nie wydał żadnej nowej koncesji na eksploatację złóż, będących w jego kompetencji. W okresie raportowanym prowadzono nadzór nad realizacją wydawanych koncesji. Nie wykryto także żadnego przypadku nielegalnego wydobywania kopalin ze złóż.
2.	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Nie dokonywano w 2021 roku zmian w rejestrze osuwisk.
3.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Nie realizowano w 2021 roku.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
4.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż kopalin Współdziałanie z właściwymi organami celem ochrony zasobów wód podziemnych.	W 2022 roku Starosta Gliwicki nie wydał żadnej nowej koncesji na eksploatację złóż, będących w jego kompetencji. W okresie raportowanym prowadzono nadzór nad realizacją wydawanych koncesji, w tym zakresie przeprowadzono jedną kontrolę terenową. Nie wykryto także żadnego przypadku nielegalnego wydobywania kopalin ze złóż.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
5.	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Nie dokonywano w 2022 roku zmian w rejestrze osuwisk.
6.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Nie realizowano w 2022 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

Tabela 11 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Marszałek Województwa Śląskiego Współdziałanie organu koncesyjnego, w celu ochrony udokumentowanych złóż, realizowane jest w związku z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku – o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W ramach współdziałania z gminami, organ administracji geologicznej opiniuje, także w zakresie udokumentowanych złóż kopalin: projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadnia (w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) projekty decyzji o warunkach zabudowy i projekty decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W oparciu o przepisy ustaw: Prawo geologiczne i górnicze oraz Prawo ochrony środowiska – na etapie współdziałania z ww. organami – zwraca się uwagę na konieczność ujawniania w dokumentach planistycznych udokumentowanych złóż kopalin w celu racjonalnego gospodarowania ich zasobami oraz ich ochrony dla potrzeb eksploatacji, także dla potrzeb eksploatacji w przyszłości.
2.	Ujęcie występowania strategicznych złóż węgla kamiennego w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego gmin	Zadanie realizowane na bieżąco przez gminy powiatu gliwickiego w trakcie prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
3.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Brak informacji o realizowanych działaniach.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
4.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż kopalin Współdziałanie z właściwymi organami celem ochrony zasobów wód podziemnych.	Marszałek Województwa Śląskiego Współdziałanie organu koncesyjnego, w celu ochrony udokumentowanych złóż, realizowane jest w związku z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku – o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W ramach współdziałania z gminami, organ administracji geologicznej opiniuje, także w zakresie udokumentowanych złóż kopalin: projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadnia (w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) projekty decyzji o warunkach zabudowy i projekty decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W oparciu o przepisy ustaw: Prawo geologiczne i górnicze oraz Prawo ochrony środowiska – na etapie współdziałania z ww. organami – zwraca się uwagę na konieczność ujawniania w dokumentach planistycznych udokumentowanych złóż kopalin w celu racjonalnego gospodarowania ich zasobami oraz ich ochrony dla potrzeb eksploatacji, także dla potrzeb eksploatacji w przyszłości.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
5.	Ujęcie występowania strategicznych złóż węgla kamiennego w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego gmin.	Zadanie realizowane na bieżąco przez gminy powiatu gliwickiego w trakcie prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
6.	Ciągłe monitorowanie terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i aktualizowanie rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej.
7.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze.	Brak informacji o podjętych działaniach.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.7. Ochrona gleb

W zakresie gleb i terenów poprzemysłowych i zdegradowanych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2020 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 12 zadań z czego:

- 2 własne,
- 10 monitorowanych.

W zakresie ochrony gleb w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 8 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 7 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gleb i terenów poprzemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 12) i zadań monitorowanych (tabela 13).

Tabela 12 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gleb i terenów poprzemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenia wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 101d ust POŚ)	W 2021 roku nie wykonywano żadnych nowych działań zwianych z rejestrem historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. W 2018 r. Starosta Gliwicki przystąpił do identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. W ramach zadania umieszczono na stronie internetowej komunikat w sprawie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, w którym wskazano, iż każdy, kto stwierdził potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, może zgłosić ten fakt Staroście. Na tej podstawie stworzono wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, który został przekazany Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach. w 2021 roku odbywała się weryfikacja danych.
2.	Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach poprzemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi	Brak informacja o podjętych działaniach.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
3.	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenie wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 101d POŚ)	W 2022 roku nie wykonywano żadnych nowych działań zwianych z rejestrem historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. W 2018 roku stworzono wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, który został przekazany Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach. Do chwili obecnej trwa weryfikacja tych danych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

W koniec 2022 roku, według danych podanych do sprawozdania RRR- 11, gruntów przeznaczonych do rekultywacji zdegradowanych było łącznie 415,59 ha z tego w wyniku działalności w zakresie górnictwa i wydobywania w tym wydobywania węgla kamiennego – 372,25 ha, pozostałego górnictwa i wydobywania – 26,03 ha, w zakresie innej działalności – 17,31 ha.

Tabela 13 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gleb i terenów poprzemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie W ramach naborów prowadzonych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie, w 2021 roku płatnościami rolno – środowiskowo – klimatycznymi objęte było 532,43 ha gruntów rolnych na terenie powiatu gliwickiego, w tym: • Gierałtówice – 1 wniosek na powierzchni 1,55 ha, • Pilchowice – 3 wnioski na powierzchni 11,92 ha, • Pyskowice – 2 wnioski na powierzchni 6,66 ha, • Rudziniec – 5 wniosków na powierzchni 57,23 ha, • Sośnicowice – 1 wniosek na powierzchni 8,18 ha, • Toszek – 15 wniosków na powierzchni 232,04 ha, • Wielowieś – 9 wniosków na powierzchni 214,85 ha.
2.	Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności	Brak informacja o podjętych działaniach.
3.	Opracowanie wojewódzkiej strategii ochrony gleb, w tym walki z ich zakwaszeniem np. poprzez promocję rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego	Brak informacja o podjętych działaniach.
4.	Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Badania gleb wykonywane są w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Na terenie powiatu gliwickiego brak jest punktu pomiarowego.
5.	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin	Kontrole gospodarstw rolnych w zakresie gospodarowania środkami ochrony roślin prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach. W 2021 roku przeprowadzono kontrole: • stosowania materiału siewnego: 40 kontroli – stwierdzono nieprawidłowości w 1 przypadku, • występowania organizmów kwarantannowych: 1 kontrola – wykryto <i>Clavibacter sepedonicus</i>, • obserwacji fitosanitarnych pod kątem występowania agrofagów innych niż kwarantannowe – 90 kontroli – objawy 3 regulowanych agrofagów niekwarantannowych dla Unii (RAN): <i>Fusarium spp.</i>, <i>Botrytis cinerea</i> <i>Erysiphe graminis</i> w ilości nieprzekraczającej progów występowania, • punktów prowadzących obrót środkami ochrony roślin: 7 kontroli – nie stwierdzono nieprawidłowości, • stosowania środków ochrony roślin: 43 kontroli – stwierdzono nieprawidłowości w 6 przypadkach, • pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych: 8 kontroli - nie stwierdzono nieprawidłowości.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
6.	Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszeniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszania gleb	Rolnicy z terenu powiatu gliwickiego na bieżąco uczestniczą w szkoleniach, spotkaniach z przedstawicielami Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Gliwicach. W okresie raportowania organizowano głównie spotkania online lub webinaria (z uwagi na sytuację pandemiczną) dotyczących głównie aktualnych naborów PROW oraz integrowanej ochrony roślin uprawnych przed chorobami i szkodnikami, plany azotanowe, środki ochrony roślin. Na bieżąco również udzielane są rolnikom wszelkiego rodzaju konsultacje.
7.	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową	Zgodnie z danymi będącymi w posiadaniu Starosty Gliwickiego (na podstawie sprawozdań RRW-11) z produkcji rolniczej w roku 2021 wyłączono 29,49 ha gruntów rolnych. Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu gliwickiego podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowywania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu poprzez określenie odpowiedniego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej.
8.	Utrzymanie i systematyczne aktualizowanie bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP)	Brak informacji o podjętych działaniach.
9.	Rekultywacja i rewitalizacja terenów	Brak informacji o podjętych działaniach.
10.	Przeprowadzenie badań zanieczyszczeń gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi	Brak informacji o podjętych działaniach.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
11.	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Rolnicy z terenu powiatu gliwickiego na bieżąco uczestniczą w szkoleniach, spotkaniach z przedstawicielami Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Gliwicach. W okresie raportowania organizowano głównie spotkania online lub webinaria (z uwagi na sytuację pandemiczną) dotyczących głównie aktualnych naborów PROW oraz integrowanej ochrony roślin uprawnych przed chorobami i szkodnikami, plany azotanowe, środki ochrony roślin. Na bieżąco również udzielane są rolnikom wszelkiego rodzaju konsultacje.
12.	Kontrola poziomu zakwaszenia gleb oraz jej zasobności w makroelementy	Okręgowa Stacja Chemiczna – Rolnicza w Gliwicach W okresie raportowania przebadano 2 646 próbek gleb pochodzących z 291 gospodarstw terenu powiatu gliwickiego na pod względem jej odczynu i zasobności w makroelementy. Łącznie przebadano grunty z powierzchni 4 090,19 ha. Wyniki odczynu przedstawiają się następująco: • 7% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem bardzo kwaśnym, • 18% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem kwaśnym, • 49% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem lekko kwaśnym, • 22% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem obojętnym, • 4% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem zasadowym. Dla 12% użytków rolnych określono potrzeby wapnowania jako konieczne, dla 10% jako potrzebne, dla 18% jako wskazane, dla 24% jako ograniczone, a dla 36% - zbędne. Zawartość fosforu przedstawiała się następująco:

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		- dla 8% użytków rolnych - bardzo niska, - dla 20% użytków rolnych - niska, - dla 25% użytków rolnych – średnia, - dla 19% użytków rolnych – wysoka, - dla 28% użytków rolnych – bardzo wysoka. Zawartość potasu przedstawiała się następująco: - dla 11% użytków rolnych - bardzo niska, - dla 23% użytków rolnych - niska, - dla 39% użytków rolnych – średnia, - dla 17% użytków rolnych – wysoka, - dla 10% użytków rolnych – bardzo wysoka. Zawartość magnezu przedstawiała się następująco: - dla 9% użytków rolnych - bardzo niska, - dla 17% użytków rolnych - niska, - dla 29% użytków rolnych – średnia, - dla 22% użytków rolnych – wysoka, - dla 23% użytków rolnych – bardzo wysoka.
13.	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb środkami ochrony roślin	Kontrole gospodarstw rolnych w zakresie gospodarowania środkami ochrony roślin prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach. W 2022 roku przeprowadzono kontrole: - stosowania materiału siewnego: 40 kontroli – stwierdzono nieprawidłowości w 2 przypadkach, - występowania organizmów kwarantannowych: nie stwierdzono występowania, - obserwacji fitosanitarnych pod kątem występowania agrofagów innych niż kwarantannowe – 87 kontroli – objawy 3 regulowanych agrofagów niekwarantannowych dla Unii (RAN): <i>Fusarium spp.</i>, <i>Tilletia caries</i>, <i>Streptomyces scabies</i>, <i>Erysiphe graminis</i> w ilości nieprzekraczającej progów występowania, - punktów prowadzących obrót środkami ochrony roślin: 9 kontroli – stwierdzono nieprawidłowości w 1 przypadku, - stosowania środków ochrony roślin: 54 kontroli – stwierdzono nieprawidłowości w 3 przypadkach, - pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych: 6 kontroli - nie stwierdzono nieprawidłowości.
14.	Realizacja pakietów rolno – środowiskowo - klimatycznych	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie W ramach naborów prowadzonych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie, w 2022 roku płatnościami rolno – środowiskowo – klimatycznymi objęte było 364,55 ha gruntów rolnych na terenie powiatu gliwickiego, w tym: - Pilchowice – 3 wnioski na powierzchni 42,46 ha, - Pyskowice – 2 wnioski na powierzchni 2,62 ha,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		- Rudziniec – 5 wniosków na powierzchni 78,07 ha, - Sośnicowice – 1 wniosek na powierzchni 8,55 ha, - Toszek – 10 wniosków na powierzchni 174,39 ha, - Wielowieś – 5 wniosków na powierzchni 58,46 ha.
15.	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową, w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne i leśne	Zgodnie z danymi będącymi w posiadaniu Starosty Gliwickiego (na podstawie sprawozdań RRW-11) z produkcji rolniczej w roku 2022 wyłączono 12,03 ha gruntów rolnych. Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu gliwickiego podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowywania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu poprzez określenie odpowiedniego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej.
16.	Wprowadzanie danych i aktualizacja bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP**)	Brak informacji o podjętych działaniach.
17.	Rekultywacja i rewitalizacja terenów	W 2022 roku Polska Grupa Górnicza S.A. Oddział KWK „Sośnica” została zobowiązana do przeprowadzenia rekultywacji gruntów o powierzchni 0,5099 ha, celem przywrócenia zdegradowanemu gruntowi, w związku z działalnością górniczą, wartości użytkowej przez uregulowanie stosunków wodnych. Decyzja w tym zakresie została wydana przez Starostę Gliwickiego. Uznano także za zakończoną rekultywację gruntu na terenie o powierzchni 3170 m² stanowiącym część obszaru górniczego „Nowa Wieś I” (o powierzchni całkowitej 10218 m²) – decyzje w tym zakresie wydał Starosta Gliwicki na wniosek osób fizycznych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

W zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 9 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 8 monitorowanych.

W zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 13 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 12 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 14), zadań monitorowanych (tabela 15).

Tabela 14 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	W 2021 roku Starosta Gliwicki nie wydał żadnej decyzji dotyczącej gospodarowania odpadami. W 2021 roku przeprowadzono 3 kontrole realizacji postanowień wydanych wcześniej decyzji.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
2.	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	W 2022 roku Starosta Gliwicki wydał 2 decyzje na przetwarzanie odpadów poprzez odzysk. W 2022 roku przeprowadzono 1 kontrolę realizacji postanowień wydanych wcześniej decyzji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

Tabela 15 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Co roku gminy powiatu gliwickiego przygotowują sprawozdania z realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi i przekazują je za pośrednictwem BDO do Marszałka Województwa Śląskiego oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach.
2.	Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Knurów Gmina Knurów przeprowadziła w 2021 r. inwentaryzację azbestu. Gmina Knurów nie opracowała Programu usuwania azbestu. Pozostałe gminy nie realizowały tego zadania.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
3.	Prowadzenie i doskonalenie selektywnego zbierania odpadów Komunalnych	Gierałtowiec Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 6 864,51 Mg odpadów, z tego 3 718,31 Mg zebrano w sposób selektywny. Knurów Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 12 932,04 Mg odpadów, z tego 4 559,03 Mg zebrano w sposób selektywny. Pilchowice Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 6 315,25 Mg odpadów, z tego 4 824,71 Mg zebrano w sposób selektywny. Pyskowice Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 6 101,33 Mg odpadów, z tego 2 701,03 Mg zebrano w sposób selektywny. Rudziniec Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 4 822,16 Mg odpadów, z tego 2 089,60 Mg zebrano w sposób selektywny. Sośnicowice Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 3 775,77 Mg odpadów, z tego 1 606,07 Mg zebrano w sposób selektywny. Toszek Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 3 768,05 Mg odpadów, z tego 1 272,41 Mg zebrano w sposób selektywny. Wielowieś Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 2 287,32 Mg odpadów, z tego 664,87 Mg zebrano w sposób selektywny.
4.	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2021 roku przeprowadzono 20 kontroli w zakresie gospodarki odpadami. Stwierdzono nieprawidłowości w 14 przypadkach.
5.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. Sелеktywna zbiórka i osiągnięcie poziomów odzysku odpadów	Gierałtowiec Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 2 135,18 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Knurów Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 1 919,10 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Pilchowice Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 2 534,64 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Pyskowice Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 1 056,19 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Rudziniec Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 898,95 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Sośnicowice Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 740,95 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Toszek Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 228,22 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Wielowieś Ogółem na terenie gminy w 2021 roku zebrano 154,60 Mg odpadów ulegających biodegradacji.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
6.	Usuwanie azbestu i osiąganie celów określonych w „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”	Pilchowice Łączna ilość usuniętych w 2021r. wyrobów zawierających azbest wynosi 21,38 Mg. Źródła finansowania – środki z budżetu Gminy Pilchowice w formie dotacji w wysokości 13 982,76 zł. Rudziniec Łączna ilość usuniętych w 2021r. wyrobów zawierających azbest wynosi 34,74 Mg. Sośnicowice Łączna ilość usuniętych i przekazanych do utylizacji odpadów azbestowych wyniosła 58,04 Mg. Toszek W 2021 roku usunięto 36,166 Mg wyrobów zawierających azbest. Wielowieś W okresie 2021 – 2022 z dofinansowaniem ze środków unijnych zutylizowano 175,430 Mg wyrobów azbestowych.
7.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami	Zadanie realizowane w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 11 Tabeli nr 2.
8.	Realizacja planowanych działań zapisanych w PGO WŚ 2016	Gminy powiatu gliwickiego wprowadzają ulgi w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zamian za kompostowanie bioodpadów w kompostownikach przydomowych w zabudowie jednorodzinnej.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
9.	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Co roku gminy powiatu gliwickiego przygotowują sprawozdania z realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi i przekazują je za pośrednictwem BDO do Marszałka Województwa Śląskiego oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach.
10.	Aktualizacja inwentaryzacji i opracowanie (gmina Knurów) lub aktualizacja (pozostałe gminy) Programów usuwania wyrobów zawierających azbest	Knurów Gmina wykonała inwentaryzację wyrobów zawierających azbest w 2021 roku. Nie opracowano Programu usuwania wyrobów zawierających azbest. Pozostałe gminy nie realizowały tego zadania.
11.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gieraltowice Ogółem na terenie gminy w 2022 roku zebrano 6 761,06 Mg odpadów, z tego 3 273,92 Mg zebrano w sposób selektywny. Knurów Ogółem na terenie gminy w 2022 roku zebrano 13 950,897 Mg odpadów, z tego 5 193,962 Mg zebrano w sposób selektywny. Pilchowice Brak danych. Pyskowice Ogółem na terenie gminy w 2022 roku zebrano 7 250,658 Mg odpadów, z tego 3 159,278 Mg zebrano w sposób selektywny. Rudziniec Ogółem na terenie gminy w 2022 roku zebrano 5 280,652 Mg odpadów, z tego 2 300,692 Mg zebrano w sposób selektywny. Sośnicowice

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Brak danych. Toszek Ogółem na terenie gminy w 2022 roku zebrano 4 098,663 Mg odpadów, z tego 1 613,293 Mg zebrano w sposób selektywny. Wielowieś Ogółem na terenie gminy w 2022 roku zebrano 2 408,702 Mg odpadów, z tego 752,142 Mg zebrano w sposób selektywny.
12.	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2021 roku przeprowadzono 21 kontroli w zakresie gospodarki odpadami. Stwierdzono nieprawidłowości w 13 przypadkach.
13.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych zmieszanych, unieszkodliwianych przez składowanie	Gieraltowice Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 36,21%. Knurów Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 67,16%. Pilchowice Brak danych. Pyskowice Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 36,94 %. Rudziniec Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 17,1%. Sośnicowice Brak danych. Toszek Brak danych. Wielowieś Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 38,31%. Zgodnie z przepisami prawa poziom ten nie powinien przekraczać 30% wagowo.
14.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło	Gieraltowice Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 39,2%. Knurów Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 20,28%. Pilchowice Brak danych. Pyskowice Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 24,49%. Rudziniec Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 22,56%. Sośnicowice

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Brak danych. Toszek Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 21,35%. Wielowieś Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2022 roku 17,79%. Gminy powinny osiągnąć co najmniej poziom 25%.
15.	Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych	Brak informacji o podjętych działaniach.
16.	Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych,	Gierałtowiec W 2022 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 14, 649 Mg. Knurów W 2022 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 11,220 Mg. Pilchowice Brak danych. Pyskowice W 2022 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 6,843 Mg. Rudziniec W 2022 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 24,178 Mg. Sośnicowice Brak danych. Toszek W 2022 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 10,700 Mg. Wielowieś W 2022 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 14,580 Mg.
17.	Zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”	Knurów W roku 2022 usunięto 3,16 Mg wyrobów zawierających azbest. Działanie było finansowane z budżetu Gminy. Pilchowice Łączna ilość usuniętych w 2022r. wyrobów zawierających azbest wynosi 28,502 Mg. Źródła finansowania – środki z budżetu Gminy Pilchowice w formie dotacji w wysokości 17 008,32 zł. Rudziniec Łączna ilość usuniętych w 2022r. wyrobów zawierających azbest wynosi 49,4 Mg. Toszek W 2022 roku usunięto 5,395 Mg wyrobów zawierających azbest. Wielowieś W okresie 2021 – 2022 z dofinansowaniem ze środków unijnych zutilizowano 175,430 Mg wyrobów azbestowych.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
18.	Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Brak informacji o podjętych działaniach.
19.	Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami sektora przemysłowego	Brak informacji o podjętych działaniach.
20.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Zadanie realizowane w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 25 Tabeli nr 2.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.9. Ochrona przyrody i krajobrazu

W zakresie zasobów przyrodniczych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 17 zadań, z czego:

- 2 własne,
- 15 monitorowanych.

W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 9 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zasobów przyrodniczych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 16) i zadań monitorowanych (tabela 17).

Tabela 16 Stan realizacji **ZADAŃ WŁASNYCH** w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Nadzór nad lasami niestawającymi własności Skarbu Państwa	Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (potocznie zwanych lasami niepaństwowymi – w skrócie LNP) w powiecie gliwickim wspólnie ze Starostą Gliwickim na mocy porozumień zawartych pomiędzy Starostą prowadzą: • Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudziniec, • Nadleśniczy Nadleśnictwa Rybnik. Ponadto zgodnie z ustawą o lasach Starosta Gliwicki w 2021 roku wydał 1 513 zaświadczeń o objęciu lub nieobjęciu nieruchomości uproszczonym planem urządzenia lasu. W 2022 roku wydano 1 094 takich zaświadczeń. Dodatkowo prowadzono także sprawy bieżące obejmujące dostarczenie stosowanych materiałów w tym płytki do numerowania drewna oraz wydawano decyzje administracyjne dotyczące cięć sanitarnych oraz pozyskiwania drewna.
2.	Opracowanie Uproszczonego Planu Urządzenia lasu	W okresie raportowania nie opracowywano nowych uproszczonych planów urządzenia lasów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

W okresie raportowania Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach w zakresie utrzymania zieleni przydrożnej wykonał:

- w 2021 roku wycinkę drzew w ciągu dróg powiatowych (56 szt.) – za kwotę 72 543,60 zł.
- w 2022 roku:
 - wycinkę drzew w ciągu dróg powiatowych (92 szt.) – za kwotę 85 006,78 zł,
 - cięcia pielęgnacyjne drzew w ciągu dróg powiatowych (225 szt.) – za kwotę 76 842,00 zł,
 - nasadzenia kompensacyjne w postaci nowych drzew w zamian za zrealizowane wycinki (37 szt.) – wartość zakupionych sadzonek: (same nasadzenia zrealizowane siłami własnymi) 11 100,00 zł.

Tabela 17 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ	Brak informacji o podjętych działaniach.
2.	Kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem grup organizmów, zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych o niewystarczającym rozpoznaniu	Brak informacji o podjętych działaniach.
3.	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000 (w tym akcja informacyjna na temat użytkowania pojazdów mechanicznych w obrębie siedlisk naturalnych) oraz walorów przyrodniczych parków krajobrazowych	PGL LP Nadleśnictwo Katowice W 2021 roku zorganizowano: • Zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem - 42 wydarzenia – uczestniczyło 1 295 osób, • Zajęcia w izbie leśnej nadleśnictwa – 4 wydarzenia – uczestniczyło 117 osób, • Spotkania z leśnikiem w szkołach – 7 wydarzeń – uczestniczyło 375 osób, • Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (w Domu Kultury, Muzeum, Urzędzie Gminy itp.) – 1 wydarzenie – uczestniczyło 26 osób, • Akcje, imprezy okolicznościowe – 17 wydarzeń – uczestniczyło 745 osób. PGL LP Nadleśnictwo Kędzierzyn W 2021 roku zorganizowano: • zajęcia edukacyjne dwudniowe ZSO 4 Gliwice przedszkole podzielone po 50 osób • zajęcia edukacyjne SP nr 32 Gliwice • zajęcia edukacyjne Stowarzyszenie Odnowy Wsi Niezdrówice, • zajęcia edukacyjne SP nr Zabrze, • zajęcia edukacyjne grupa mieszkańców Gliwic. PGL LP Nadleśnictwo Rudziniec W 2021 roku zorganizowano: • 38 zajęć terenowych • 34 spotkania z leśnikiem w szkołach • 2 konkurs leśny • 11 akcji podczas imprez okolicznościowych

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		1 wystawę edukacyjną. Gierałtowiec W 2021 roku realizowano zadanie pn. „Gmina Gierałtowiec bliżej przyrody. Tajemnicza sowa”. W ramach zadania zakupiono budki lęgowe dla Sowy pójdzki. Budki zainstalowano w następujących miejscach: - teren PSZOK w Gierałtowiecach przy ul. K. Miarki (na drzewie z gatunku Lipa drobnolistna), - aleja Kasztanowa w Gierałtowiecach (na drzewach z gatunku Kaszta zwyczajny), - teren „plac targowy” w Gierałtowiecach (na drzewach z gatunku Lipa drobnolistna), - teren Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach (starodrzew od strony pól uprawnych), - ul. Brzeg w Przyszowicach (drzewo z gatunku Dąb szypułkowy), - ul. Podzamcze w Paniówkach (zagajnik z Wiązów kolumnowych), - ul. Borowa w Paniówkach (zagajnik przy potoku Promna), - droga „Na Rusek” w Chudowie (drzewa z gatunku Dąb szypułkowy), - ul. Brzezina w Chudowie (dwa miejsca – zadrzewienia śródpolne). Ponadto w ramach zadania, w miesiącu wrześniu, odbyły się warsztaty ekologiczne dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Przyszowicach. Podczas warsztatów dzieciom towarzyszyła tajemnicza Sowa. Dzieci spróbowały rozpoznać Sowę pójdkę spośród innych gatunków sów i dowiedziały się, czym w ogóle charakteryzują się Sowy. Na zakończenie zajęć dzieci otrzymały zakupione przez Gminę breloczki z charakterystyczną Sową.
4.	Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i monitoring gatunków i siedlisk objętych ochroną na obszarach Natura 2000 na potrzeby realizacji planów zadań ochronnych	Brak informacji o podjętych działaniach.
5.	Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego	Brak informacji o podjętych działaniach.
6.	Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu gliwickiego podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
7.	Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych	Brak informacji o podjętych działaniach.
8.	Opracowanie i wdrażanie założeń udostępniania turystycznego obszarów cennych przyrodniczo oraz utrwalanie osiągniętych efektów z uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów	Brak informacji o podjętych działaniach.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
9.	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody	Brak informacji o podjętych działaniach.
10.	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu walorów przyrodniczych i krajobrazu poprzez wdrażanie zapisów planów ochrony parków krajobrazowych	Nie realizowano w 2021 roku.
11.	Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia	Nie realizowano w 2021 roku.
12.	Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Ilość złożonych wniosków oraz powierzchnie objęte programami rolno – środowiskowo – klimatycznymi opisano w poz. 1 Tabeli nr 13. W 2021 roku struktura realizacji programów rolno – środowiskowo – klimatycznymi przedstawiała się następująco: • Pakiet 1.1 – Rolnictwo zrównoważone – powierzchnia objęta działaniem – 324,21 ha, • Pakiet 2.1 – Międzyplon – powierzchnia objęta działaniem – 194,54 ha, • Pakiet 5.4 – Półnaturalne łąki wilgotne – powierzchnia objęta działaniem – 1,11 ha, • Pakiet 5.5 – Półnaturalne łąki świeże – powierzchnia objęta działaniem – 12,57 ha.
13.	Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu także poza terenem obszarów chronionych	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego W 2021 roku w ramach czynnej ochrony przyrody prowadzono monitoring gniazd bociana białego w czasie gniazdowania ptaków w sezonie lęgowym, w 7 lokalizacjach (4 na terenie gm. Pilchowice, 3 na terenie gm. Sośnicowice). Gierałtowiec W okresie sprawozdawczym dokonywano przeglądu gniazd bocianich, zlokalizowanych na terenie Gminy Gierałtowiec tj. na dachu Pałacu w Przyszowicach, przy ul. Ks. Roboty w Gierałtowicach, w pasie drogowym ul. Polnej w Przyszowicach oraz przy ul. Zwycięstwa w Paniówkach. Dokładnego czyszczenia wymagało gniazdo zlokalizowane na dachu Pałacu w Przyszowicach. Ponadto Straż Pożarna w Chudowie nieodpłatnie wypielęgnowała drzewo rosnące na działce położonej przy ul. Szkolnej, na którym również znajduje się gniazdo bocianie.
14.	Usuwanie roślinności inwazyjnej	W 2021 roku weszły w życie przepisy ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych. Zaproponowane w ustawie rozwiązania mają przyczynić się do eliminacji lub zminimalizowania negatywnego wpływu gatunków obcych na rodzimą przyrodę, usługi ekosystemowe, gospodarkę oraz ludzkie zdrowie. Określa ona podmioty właściwe do podejmowania działań zaradczych wobec IGO (inwazyjnych gatunków obcych) stanowiących zagrożenie dla Unii i stanowiących zagrożenie dla Polski, czy sposób przekazywania informacji o nowych stanowiskach tych gatunków. Przy zwalczaniu tych IGO współpracować będą różne służby państwowe, w tym organy ochrony przyrody, organy celne, myśliwi, leśnicy, zarządcy wód, Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego, a także zarządcy nieruchomości. Listę IGO stanowiących zagrożenie dla Unii określają rozporządzenia Komisji Europejskiej, a listę IGO stanowiących zagrożenie dla Polski będzie określać rozporządzenie Rady Ministrów. Nowe przepisy mają też zapewnić należyte informowanie społeczeństwa poprzez stworzenie Centralnego Rejestru Danych o IGO, w którym będą gromadzone dane dotyczące występowania w środowisku IGO i działań zaradczych zastosowanych wobec nich. Dane o nowych stanowiskach IGO stanowiących zagrożenie dla Unii czy Polski, będą przekazywane przez osobę, która stwierdzi ten gatunek w środowisku, do gmin, a po zweryfikowaniu i wprowadzeniu danych do Centralnego Rejestru Danych o IGO przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, gmina będzie informować podmioty właściwe do zwalczania tego IGO. W tym zakresie gminy zobowiązane są do sporządzania corocznego sprawozdania o podjętych działaniach zaradczych.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		Ustawa określa także zasadę, że wprowadzający inwazyjny gatunek do środowiska ponosi koszty usunięcia tego IGO ze środowiska oraz ustanawia kary za naruszenie przepisów. Gierałtowie W okresie objętym niniejszym raportem wykonano również prace polegające na wykoszeniu niebezpiecznej rośliny - Barszczu Sosnowskiego, rosnącej na działkach gminnych wzdłuż potoku Promna w Paniówkach, rowu Ch – 20 w Paniówkach oraz na terenie działek stanowiących własność gminy Gierałtowie w Przyszowicach. Usunięcia tej niebezpiecznej rośliny dokonali również właściciele działek prywatnych przyległych do potoku Promna, na których zinwentaryzowano jej skupiska.
15.	Prowadzenie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich pomników przyrody na terenie poszczególnych gmin	Gierałtowie W okresie sprawozdawczym przeprowadzono oględziny drzew stanowiących pomniki przyrody tj. • Dąb szypułkowy – zlokalizowany w Przyszowicach przy ul. Brzeg 1, • Dąb szypułkowy – zlokalizowany w Przyszowicach przy ul. Leśnej 2, • Dąb szypułkowy – zlokalizowany w Przyszowicach „Las Borek”, • Topola Kanadyjska – zlokalizowana w Chudowie obok ruin zamku, • Lipa krymska – zlokalizowana w Przyszowicach przy ul. Makoszwoskiej. Drzewa były w dobrym stanie fitosanitarnym, nie wykazywały oznak zamierania oraz nie stanowiły zagrożenia dla ludzi oraz mienia. Rudziniec W roku 2021 wykonano zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody na terenie Gminy Rudziniec (22 szt. drzew). Pyskowice W 2021 roku zniesiono status pomnika przyrody dla 5 drzew pomnikowych z uwagi na utratę ich walorów przyrodniczych.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
16.	Aktualizacja systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ	Nie realizowano w 2022 roku.
17.	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej	PGL LP Nadleśnictwo Brynek W okresie raportowania zorganizowano: • Akcja sprzątania lasu sąsiadującego ze zbiornikiem w Czechowicach - zaangażowani w to przedsięwzięcie byli pracownicy prywatnej firmy z Gliwic oraz pracownicy naszej jednostki. • Obchody Dnia Ziemi zorganizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Wielowsi, w których uczestniczyły przedszkolaki oraz dzieci z klas 1-8 szkoły podstawowej, łącznie ok. 300 osób. • Akcja „Choinki Nadziei z Brynka” – zorganizowana również we współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Wielowsi. Miała ona na celu przekazanie drzewek osobom starszym, samotnym, wykluczonym. W akcji udział wzięło 35 osób. • Ponadto w izbie edukacyjnej zlokalizowanej przy siedzibie nadleśnictwa przeprowadzane są zajęcia z edukacji przyrodniczo – leśnej, w której uczestniczą dzieci i młodzież także z Powiatu Gliwickiego (średnio rocznie ok. 200 osób). PGL LP Nadleśnictwo Kędzierzyn W 2022 roku zorganizowano:

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• zajęcia edukacyjne dwudniowe ZSO 4 Gliwice • zajęcia edukacyjne dwudniowe PSP nr 21 Gliwice • zajęcia edukacyjne Stowarzyszenie Odnowy Wsi Niezdrowice PGL LP Nadleśnictwo Katowice W 2022 roku zorganizowano: • Zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem - 12 wydarzeń – uczestniczyło 887 osób, • Zajęcia w izbie leśnej nadleśnictwa – 98 wydarzeń – uczestniczyło 2 708 osób, • Spotkania z leśnikiem w szkołach – 2 wydarzeń – uczestniczyło 1 405 osób, • Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (w Domu Kultury, Muzeum, Urzędzie Gminy itp.) – 1 wydarzenia – uczestniczyło 340 osób, • Akcje, imprezy okolicznościowe – 26 wydarzeń – uczestniczyło 790 osób, • Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.) – 1 wydarzenie – uczestniczyło 130 osób. PGL LP Nadleśnictwo Rybnik W latach 2021-2022 przeprowadzono w Nadleśnictwie Rybnik w ramach edukacji łącznie 32 spotkania z młodzieżą szkolną oraz przedszkolną na terenie ścieżki edukacyjnej „Smolnica”. Na spotkaniach tych poruszano zagadnienia z biologii zwierząt leśnych, zagadnienia ekologiczne, wpływ antropopresji a ekosystem leśny. Zorganizowano trzy rajdy rowerowe oraz jeden rajd biegowy w ramach akcji „Biegam bo lubię” oraz trzy kursy instruktorskie dla harcerzy ZHP i ZCHR. PGL LP Nadleśnictwo Rudziniec W 2022 roku zorganizowano: • 20 zajęć terenowych • 14 spotkań z leśnikiem w szkołach • 2 konkurs leśny • 5 akcji podczas imprez okolicznościowych • 3 wystawy edukacyjne. Gierałtowiec W roku 2022 Gmina realizowała założenia zadania pn. „Bliżej przyrody. Kto przytuli Jeża?”. Celem zadania było głównie zwrócenie uwagi na ochronę Jeży, podlegających częściowej ochronie gatunkowej. W ramach zadania odbyły się dla dzieci z świetlic środowiskowych naszej Gminy warsztaty ekologiczne, podczas których dzieci samodzielnie montowały domki dla Jeży. 30 sztuk domków zostało rozlokowanych na terenie Gminy, na działkach stanowiących własność Gminy. Ze względu na występowanie na terenie gminy Gierałtowiec skupisk inwazyjnej rośliny Barszcz Sosnowskiego, rozwieszono na tablicach ogłoszeń plakaty informujące mieszkańców o występowaniu tej rośliny na terenie Gminy. Przybliżono w ten sposób mieszkańcom naszej gminy, jakie zagrożenie dla zdrowia niesie bliski kontakt z rośliną. Informacje na temat występowania na terenie gminy Barszcz Sosnowskiego zamieszczono również w miesięczniku „Wieściach Gminy Gierałtowiec”. Stosowny komunikat zamieszczono również na stronie internetowej Urzędu. W roku 2022 przedszkolaki z Przyszowic w radosny sposób świętowały obchody Międzynarodowego Dnia Drzewa, realizując zadanie „Drzewko Szczęścia”. Gmina Gierałtowiec bardzo chętnie wsparła to wydarzenie, organizując dla nich warsztaty ekologiczne na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach. Dzieci podczas warsztatów sprawdziły, jakie gatunki drzew w nim rosną oraz dowiedziały się, dlaczego drzewa są dla nas ważne i jak możemy je chronić. Na koniec warsztatów na pamiątkę tegoż wydarzenia, na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego dzieci wraz z opiekunami nasadziły 4 drzewa: piękne Lipy oraz okazałe Buki. W roku 2022 Koło Łowieckie „BÓR” w Paniówkach zorganizowało sadzenie drzew owocowych. Nowe drzewa posadzono na terenach leśnych, remizach

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		śródpolnych oraz na obrzeżach poletek łowieckich. W akcję „Drzewo owocowe dla zwierzyny leśnej” z dużym zaangażowaniem włączyli się harcerze i zuchy z 79 Drużyny Harcerskiej z Przyszowic. Gmina Gierałtówice również zaangażowała się w akcję, poprzez zakup 120 szt. drzew owocowych, takich jak: Jabłoń, Śliwa oraz Grusza. Łącznie posadzono 270 sztuk drzew. Podczas sadzenia drzew dla dzieci zostały przeprowadzone warsztaty ekologiczne o zagadkach leśnego „dzikiego” świata. We wrześniu 2022 roku została natomiast zorganizowana akcja „Drzewko za odpady”, podczas której mieszkańcy dostarczający odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gierałtówicach mogli uzyskać sadzonkę drzewa z gatunku Katalpa nieszczepiona, Jodła koreańska, Wiąz wrede i Grab fastigiata. W ramach akcji sadzonki drzew zostały również przekazane do szkół oraz przedszkoli na terenie Gminy Gierałtówice, gdzie dzieci miały okazję zasadzić drzewko angażując się w ochronę przyrody. Akcja miała m.in. na celu kształtowanie postaw ekologicznych, zwiększeniu świadomości znaczenia drzew w ochronie powietrza oraz poszerzeniu obszarów zieleni.
18.	Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym	Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu gliwickiego podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
19.	Nadzór nad lasami niebędącymi własnością Skarbu Państwa (las prywatne)	Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (potocznie zwanych lasami niepaństwowymi – w skrócie LNP) w powiecie gliwickim wspólnie ze Starostą Gliwickim na mocy porozumień zawartych pomiędzy Starostą prowadzą: - Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudziniec, - Nadleśniczy Nadleśnictwa Rybnik. Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Rudziniec prowadzona jest zgodnie z ustawą o lasach w sposób trwale zrównoważony według planu urządzania lasu. Każda czynność gospodarcza realizowana jest z uwzględnieniem zapewnienia ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu. W zakresie ochrony przeciwpożarowej prowadzone są działania wynikające z obowiązującej „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu”, wprowadzonej Zarządzeniem nr 81 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 23.12.2019r. Są to m.in. dyżury przeciwpożarowe Służby Leśnej, dyżur w punkcie alarmowodyspozycyjnym, dyżury obserwatorów na dostrzeganiach przeciwpożarowych, bieżące utrzymanie dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody, utrzymanie baz lotniczych, lądowisk operacyjnych oraz innych miejsc startów i lądowań, utrzymanie systemu łączności radiowej, sprzętu i środków do gaszenia i dogaszania pożarów oraz tablic informacyjnych, systematyczna i bieżąca współpraca z jednostkami państwowej i ochotniczej straży pożarnej, a także regularne ćwiczenia pożarowe. W zakresie ochrony lasu przed szkodnikami prowadzone są wszystkie wymagane działania wynikające z obowiązującej „Instrukcji ochrony lasu”, wprowadzonej Zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 22.11.2011r. Są to m.in. działania polegające na ochronie pożytecznej fauny (ilość budek lęgowych na terenie Nadleśnictwa Rudziniec: 4505 szt. regularnie czyszczonych i konserwowanych), ochrona miejsc rozrodu i lęgów ptasich, monitoring szkodliwych owadów leśnych za pomocą pułapek klasycznych i feromonowych, próbnego poszukiwania szkodników pierwotnych w ściółce, analiza szkodników korzeni, obserwacja rójki chrabąszczy, opryski lotnicze zwalczające chrabąszcze (rok 2022 na pow. 241 ha), wyznaczanie i usuwanie drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne. W zakresie ochrony lasu Nadleśnictwo Rybnik prowadziło monitoring zagrożenia ze strony szkodliwych owadów pierwotnych w ramach jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny, prowadzono także monitoring występowania brudnicy mniszki na podstawie odłowu owadów w pułapkach feromonowych, monitorowano stan liczebności występowania szeliniaka sosnowego w uprawach leśnych. W zakresie ochrony przeciwpożarowej, w czasie zagrożenia pożarowego prowadzono dyżury na dwóch wieżach obserwacyjnych oraz w Punkcie Alarmowo-Dyspozycyjnym.
20.	Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia	PGL LP Nadleśnictwo Kędzierzyn W latach 2021-2022 zrealizowano odnowienia lasu na 1 powierzchni 0,60 ha i wysadzono 3650 szt sadzonek leśnych drzew i krzewów. PGL LP Nadleśnictwo Rudy Raciborskie W latach 2021-2022 odnowiono 19,71 ha lasu - posadzono 106 tys. sztuk sadzonek.
21.	Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Ilość złożonych wniosków oraz powierzchnie objęte programami rolno – środowiskowo – klimatycznymi opisano w poz. 14 Tabeli nr 13. W 2022 roku struktura realizacji programów rolno – środowiskowo – klimatycznymi przedstawiała się następująco: Pakiet 1.1 – Rolnictwo zrównoważone – powierzchnia objęta działaniem – 94,26 ha,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
		• Pakiet 2.1 – Międzyplon – powierzchnia objęta działaniem – 223,68 ha, • Pakiet 5.4 – Półnaturalne łąki wilgotne – powierzchnia objęta działaniem – 1,11 ha, • Pakiet 5.5 – Półnaturalne łąki świeże – powierzchnia objęta działaniem – 5,15 ha, • Pakiet 8.1 – Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk – powierzchnia objęta działaniem – 40,35 ha.
22.	Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu także poza terenem obszarów chronionych	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego W 2022 roku w ramach czynnej ochrony przyrody prowadzono monitoring gniazd bociana białego w czasie gniazdowania ptaków w sezonie lęgowym, w 7 lokalizacjach (4 na terenie gm. Pilchowice, 3 na terenie gm. Sośnicowice). PGL LP Nadleśnictwo Brynek Działania prowadzone w celu zapewnienia ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu to m.in.: • czynna ochrona gatunków ptaków poprzez zakładanie stref ochronnych dla wskazanych gatunków objętych ochroną prawną, • zimowe dokarmianie dzikiego ptactwa, • wywieszanie nowych budek lęgowych oraz ich konserwacja na terenie całego nadleśnictwa, • wywieszanie pułapek feromonowych w celu prognozowania zagrożenia ze strony gatunków owadzych, • ochrona upraw leśnych przed zgryzaniem przez zwierzynę płową, • porządkowanie pasów pożarowych w lasach wzdłuż dróg publicznych, • oznakowanie dojazdów pożarowych oraz punktów czerpania wody, • całodniowy monitoring lasów z dostrzegalni przeciwpożarowych w okresie od połowy marca do połowy października • wiele innych.
23.	Inwentaryzacja i usuwanie roślinności inwazyjnej	Gieraltowice Gmina oraz właściciele nieruchomości przyległych do potoku Promna w Paniówkach oraz rowu Ch – 20 w Paniówkach co roku wykonując prace związane z usuwaniem Barszczu Sosnowskiego.
24.	Prowadzenie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich pomników przyrody na terenie poszczególnych gmin	Nie realizowano w 2022 roku. Pyskowice W 2022 roku zniesiono status pomnika przyrody dla 9 drzew pomnikowych z uwagi na utratę ich walorów przyrodniczych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

W zakresie zagrożeń poważnymi awariami w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, na rok 2021 założono realizację 12 zadań, z czego:

- 2 własne,
- 10 monitorowanych.

W zakresie zagrożeń poważnymi awariami w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, na rok 2022 założono realizację 9 zadań, z czego:

- 2 własne,
- 7 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 – 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 18) i zadań monitorowanych (tabela 19).

Tabela 18 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Nie realizowano w 2021 roku.
2.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 6 Tabeli nr 1.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
3.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Z Magazynu Przeciwpowodziowego przekazano nieodpłatnie Komendantowi Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach następujący sprzęt: • łódź pontonowa ORKA 2 – 1 szt., • łódź pontonowa PASAT 250 – 1 szt., • łódź wiosłowa – 2 szt., • wiosła szalupowe 2,40 m – 4 szt., • silnik HONDA do łodzi – 1 szt.
4.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 9 Tabeli nr 1.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

Tabela 19 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025		
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń)	Brak informacji o pojętych działaniach.
2.	Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	Nie prowadzono działań kontrolnych w 2021 roku.
3.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Knurów Gmina Knurów przeznaczyła na Ochotnicze Straże Pożarne w 2021 r. środki w następujących wysokościach: - OSP Knurów – 11 950,00 zł., - OSP Szczygłowice – 11 051,98 zł. Rudziniec Gmina Rudziniec przeznaczyła na doposażenia wszystkich 10 jednostek OSP (działających na terenie gminy) kwotę 305.949,19zł. Toszek W 2021 roku wydatkowano środki w wysokości 663.403,58 zł na funkcjonowanie jednostek OSP, w tym: wydatki rzeczowe: 42.940,29 zł, modernizacja kotłowni: 29.813,32 zł, dotacja na samochód pożarniczy: 565.750,00 zł, TBO ubrania specjalne strażackie: 24.899,97 zł.
4.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Nie realizowano z uwagi na brak zdarzeń o znamionach poważnej awarii.
5.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia w razie potrzeb środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	Nie realizowano z uwagi na brak takiej potrzeby.
6.	Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	Nie realizowano w 2021 roku.
7.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Na stronach internetowych gmin znajduje się odesłanie do strony internetowej Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, zawierającą bieżące raporty, komunikaty i ostrzeżenia meteorologiczne. Niejednokrotnie gminy powielają także zawarte tam informacje na swoich stronach internetowych, aby dotrzeć do szerszego grona zainteresowanych.
8.	Opracowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących zwiększenia udziału społeczeństwa w procesach konsultacyjnych i podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców	Gminy realizują to zadanie poprzez udostępnianie w biuletynach informacji publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacji, które wymagają udostępnienia na mocy stosownych ustaw, m. in. o udostępnianiu informacji środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowiska, a także Prawo wodne.
9.	Opracowanie i wdrożenie koncepcji usług ekosystemowych w polityce lokalnej i regionalnej województwa śląskiego – projekt pilotażowy	Brak informacji o podjętych działaniach.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
10.	Rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców zrównoważonych wzorców produkcji, w tym systemów zarządzania środowiskowego	Realizowane w ramach praktyk wewnętrznych za pomocą procedur zarządzania jakością produkcji.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030		
11.	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	Brak informacji o pojętych działaniach.
12.	Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W 2022 roku przeprowadzono 2 kontrole w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom. Stwierdzono nieprawidłowości w 1 przypadku.
13.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Knurów Gmina Knurów przeznaczyła na Ochotnicze Straże Pożarne w 2022 r. środki w następujących wysokościach : - OSP Knurów – 11 875,00 zł., - OSP Szczyglowice – 11 048,55 zł. Rudziniec Gmina Rudziniec przeznaczyła na doposażenia wszystkich 10 jednostek OSP (działających na terenie gminy) kwotę 178.336,31zł. Toszek W 2022 roku wydatkowano środki w wysokości 59.956,22 zł na funkcjonowanie jednostek OSP, w tym: wydatki rzeczowe: 35.001,84 zł, TBO ogrodzenie panelowe i garaż blaszany: 24.954,38 zł.
14.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Nie realizowano z uwagi na brak zdarzeń o znamionach poważnej awarii.
15.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	Nie realizowano z uwagi na brak takiej potrzeby.
16.	Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	Nie realizowano w 2022 roku.
17.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Na stronach internetowych gmin znajduje się odesłanie do strony internetowej Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, zawierającą bieżące raporty, komunikaty i ostrzeżenia meteorologiczne. Niejednokrotnie gminy powielają także zawarte tam informacje na swoich stronach internetowych, aby dotrzeć do szerszego grona zainteresowanych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

4. Stopień realizacji zadań w zakresie usuwania azbestu zapisanych w Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032

W 2020 roku rozpoczęto realizację zadania pn. „Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032”. Program został zatwierdzony przez Zarząd Powiatu Gliwickiego uchwałą nr 740/2021 z dnia 13.01.2021 roku.

Zgodnie z tym dokumentem, niezbędnym elementem zarządzania przyjętą aktualizacją jest systematyczne monitorowanie poczynionych postępów.

W ramach działań monitoringowych powinny zostać określone zmiany ilości wyrobów zawierających azbest na obszarze powiatu gliwickim w kolejnych latach realizacji „Programu...” tj.:

- ilości zutylizowanych w danym roku odpadów zawierających azbest,
- ilości wyrobów azbestowych pozostałych jeszcze do likwidacji.

Ponadto zgodnie z postanowieniami tegoż Programu, raz na 2 lata przedstawiany będzie Radzie Powiatu Raport opracowywany w ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska przedstawiający wyniki realizacji „Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032”.

Podobnie jak w przypadku Programów ochrony środowiska, także i w tym programie założono zadania które winny być realizowane zarówno przez jednostkę wiodącą, czyli Powiat Gliwicki, jak i przez gminy położone na jego obszarze – w ramach zadań monitorowanych.

W zakresie zadań wpisanych do „Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032” założono realizację 16 zadań, w tym:

- 6 własnych,
- 10 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących usuwania azbestu z terenu powiatu gliwickiego w latach 2021 – 2022 w zakresie zadań własnych (tabela nr 20) i zadań monitorowanych (tabela 21).

Tabela 20 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie usuwania azbestu na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
1.	Okresowa weryfikacja i aktualizacja „Programu...” W 2032 roku opracowanie Raportu z całościowej realizacji Programu	„Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032” została przyjęta przez Zarząd Powiatu Gliwickiego uchwałą nr 740/2021 z dnia 13.01.2021 roku. W ramach wykonanego w 2021 roku Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025” za okres 2019 – 2020, sporządzono także raport z wykonania poprzedniego Programu usuwania azbestu z terenu Powiatu Gliwickiego.
2.	Współpraca z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania azbestu oraz z organami kontrolnymi - na podstawie POKA, 2009	Starosta Gliwicki prowadzi współpracę z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania azbestu. Starosta Gliwicki prowadzi także nadzór nad procesem rekultywacji składowiska odpadów azbestowych na terenie gminy Knurów.
3.	Uczestnictwo w organizacji usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu na ten cel środków krajowych lub unijnych – w ramach pomocy merytorycznej Gminom należącym do Powiatu (spotkania i informowanie o bieżących możliwościach dofinansowania)	W miarę możliwości Starosta Gliwicki przekazuje informacje o możliwościach pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.
4.	Działania informacyjno – edukacyjne, (na podstawie POKA, 2009 i wojewódzkiego PUA 2009-2032) w tym m.in.: • przygotowanie ulotek informacyjnych o szkodliwości azbestu i o obowiązkach związanych z koniecznością jego usuwania	W okresie raportowania Starosta Gliwicki zamieszczał publikacje na własnych stronach internetowych w zakresie informacji o postępach w zakresie realizacji Programu w gminach wchodzących w skład powiatu., Ponadto na bieżąco monitoruje proces realizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2016 – 2032 i okresowo sporządza raporty z jego realizacji (w ramach Raportów z POŚ),

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
	przygotowanie stałej informacji, na stronach internetowych, poświęconej tematyce azbestu, okresowe publikacje w prasie lokalnej dotyczące tematyki azbestu	
5.	Współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska) na podstawie POKA, 2009, Wojewódzkiego PUA 2009-2032.	Starosta Gliwicki jako organ administracji architektoniczno – budowlanej przyjmuje zgłoszenia robót niewymagających pozwoleń na budowę oraz udziela pozwoleń na budowę dla zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest (np. podczas wymiany pokrycia dachowego).
6.	Bieżące monitorowanie realizacji „Programu...” i okresowe raportowanie jego realizacji (w ramach współpracy przy tworzeniu sprawozdania Marszałka według ustawy o utrzymaniu czystości i porządku art. 9s)	W 2021 roku, w ramach opracowania Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025” za lata 2019 – 2020 dokonano podsumowania realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2023

Tabela 21 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie usuwania azbestu na terenie powiatu gliwickiego w latach 2021 - 2022

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
1.	Coroczna aktualizacja danych w Bazie Azbestowej	Gminy realizujące zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest na bieżąco wprowadzają dane do Bazy azbestowej oraz tworzą roczne raporty w tym zakresie.
2.	Aktualizacja terenowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest przeprowadzonej w 2010 roku oraz opracowanie na jej podstawie aktualizacji „PUA z terenu gminy Wielowieś do roku 2032” (aktualny Program z 2011 roku)	Knurów Gmina Knurów przeprowadziła w 2021 r. inwentaryzację azbestu. Pozostałe gminy nie realizowały tego zadania.
3.	Przygotowanie i rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi oraz sposobach ich usuwania i o obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z posiadaniem wyrobów zawierających azbest (m.in. na stronach internetowych Urzędu Gminy, w lokalnych gazetach, w postaci ulotek, plakatów, ogłoszeń, szkoleń edukacyjnych)	Gminy realizujące zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest na bieżąco informują mieszkańców o szkodliwości azbestu oraz o możliwości uzyskania dofinansowania na usuwanie wyrobów zawierających azbest.
4.	Przekazywanie właścicielom nieruchomości informacji o obowiązku przeprowadzenia kontroli stanu wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie ich nieruchomości oraz sporządzenia „oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania tych wyrobów”, przekazania „oceny” organowi nadzoru budowlanego - zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz.U. 2010 nr 162 poz. 1089) w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (m.in. na	Gminy realizujące zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest na bieżąco informują mieszkańców o konieczności sporządzania oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Gmina Knurów ponadto wykonała te obowiązki za mieszkańców przy realizacji inwentaryzacji terenowej.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2022 r.
	stronach internetowych Urzędu Gminy, w lokalnych gazetach)	
5.	Sporządzenie wykazu miejsc występowania odpadów zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia	Gminy na bieżąco wprowadzają dane do Bazy azbestowej o miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz aktualizują te dane po usunięciu tych wyrobów.
6.	Okresowa aktualizacja dokumentów dotyczących zasad usuwania azbestu (zarządzenie / uchwała / regulamin)	W okresie raportowania nie prowadzono tych działań. Obowiązują dokumenty wcześniej przyjęte.
7.	Sporządzenie wykazu wniosków do bieżącej realizacji z zachowaniem zasady kolejności złożenia wniosków	Zadanie realizowane na bieżąco przez gminy prowadzące dofinansowania do usuwania wyrobów zawierających azbest.
8.	Usunięcie odpadów zawierających azbest.	Knurów W roku 2022 usunięto 3,16 Mg wyrobów zawierających azbest. Działanie było finansowane z budżetu Gminy (brak informacji o kosztach). Pilchowice Łączna ilość usuniętych w 2021r. wyrobów zawierających azbest wynosi 21,38 Mg. Źródła finansowania – środki z budżetu Gminy Pilchowice w formie dotacji w wysokości 13 982,76 zł. Łączna ilość usuniętych w 2022r. wyrobów zawierających azbest wynosi 28,502 Mg. Źródła finansowania – środki z budżetu Gminy Pilchowice w formie dotacji w wysokości 17 008,32 zł. Rudziniec Łączna ilość usuniętych w 2021r. wyrobów zawierających azbest wynosi 34,74 Mg. Wydatkowano na ten cel 40 482,89 zł. Łączna ilość usuniętych w 2022r. wyrobów zawierających azbest wynosi 49,4 Mg. Wydatkowano na ten cel 64 590,43 zł. Sośnicowice Łączna ilość usuniętych i przekazanych do utylizacji odpadów azbestowych wyniosła 58,04 Mg. Wydatkowano środki w wysokości 64 940,34 zł. Toszek W 2021 roku usunięto 36,166 Mg wyrobów zawierających azbest. Wydatkowano środki w wysokości 21 828,22 zł. W 2022 roku usunięto 5,395 Mg wyrobów zawierających azbest. Wydatkowano środki w wysokości 3.382,60 zł. Wielowieś W okresie 2021 – 2022 z dofinansowaniem ze środków unijnych zutylizowano 175,430 Mg wyrobów azbestowych. W 2021 roku wydatkowano środki w wysokości 12 068,31 zł a w 2022 roku – 106 188,86 zł.
9.	Sporządzenie i przedłożenie sprawozdania w zakresie: • miejsc i ilości występujących wyrobów zawierających azbest od początku realizacji programu i za dany rok, • ilości miejsc odbioru odpadów zawierających azbest i ilości usuniętych odpadów w okresie i narastająco, • poniesionych nakładów na realizację programu w danym okresie i narastająco.	Gminy realizujące zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest podsumowują swoje roczne działania w Raportach o stanie gminy, sporządzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym oraz w raportach z wykonania programu ochrony środowiska.
10.	Opracowanie Raportu z realizacji usuwania azbestu	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego, 2023

Na potrzeby opracowania niniejszego raportu z Aktualizacji Programu usuwania azbestu wykorzystano tabelę wskaźników zamieszczoną w ostatnio przyjętym dokumencie. Wskaźniki te przedstawiają

tendencję zmian, jakie następują w cyklach dwuletnich na obszarze powiatu gliwickiego w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest.

W kolumnach umieszczono wartości wskaźników z okresu realizacji Programu usuwania azbestu, a następnie porównano je ze stanem aktualnym oraz parametrami uzyskanymi w trakcie poprzednich aktualizacji. Stan aktualny został określony na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz Urzędów Miasta i Gmin.

Tabela 22 Analiza wskaźnikowa realizacji Aktualizacji Programu usuwania azbestu

Wskaźnik monitoringu	Jedn. miary	Stan na rok 2012	Stan na rok 2015	Stan na rok 2020	Stan na rok 2021	Stan na rok 2022
Liczba wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjnoinformacyjnych z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest i odpadów zawierających azbest	szt.	2	1	1	1	1
Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z problematyką „azbestową”	szt.	0	0	0	0	0
Wagowa ilość wyrobów pierwotna (aktualna + usunięta)	Mg	6 041,95	5 735,139	6 562,211	6 562,211	6 562,211
Aktualna ilość wagowa wyrobów zawierających azbest	Mg	5 544,75	4 732,97	4 567,28	4 416,954	4 155,067
Ilość usunięta wagowa wyrobów zawierających azbest (narastająco)	Mg	497,20	928,22	1 994,92	2 145,246	2 407,133
Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją „Programu...”	%	8,67	16,17	30,4	32,7	36,7
Nakłady poniesione na usuwanie odpadów zawierających azbest (narastająco)	zł	267 709,72	544 553,60	965 328,81	1 118 631,33	1 309 801,54
Ilość zlokalizowanych w powiecie dzikich wysypisk odpadów zawierających azbest	szt.	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego, 2023

Z przedstawionych wyżej danych wskaźnikowych wynika, że sukcesywnie prowadzone są działania mające na celu eliminację azbestu z terenu powiatu gliwickiego. Niestety na ten czas tempo prac związanych z usuwaniem tego rakotwórczego tworzywa nie jest zadowalające.

Zgodnie z założeniami „Programu usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”, do końca 2020 roku miało zostać usunięte z terenu powiatu gliwickiego 50% zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest – wskaźnik ten nie został osiągnięty.

Zgodnie z „Programem usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032” z terenu powiatu gliwickiego powinno się usunąć:

- do końca 2012 roku 10% wyrobów,
- do końca 2020 roku 42% wyrobów,
- do końca 2022 roku 50% wyrobów.

Dla 2020 roku obliczono:

- do aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest na terenie poszczególnych gmin (4 567,288 Mg)
- dodano ilości już usunięte do końca września 2020 roku (1 994,923 Mg),
- obliczoną wartość przyjęto jako stan pierwotny (6 562,211 Mg),
- **do końca 2020 roku z terenu powiatu usunięto 30,4 % wyrobów.**

Dla 2021 roku obliczono:

- do aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest na terenie poszczególnych gmin (4 416,954 Mg)
- dodano ilości już usunięte do końca 2021 roku (2 145,246 Mg),
- obliczoną wartość przyjęto jako stan pierwotny (6 562,2 Mg),
- **do końca 2021 roku z terenu powiatu usunięto 32,69 % wyrobów.**

Dla 2022 roku obliczono:

- *do aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest na terenie poszczególnych gmin (4 155,067Mg)*
- *dodano ilości już usunięte do końca 2022 roku (2 407,133Mg),*
- *obliczoną wartość przyjęto jako stan pierwotny (6 562,2 Mg),*
- **do końca 2022 roku z terenu powiatu usunięto 36,68 % wyrobów.**

5. Ocena stopnia realizacji Programów ochrony środowiska dla powiatu gliwickiego według wskaźników

Na potrzeby oceny stopnia realizacji programu ochrony środowiska w niniejszym Raporcie wykorzystano tabelę wskaźników zamieszczoną w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”. Wielkości wskaźnikowe otrzymane po okresie obowiązywania tego programu, w zestawieniu z wartościami z roku bazowego oraz przyjętymi wartościami docelowymi powinny w klarowny sposób zobrazować zmiany jakie nastąpiły w środowisku naturalnym powiatu gliwickiego.

W poniżej tabeli zestawiono 83 wskaźniki monitoringowe ujęte w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”.

Tabela 23 Wskaźniki efektywności Programu z 2017 roku

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2017	Wartość docelowa rok 2021	Wartość odnotowana w 2021 roku
A	B	C	D	E	F
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Ilość spotkań konsultacyjnych źródło danych: Starostwo Powiatowe w Gliwicach	2	5	kilkanaście
2.		Substancje, których stężenia przekroczyły wartości Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 źródło danych: WIOŚ	pył PM10, pył PM2,5 benzo(a)piren, ozon przekroczenia PM10 (24h): 63 dni	brak 0 dni	pył PM10, pył PM2,5 benzo(a)piren, ozon przekroczenia PM10 (24h): 62 dni
3.		Ilość zmodernizowanych odcinków dróg, (trzy ostatnie lata 2015-2017) źródło danych: administratorzy dróg	77 odcinków dróg gminnych, 16 odcinków dróg powiatowych	Wg potrzeb	modernizacja: 4 odcinki dróg powiatowych 45 odcinków dróg gminnych
4.		Ilość nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu zbiorowego na terenie powiatu źródło danych: PKS, prywatni przewoźnicy	0	20	52
5.		Ilość wdrożonych mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem źródło danych: dane z gmin	brak	10	b.d.
6.		Ilość nowych ścieżek rowerowych na terenie powiatu źródło danych: dane z gmin	11 km	20 km	19,3 km
7.		Ilość budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji źródło danych: dane z gmin, Powiatu i innych jednostek zarządzających	18	15-20	+11

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2017	Wartość docelowa rok 2021	Wartość odnotowana w 2021 roku
8.		PGN lub PONE w gminach źródło danych: inwentaryzacja w ramach aktualizacji PGN	100%	100%	100%
9.		Ilość przedsiębiorstw skontrolowanych rocznie źródło danych: WIOŚ	11	15	19
10.		Ilość instalacji stosujących niskoemisyjne technologie i OZE źródło danych: dane z gmin, dane podmiotów gospodarczych	2	5	b.d.
11.		Ilość punktów monitoringowych jakości powietrza na terenie powiatu źródło danych: WIOŚ	2	2	1
12.		Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych w zakresie efektywności budynków źródło danych: dane z gmin	12	12	kilkanaście
13.		Ile gmin prowadzi kontrole w zakresie zakazu spalania odpadów źródło danych: dane z gmin	0	8	8
14.		Ilość nowych instalacji OZE (trzy ostatnie lata 2015-2017) źródło danych: dane z gmin	228	200	Instalacje fotowoltaiczne: 1 805 osoby fizyczne, 18 na budynkach użyteczności publicznej
15.		Ilość gmin posiadających aktualne Założenia lub Plany Zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe źródło danych: dane z gmin	8	8	8
16.	Ochrona przed hałasem	Liczba badanych przedsiębiorstw w latach 2015-2017 w zakresie przestrzegania norm hałasu Ilość przedsiębiorstw w których wykazano naruszenia źródło danych: WIOŚ	4 3	4 0	5 4
17.		Poziom przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałas w punkcie monitoringowym źródło danych: WIOŚ	b.d.	0 0	3 max przekroczenie 3,9 dB
18.		Ilość gmin, które mają zapisy w PZP ograniczające emisję hałasu źródło danych: informacje z Gmin	8	8	8
19.		Ilość wydanych decyzji administracyjnych źródło danych: informacje Powiatu Gliwickiego	2	Wg potrzeb	3
20.		Ilość gmin prowadzących akcje	8	8	8

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2017	Wartość docelowa rok 2021	Wartość odnotowana w 2021 roku
		edukacyjne źródło danych: informacje z Gmin			
21.		Ilość punktów monitoringowych na terenie powiatu źródło danych: WIOŚ	6	6	5
22.		Ilość wydawanych rocznie decyzji administracyjnych źródło danych: informacje Powiatu Gliwickiego	1/rok	0	0
23.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: Raport o stanie środowiska opracowany przez WIOŚ	0	0	0
24.		Ilość nowych obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w tym zbiorników wód podziemnych źródło danych: dane z gmin, PGW WP	1	Wg potrzeb	b.d.
25.		Czy prowadzony jest monitoring wód powierzchniowych i podziemnych? źródło danych: ocena JCWP oraz JCWPd- WIOŚ Katowice	wody powierzchniowe stan zły wody podziemne w rejonie powiatu kwalifikują się do klasy III	wody powierzchniowe stan dobry wody podziemne w rejonie powiatu kwalifikują się do klasy III	wody powierzchniowe stan zły wody podziemne w rejonie powiatu kwalifikują się do klasy II-IV
26.		Ilość gmin w których prowadzone były działania edukacyjne źródło danych: dane z gmin	8	8	8
27.		Kanały i rzeki uregulowane Długość konserwacji koryt rzek źródło danych: dane z PGW WP, gmin powiatu gliwickiego, JSW S.A.KWK „Knurów – Szczygłowice”	poprawa warunków wodnych na rzekach o długości 76 km, co stanowi 16% (dwa ostatnie lata 2013-2015) w 2017 r. konserwacją objęto koryta cieków na długości 28,5 km, co stanowi 9%	wg potrzeb dąży się do 100% wg potrzeb dąży się do 100%	ok. 70,57 km
28.		Ilość magazynów przeciwpowodziowych źródło danych: PGW WP, gminy powiatu gliwickiego	1	1	1
29.		Czy uwzględniono w dokumentacjach planistycznych gmin granice obszarów zagrożenia powodzią źródło danych: dane z gmin	50%	100%	100%
30.		Ilość budowanych obiektów małej retencji i nietechnicznych form retencji źródło danych: PGW WP, gminy powiatu gliwickiego	0	1-2	b.d.
31.		Długość wałów przeciwpowodziowych objętych	w 2017 r. konserwacją objęto 20 km wałów przeciwpowodziowych,	100%	w 2021 r. konserwacją objęto 0,9 km wałów

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2017	Wartość docelowa rok 2021	Wartość odnotowana w 2021 roku
		konserwacją źródło danych: PGW Wody Polskie, gminy powiatu gliwickiego	co stanowi 90%		przeciwpowodziowych
32.		Długość utrzymywanych rowów melioracyjnych na terenie gmin źródło danych : PGW WP, gminy powiatu gliwickiego	ok. 30 km, co stanowi 30%	100%	b.d.
33.		Ilość gmin które podejmowały akcje edukacyjne w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni źródło danych: PGW WP, gminy powiatu gliwickiego,	0	8	8
34.	Gospodarka wodno-ściekowa	Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: dane z gmin	wraz z przyłączami, wynosi 371,5 km	426 km	396,4
35.		Skanalizowanie powiatu źródło danych: dane z gmin	40%	55%	42,8%
36.		Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków źródło danych: dane z gmin	11	11	11
37.		Zwodociągowanie powiatu źródło danych: dane z gmin	97,6%	99%	98,9%
38.		Długość sieci wodociągowej źródło danych: dane z gmin	747,1 km	864 km	798,31
39.		Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych /rocznie źródło danych: dane z gmin	8	8	kilka
40.		Ile gmin przeprowadziło ewidencje zbiorników bezodpływowych źródło danych: dane z gmin	3	8	8
41.		Liczba kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi źródło danych: dane WIOŚ	11 w ostatnich trzech latach	3-5/rok	12
42.	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Liczba wykrytych nielegalnych eksploatacji źródło danych: dane Starostwa	0	0	0
43.		Ilość obszarów podlegających obserwacji źródło danych: dane PIG	udokumentowano 40 osuwisk oraz wskazano 75 terenów zagrożonych	wg aktualizacji map	bez zmian
44.		Ilość terenów zabezpieczonych przed ruchami masowymi źródło danych: dane z gmin i administratorów dróg	-	wg potrzeb	b.d.
45.	Ochrona gleb	Ilość działań promocyjnych źródło danych: dane ODR	15	15	kilkanaście/rok
46.		Ilość punktów pomiarowych/przekroczeń WWA9* źródło danych: GIOŚ	0/0	2/0	0/0
47.		Ilość gmin na terenie których zidentyfikowano historyczne	0	brak możliwości prognozowania	2

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2017	Wartość docelowa rok 2021	Wartość odnotowana w 2021 roku
		zanieczyszczenia? źródło danych: Powiat Gliwicki, GIOŚ		identyfikacji historycznych zanieczyszczeń	
48.		Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin źródło danych: WIORiN	63 3 nieprawidłowości	65 0 nieprawidłowości	43 6 nieprawidłowości
49.		Powierzchnia terenów przeznaczonych na inne cele niż rolnicze i leśne gruntów wymagających decyzyjnego zezwolenia na wyłączenia z produkcji rolniczej źródło danych: dane z Starostwa Powiatu Gliwickiego	19,02 ha	wartość zależna od przeznaczeni terenów	67,08 ha
50.		Liczba działań rekultywacyjnych źródło danych: dane z gmin, powiatu gliwickiego	w okresie 2015-2017 wydano 2 decyzje o zakończeniu rekultywacji oraz 3 ustalające kierunek	w razie potrzeby	8 postępowań w sprawie wydania decyzji rekultywacyjnych.
51.		Ilość badań gleb źródło danych: dane Stacji Chemiczno- Rolniczej	120 gospodarstw na łącznej powierzchni 3667,07 ha	w razie potrzeby	291 gospodarstw na łącznej powierzchni 4090,19 ha
52.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Ilość gmin, które wykonują roczne sprawozdanie źródło danych: dane z gmin	7	7	7
53.		Ilość gmin, które aktualizują okresowo Program usuwania azbestu źródło danych: dane z gmin	7	8	8
54.		Ilość gmin, które prowadzą selektywną zbiórkę źródło danych: dane z gmin	8	8	8
55.		Ilość gmin, które osiągnęły zakładane poziomy odzysku i ograniczania składowania odpadów źródło danych: dane z gmin	8	8	2
56.		Ilość gmin, które prowadzą edukację ekologiczną źródło danych: dane z gmin	8	8	8
57.		Ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest źródło danych: Baza Azbestowa	do końca 2017 roku usunięto 1956 Mg 34,1%	3000 Mg 50%	do końca 2020 roku usunięto 2145,246 Mg 32,7%
58.		Ilość skontrolowanych przedsiębiorstw /ilość naruszeń źródło danych: WIOŚ	25/4	25/0	20/14
59.		Ilość regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów źródło danych: WIOŚ	1	1	1
60.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Ilość regionalnych systemów monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności źródło danych: dane RDOŚ	0	1	0
61.		Liczba gmin powiatu na terenie których przeprowadzono częściową inventaryzację przyrodniczą źródło danych: dane z Gmin	0	8	0

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2017	Wartość docelowa rok 2021	Wartość odnotowana w 2021 roku
62.	P o w i a t G l i w i c k i	Ilość placówek dydaktycznych w celu prowadzenia zajęć edukacyjnych źródło danych: dane z Gmin	1	1	1
63.		Liczba planów zadań ochronnych dla obszaru NATURA2000 źródło danych: dane RDOŚ	0	1	1
64.		Liczba działań w ramach wdrażania Strategii źródło danych: dane RDOŚ, GIOŚ, PGW WP	0	5	0
65.		Ilość gmin posiadających MPZP w których uwzględniono ochronę bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym źródło danych: dane z gmin	0	8	8
66.		Ilość oznakowanych form ochrony przyrody źródło danych: dane RDOŚ, dane z gmin	0	10-20	b.d.
67.		Liczba ścieżek edukacyjnych/przyrodniczych na obszarach cennych przyrodniczo źródło danych: dane RDOŚ, dane z gmin	6	7	7
68.		Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa objętych UPUL źródło danych: dane Powiat Gliwicki	96%	100%	96%
69.		Liczba działań w ramach planów zadań ochronnych źródło danych: RDOŚ	0	Wg potrzeb	1
70.		Liczba działań w ramach planów zadań ochronnych źródło danych: ZPK	0	Wg potrzeb	1
71.		Powierzchnia przebudowanych drzewostanów źródło danych: Nadleśnictwa, Gminy, właściciele lasów	0	490 ha do końca 2020 r.	20,31 ha (2021 r.)
72.		Powierzchnia na które realizowany był program rolno-środowiskowy źródło danych: ARIMR	2730 ha	2500 ha	532,43 ha
73.		Ilość pomników przyrody na terenie powiatu źródło danych: dane RDOŚ, dane z gmin	59	59	49
74.		Ilość usuniętych stanowisk Barszczu Sosnowskiego źródło danych: dane z gmin	b.d. właściciele gruntów	kilkanaście	kilkanaście
75.		Ilość gmin, które przeprowadziły prace na pomnikach przyrody źródło danych: dane z gmin	0	wg potrzeb	2
76.	P o w i a t G l i w i c k i	Ilość kontroli i naruszeń w	3/1	3/0	0/0

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2017	Wartość docelowa rok 2021	Wartość odnotowana w 2021 roku
		przedsiębiorstwach źródło danych: dane WIOŚ			
77.		Ilość jednostek OSP które dostały wsparcie źródło danych: dane z gmin	wszystkie	wszystkie	Wszystkie
78.		Ilość PA na terenie powiatu źródło danych: WIOŚ	0	0	0
79.		Ilość kontroli transportu substancji niebezpiecznych źródło danych: dane Policja	0	9	b.d.
80.		Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: dane z gmin	8	8	kilkanaście
81.		Ile projektów pilotażowych zostało wdrożonych źródło danych: dane z gmin	0	1	0
82.		Ilość gmin, które opracowały materiały informacyjne dla mieszkańców źródło danych: dane z gmin	8	8	8
83.		Ilość materiałów informacyjnych dla przedsiębiorców źródło danych: dane z gmin	kilka	kilkanaście	kilkanaście

Źródło: opracowano na podstawie danych z uzyskanych w trakcie opracowywania niniejszego raportu oraz Banku Danych Lokalnych GUS, 2023

Analizując zmiany wskaźników w zakresie ochrony powietrza i klimatu można śmiało twierdzić, że tendencja zmian wskaźników w tym obszarze wskazuje na polepszenie się jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego, choć ilość dni z przekroczeniem wartości alarmowej dla pyłu zawieszonego PM10 zmniejszyła się w stosunku do roku bazowego zaledwie o 1. Nie mniej wzrost ilości budynków poddanych termomodernizacji, zwiększenie ilości zlikwidowanych nieekologicznych źródeł ciepła i montaż paneli fotowoltaicznych, rozwój infrastruktury rowerowej oraz ciągle podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców spowoduje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery, a tym samym powinno zaowocować poprawą jakości powietrza na terenie powiatu.

W zakresie ochrony przed hałasem uległy zmianie wskaźniki obejmujący stosunek ilości kontroli z nieprawidłowościami do wszystkich kontroli przeprowadzonych w zakresie ochrony przed hałasem. W wyniku prowadzonych badań monitoring hałasu do środowiska na terenie powiatu gliwickiego zdiagnozowano obszary z przekroczeniami wartości dopuszczalnych.

W wyniku przeprowadzonych badań pól elektromagnetycznych w środowisku nie odnotowano punktów monitoringowych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

W zakresie gospodarowania wodami nie odnotowano zmian względem roku bazowego. W dalszym ciągu wody powierzchniowe i podziemne nie cechują się dobrą jakością. Za zdecydowany plus należy jednak uznać ciągle prace konserwacyjne na ciekach i rzekach w granicach powiatu gliwickiego.

Z zakresie gospodarki wodno – ściekowej wzrosła długość wykonanej kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej. Wzrosły wskaźniki w zakresie zwodociągowania i skanalizowania obszaru powiatu gliwickiego. Z uwagi na nowe budownictwo na obszarach nieskanalizowanych powstaje także coraz więcej zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Realizacja poprawnej gospodarki wodno – ściekowej przyczyni się do zmniejszenia presji wywieranej przez nieczystości ciekłe na stan wód podziemnych.

Nie zmieniły się ilości terenów osuwiskowych oraz zagrożonych ruchami masowymi, a nie też nie zidentyfikowano przypadków nielegalnej eksploatacji złóż.

W zakresie ochrony gleb należy odnotować ciągle wysoki poziom ilości kontroli stosowania środków ochrony roślin. Cały czas prowadzone są działania promocyjne i edukacyjne dla rolników. W okresie obowiązywania Programu wyłączono z produkcji rolnej 67,08 ha użytków rolnych.

W zakresie gospodarki odpadami należy zwrócić uwagę, że wzrasta ilość przekazanego do unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest. Wszyscy mieszkańcy zostali objęci systemem gospodarki odpadami komunalnymi. Organizowane są akcje edukacyjne w zakresie poprawnej segregacji odpadów, a gminy osiągają wynikiące z przepisów prawa poziomy przygotowania do ponownego użycia oraz recyklingu. Na wysokim poziomie pozostaje wskaźnik dotyczący ilości przeprowadzonych kontroli podmiotów gospodarczych w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami, niestety ilość wykrywanych naruszeń stanowi 70% wszystkich kontroli, a w roku bazowym miało to miejsce tylko podczas 16% kontroli.

W zakresie zasobów przyrodniczych uległy zmianie ilości pomników przyrody (ubyło 10). W stosunku do roku bazowego zmniejszyła się powierzchnia, na której realizowane były programy rolno- środowiskowo-klimatyczne. Nie udało się osiągnąć zakładanego celu w postaci powierzchni przebudowy drzewostanów w lasach – zrealizowano niecałe 5% założeń.

Nie uległy znaczącej zmianie wskaźniki określone dla zagrożeń poważnymi awariami - ich wielkość utrzymała się na porównywalnym poziomie co w roku bazowym.

Z kolei poniższa tabela nr 25 zawiera 67 wskaźników monitorowania realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030””. Wartości bazowe z roku 2020/2021 zestawiono z tymi uzyskanymi na koniec 2021 roku, a otrzymane wyniki porównano z wartościami docelowymi dla roku 2030. Podobnie jak w przypadku poprzedniej tabeli, porównanie otrzymanych wyników pozwoli na wskazanie czy założony wskaźnik już został osiągnięty, a tym samym czy poczynione działania przyczyniły się do poprawy lub utrzymania dobrego stanu środowiska naturalnego na obszarze powiatu gliwickiego.

Tabela 24 Wskaźniki Realizacji Programu ochrony środowiska z 2022 roku

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku
A	B	C	D	E	F
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnej zawiesiny pyłu zawieszonego PM10 wynoszącej (50 µg/m3) w roku kalendarzowym wynosi 35 razy źródło danych: GIOŚ	pył PM10, pył PM2,5 benzo(a)piren, ozon przekroczenia PM10 (24h): Knurów: 61 dni	brak	pył PM10, pył PM2,5 benzo(a)piren, ozon przekroczenia PM10 (24h): Knurów: 42 dni
2.		Ilość stanowisk pomiarowych na terenie powiatu źródło danych: GIOŚ	1 (Knurów badane pyły)	co najmniej 2 (pyły PM10, PM2,5 SO ₂ , NO _x , benzen, ozon, CO)	1
3.		Liczba / długość zmodernizowanych odcinków dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych źródło danych: administratorzy dróg	modernizacja: 7 odcinków dróg wojewódzkich, 14 odcinków dróg powiatowych 92 odcinki dróg gminnych	wg potrzeb	modernizacja: 4 odcinków dróg powiatowych 32 odcinki dróg gminnych
4.		Ilość nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu zbiorowego na terenie powiatu źródło danych: PKS, prywatni przewoźnicy	3	10-15	42
5.		Ilość wymienionych systemów grzewczych na niskoemisyjne (2019 - 2021) źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	2 429	wg zgłoszonych wniosków o dotacje	3 278 (narastająco)
6.		Ilość budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji źródło danych: Powiat Gliwicki,	3 powiatowe, 24 gminne	>27	5 powiatowych 40 gminnych (narastająco)

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku
		Gminy powiatu gliwickiego			
7.		Ilość przedsiębiorstw skontrolowanych rocznie w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń odnośnie ochrony powietrza (2019-2021) źródło danych: WIOŚ	20	30	17
8.		Ilość instalacji stosujących niskoemisyjne technologie i OZE źródło danych: dane podmiotów gospodarczych, TAURON	instalacje fotowoltaiczne: 1 805 osoby fizyczne, 18 na budynkach użyteczności publicznej	przynajmniej podwojenie liczby instalacji oze	instalacje fotowoltaiczne: 3 124 osoby fizyczne, 30 na budynkach użyteczności publicznej
9.		Ilość punktów monitoringowych jakości powietrza na terenie powiatu źródło danych: GIOŚ	1	2	1
10.		Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych w zakresie efektywności energetycznej budynków źródło danych: Powiat Gliwicki, Gminy powiatu gliwickiego	15/rocznie	15/rocznie	kilkanaście
11.		Ilość gmin prowadząca kontrole w zakresie zakazu spalania odpadów źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	8	8	8
12.		Ilość instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej i pozostałych obiektach źródło danych: Powiat Gliwicki, Gminy powiatu gliwickiego	ilość instalacji w budynkach użyteczności publicznej: 18	ilość instalacji w budynkach użyteczności publicznej: 36	ilość instalacji w budynkach użyteczności publicznej: 30
13.		Ilość gmin posiadających aktualne Założenia lub Plany Zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	8	8	8
14.	Ochrona przed hałasem	Liczba badanych przedsiębiorstw w zakresie przestrzegania norm hałasu (okres trzyletni 2019-2021) Ilość przedsiębiorstw w których wykazano naruszenia źródło danych: WIOŚ	10 1	25 0	10 5
15.		Ilość mieszkańców narażonych na przekroczenia hałasu komunikacyjnego źródło danych: Mapa akustyczna	około 1,5%	zmniejszenie	b.d.
16.		Ilość wydanych decyzji administracyjnych źródło danych: Starostwo Powiatowe w Gliwicach	1	wg potrzeb	1
17.		Ilość akcji edukacyjnych	15/rocznie	15/rocznie	kilkanaście

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku
		źródło danych: Starostwo Powiatowe w Gliwicach, Gminy powiatu gliwickiego	(w trakcie innych akcji edukacyjnych)		
18.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: GIOŚ	0	0	0
19.	Gospodarowanie wodami	Ilość nowych aktów prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych źródło danych: Wojewoda	0	wg potrzeb	b.d.
20.		Jakość wód powierzchniowych źródło danych: GIOŚ	3 JCWP stan ekologiczny umiarkowany, dobry i powyżej dobrego 2 JCWP – słaby stan ekologiczny, Zły wody powierzchniowe stan zły	przynajmniej poprawa 1 JCWP na stan dobry lub umiarkowany	b.d.
21.		Liczba działań z zakresu edukacji ekologicznej źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	2/rok	3/rok	kilka
22.		Liczba cieków poddanych konserwacji źródło danych: dane z PGW Wody Polskie	prace na 22 odcinkach cieków i rzek na długości 70,57 km	wg potrzeb	prace na 27 odcinkach cieków i rzek
23.		Ilość magazynów przeciwpowodziowych źródło danych: Powiat Gliwicki	1	1	1
24.		Liczba dokumentów w których uwzględniono granice obszarów zagrożenia powodzią źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	100%	wg potrzeb	100%
25.		Wysokość dotacji przeznaczona dla spółek wodnych źródło danych: Powiat Gliwicki	120 tys. zł	wg potrzeb	120 tys. zł
26.		Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	396,4 km	400 km	396,9 km
27.	Gospodarka wodno-ściekowa	Skanalizowanie powiatu źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	42,8%	43%	42,8%
28.		Długość sieci wodociągowej źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	798,31 km	820 km	799,8 km
29.		Zwodociągowanie powiatu źródło danych: Gminy powiatu	98,4%	99%	98,4%

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku
		gliwickiego			
30.		Ilość realizowanych akcji edukacyjnych źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	10/rok	10/rok	kilka
31.		Liczba zbiorników bezodpływowych/ przydomowych oczyszczalni ścieków źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	8 889/ 1598	8 000/ 1700	9 282/1 797
32.		Liczba kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi źródło danych: WIOŚ, PGW WP	12 kontroli w latach 2019 -2021	5-10 rocznie	24
33.	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Liczba wykrytych nielegalnych eksploatacji źródło danych: dane Starostwo, Okręgowy Urząd Górniczy	0	0	0
34.		Ilość obszarów osuwiskowych źródło danych: dane, Starostwo, PIG	30	30	30
35.		Ilość terenów zabezpieczonych przed ruchami masowymi źródło danych: dane z gmin i administratorów dróg	0	wg potrzeb	0
36.	Ochrona gleb	Ilość działań promocyjnych źródło danych: dane ODR	5	10	kilka
37.		Ilość pobranych próbek do badań odczynu gleb i zasobności w makroelementy (2019-2021) źródło danych: Stacja Chemiczno - Rolnicza	4018	100 na rok	2 646
38.		Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin źródło danych: WIORiN	139	30 na rok	54
39.		Powierzchnia terenów wyłączonych z produkcji rolniczej źródło danych: dane z Starostwa Powiatowego	48,06 ha w latach 2019-2021	wartość zależna od przeznaczenia terenów	60,09 ha (narastająco)
40.		Ilość terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych źródło danych: dane Starostwa Powiatowego	2	0	2
41.		Powierzchnia terenów zdegradowanych i zdewastowanych źródło danych: dane OPI-TPP	1016 ha	mniej	1016 ha
42.		Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji źródło danych: dane Starostwa Powiatowego (RRW- 11)	417,55 ha	mniej	415,59 ha
43.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Ilość gmin, które wykonują roczne sprawozdanie źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	8	8	8
44.		Ilość gmin, które aktualizują	7	7	7

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku
		okresowo Program usuwania azbestu źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego			
45.		Masa odpadów zebranych selektywnie źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	22 399 Mg	przynajmniej 50% odpadów komunalnych	16 203,287 Mg (dane z 6 gmin)
46.		Masa komunalnych odpadów zmieszanych źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	29 013 Mg	20 000 Mg	23 457,345 Mg (dane z 6 gmin)
47.		Czy przedsiębiorstwa medyczne prowadzą selektywną zbiórkę odpadów medycznych i weterynaryjnych źródło danych: BDO	100%	100%	b.d.
48.		Ilość gmin, które osiągnęły zakładane poziomy odzysku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego źródło danych: dane Gmin powiatu gliwickiego	8	8	8
49.		Ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego, Baza Azbestowa	1 499 Mg	2 200 Mg	2 407,133 Mg
50.		Ilość skontrolowanych przedsiębiorstw (2019- 2021) w zakresie gospodarowania odpadami źródło danych: WIOŚ	42	wg potrzeb	21
51.		Ilość przedsiębiorstw w których stwierdzono naruszenia w gospodarowaniu odpadami źródło danych: WIOŚ	12	wg wyników kontroli	13
52.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Ilość regionalnych systemów monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności źródło danych: GIOŚ	0	1	0
53.		Ilość placówek dydaktycznych w celu prowadzenia zajęć edukacyjnych źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	2	2	2
54.		Ilość gmin posiadających MPZP w których uwzględniono ochronę bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	100%	100%	100%
55.		Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa objętych UPUL źródło danych: Powiat Gliwicki	100%	100%	100%
56.		Liczba działań w ramach planów zadań ochronnych źródło danych: podmioty wyznaczone w planach ochrony i	0	wg potrzeb	0

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik			
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku
		planach zadań ochronnych			
57.		Powierzchnia przebudowanych drzewostanów/odnowienia źródło danych: Nadleśnictwa, gminy, właściciele lasów	25 ha	>35	25 ha
58.		Powierzchnia, na której realizowany był program rolno- środowiskowo- klimatyczny (2019-2021) źródło danych: ARiMR	586,63 ha	wg potrzeb	364,55 ha
59.		Powierzchnia obszarów chronionych źródło danych: GUS	7 308	7 308	7 308
60.		Liczba gmin na których terenie zlokalizowane są stanowiska Barszczu Sosnowskiego źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego, barszcz.edu.pl	2	0	1
61.		Liczba pomników przyrody na których prowadzono prace pielęgnacyjne (2019 -2021) źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	5	wg potrzeb	0
62	Zagrożenia poważnymi awariami	Ilość kontroli/naruszeń w przedsiębiorstwach (2019- 2021) źródło danych: dane WIOŚ	5/0	3/0	2/1
63..		Ilość kontroli/naruszeń w zakładach o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii źródło danych: dane WIOŚ	1/0	1/0	0/0
64.		Ilość jednostek OSP które dostały wsparcie w okresie 2019-2021 źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	wszystkie	wszystkie	wszystkie
65.		Ilość poważnych awarii na terenie powiatu źródło danych: WIOŚ	0	0	0
66.		Ilość kontroli transportu substancji niebezpiecznych źródło danych: dane Policja	18	20-30	b.d.
67.		Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	kilkadziesiąt	kilkadziesiąt	kilkadziesiąt

Źródło: opracowano na podstawie danych z uzyskanych w trakcie opracowywania niniejszego raportu oraz Banku Danych Lokalnych GUS, 2023

Analizując zmiany wskaźników w zakresie ochrony powietrza i klimatu można śmiało twierdzić, że tendencja zmian wskaźników w tym obszarze wskazuje na polepszenie się jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego – diametralnie zmniejszyła się ilość dni z przekroczeniem wartości dopuszczalnej dla pyłu zawieszonego PM10. Ponadto zwiększyła się ilość budynków poddanych termomodernizacji, zwiększenie ilości zlikwidowanych nieekologicznych źródeł ciepła i liczba instalacji fotowoltaicznych, co z pewnością spowoduje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery i osiągnięcie założonego celu w 2030 roku.

W zakresie ochrony przed hałasem uległy zmianie wskaźniki obejmujący stosunek ilości kontroli z nieprawidłowościami do wszystkich kontroli przeprowadzonych w zakresie ochrony przed hałasem – w porównaniu z rokiem bazowym, gdzie tylko w 10% kontroli wykryto nieprawidłowości, obecnie już 50%

kontroli kończy się stwierdzeniem nieprawidłowości. Mając jednak na uwadze poczynione przez podmioty gospodarcze czynności zaradcze, należy uznać, że w dłuższej perspektywie klimat akustyczny na terenie powiatu gliwickiego ulegnie poprawie. Przyczynić się do tego mogą także prace modernizacyjne na drogach publicznych – modernizacja nawierzchni sprzyja ograniczeniu emisji hałasu.

W wyniku przeprowadzonych badań pól elektromagnetycznych w środowisku nie odnotowano punktów monitoringowych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

W zakresie gospodarowania wodami nie odnotowano zmian względem roku bazowego. Realizacja zaplanowanych zadań w kolejnym okresie raportowania z pewnością spowoduje zmiany i osiągnięcie założonych wartości wskaźników.

Z zakresie gospodarki wodno – ściekowej nieznacznie wzrosła długość wykonanej kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej. Wzrosły wskaźniki w zakresie zwodociągowania i skanalizowania obszaru powiatu. Z uwagi na nowe budownictwo na obszarach nieskanalizowanych powstaje także coraz więcej zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Realizacja poprawnej gospodarki wodno – ściekowej poprzez rozwój kanalizacji sanitarnej oraz kontrole na obszarach nieskanalizowanych przyczyni się do zmniejszenia presji wywieranej przez nieczystości ciekłe na stan wód podziemnych i powierzchniowych.

Nie zmieniły się ilości terenów osuwiskowych oraz zagrożonych ruchami masowymi, a nie też nie zidentyfikowano przypadków nielegalnej eksploatacji złóż. Zmniejszyła się także powierzchnia terenów wymagających rekultywacji.

W zakresie ochrony gleb w dalszym ciągu prowadzone są badania odczynu i zasobności gleb w makroelementy a także kontrole stosowania środków ochrony roślin. Cały czas prowadzone są działania promocyjne i edukacyjne dla rolników. W dalszym ciągu w wykazie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi znajdują się dwie lokalizacje.

W zakresie gospodarki odpadami należy zwrócić uwagę, że wzrasta ilość przekazanego do unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest – wskaźnik dla roku bazowego został już osiągnięty. Wszyscy mieszkańcy zostali objęci systemem gospodarki odpadami komunalnymi. Organizowane są akcje edukacyjne w zakresie poprawnej segregacji odpadów. W okresie analizy Starosta Gliwicki nie wydał żadnej decyzji dotyczącej gospodarowania odpadami, przeprowadzał w tym czasie kontrole realizacji wydanych decyzji w zakresie gospodarowania odpadami w okresie analizy wykonano 4 kontrole. Niestety po zmianie przepisów prawa dotyczących poziomów przewidzianych do osiągnięcia przez gminy w ramach gospodarki odpadami komunalnymi, przeważająca część gmin ma problem z dotrzymaniem tych standardów – wymagane jest podjęcie odpowiednich działań u źródła aby dostosować gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie powiatu gliwickiego do wymagań prawnych. Ponadto pojawia się coraz więcej niezgodności w sposobie gospodarowania odpadami przez przedsiębiorców – na 21 kontroli przeprowadzonych w 2022 roku stwierdzono nieprawidłowości aż w 13 z nich.

W zakresie zasobów przyrodniczych nie uległy zmianie ilości ani powierzchnie obszarów chronionych. W stosunku do roku bazowego zmniejszyła się powierzchnia, na której realizowany był program rolno-środowiskowo- klimatyczny.

Nie uległy znaczącej zmianie wskaźniki określone dla zagrożeń poważnymi awariami - ich wielkość utrzymała się na porównywalnym poziomie co w roku bazowym, z uwagi na brak zdarzeń o znamionach poważnej awarii przemysłowej.

6. Podsumowanie

Programy Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego stanowiły podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej na terenie powiatu. Okres raportowania obejmuje lata 2021 – 2022. W tym czasie na terenie powiatu gliwickiego obowiązywały:

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie powiatu gliwickiego oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez Powiat, a także gminy i podmioty gospodarcze.

Analizując całość przedstawionych w niniejszym raporcie danych należy uznać, że wyznaczony w obowiązujących Programach cel w postaci **Znaczącej poprawy jakości powietrza na obszarze gmin związanej z realizacją kierunków działań naprawczych**, jeszcze nie został w pełni osiągnięty. Pomimo poczynionych licznych działań modernizacyjnych (zakończone wcześniej docieplenia budynków użyteczności publicznej, wymiana nieekologicznych kotłów u mieszkańców), nadal, zgodnie z danymi uzyskanymi w ramach monitoringu jakości powietrza na terenie strefy śląskiej odnotowywane są przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie ilości dni z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego Z uwagi na wzrost ilość odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu można śmiało stwierdzić, że utrzymanie takiego kierunku pozwoli na osiągnięcie założonego celu w postaci **Realizacji racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami**.

W zakresie ochrony przed hałasem wyznaczono cel w postaci **Poprawy i utrzymania dobrego stanu akustycznego środowiska**. Cel ten, pomimo zrealizowania licznych działań związanych ze zmniejszeniem uciążliwości akustycznej, przede wszystkim poprzez modernizację infrastruktury komunikacyjnej, może być trudny do osiągnięcia. W dalszym ciągu odnotowywane są obszary gdzie w ramach monitoringu środowiska stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej dźwięku w środowisku.

W zakresie pól elektromagnetycznych wyznaczono cel w postaci **Utrzymania wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach**, który został osiągnięty – przeprowadzone badania monitoringowe bezpośrednio na terenie powiatu gliwickiego wskazują na dochowanie wartości dopuszczalnym PEM w środowisku.

Dla gospodarowania wodami oraz gospodarki wodno – ściekowej wyznaczono wspólny cel w postaci **Systemu zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowy i odziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód**. Prowadzenie prac związanych z budową sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, rozwojem indywidualnych systemów oczyszczania, likwidacji zbiorników bezodpływowych oraz ciągle prowadzenia działań kontrolnych w zakresie prawidłowej gospodarki nieczystościami ciekłymi, pozwoli w perspektywie długofalowej na osiągnięcie tego celu. Weryfikacja nastąpi po przeprowadzeniu pełnego monitoringu stanu wód powierzchniowych na terenie powiatu gliwickiego.

W zakresie gospodarki zasobami geologicznymi wyznaczono cel w postaci **Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami złóż kopalin oraz udokumentowanych wód podziemnych**. Mając na względzie pozyskane dane w zakresie realizacji zadań zaplanowanych do realizacji można uznać że cel ten zostanie osiągnięty na zakończenie okresu obowiązywania Programu.

Z uwagi na długoterminowe wyłączanie gruntów z produkcji rolnej i leśnej trudno stwierdzić jednoznacznie czy na koniec obowiązywania programu cel w postaci **Ochrony i zapewnienia właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi** zostanie zrealizowany – wszystko zależy od tego jak w kolejnych latach zmniejszać się będzie powierzchnia terenów przeznaczanych na cele inne niż rolne i leśne oraz jak wielkie powierzchnie zostaną zrekultywowane.

Dla gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów wyznaczono cel w postaci **Racjonalnej gospodarki odpadami**. Od początku obowiązywania systemu gospodarki odpadami gminy powiatu gliwickiego prowadzą działania edukacyjne w zakresie prawidłowej segregacji. Ponadto sukcesywnie prowadzone są działania zmierzające do usuwania wyrobów zawierających azbest, wobec czego należy uznać, że wyznaczony cel zostanie, na koniec obowiązywania Programu z 2022 roku, osiągnięty.

W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu wyznaczono cel w postaci **Zachowania, odtworzenia i zrównoważonego użytkowania bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrony krajobrazu**,

w ramach których zrealizowano działania, które w niewielkim stopniu negatywnie wpływają na stan zasobów przyrody (głównie usuwanie drzew), jednak podjęte działania zaradcze (nowe nasadzenia, pielęgnacja pomników przyrody) pozwalają na wskazanie, że cel ten w pełni zostanie osiągnięty.

W zakresie poważnych awarii wyznaczono cele w postaci **Przeciwdziałania awariom instalacji przemysłowych** oraz **Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska**. Z uwagi na brak wystąpienia w okresie obowiązywania Programu zdarzenia o charakterze poważnej awarii przemysłowej należy uznać, że cele ten zostaną w pełni osiągnięte.

Głównymi zadaniami realizowanymi na obszarze powiatu były działania związane z modernizacją, przebudową remontami dróg powiatowych i gminnych. Prowadzono także działania termomodernizacyjne, których głównym założeniem jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło przez budynki. Praktycznie w każdej gminie powiatu udało się wprowadzić system dotowania do wymiany niskosprawnych kotłów na paliwo stałe – na obszarze powiatu mieszkańcy bardzo chętnie korzystali z takiej pomocy. Poprzez akcje informacyjne rośnie świadomość mieszkańców w zakresie skutków jakie niesie za sobą spalanie złej jakości paliwa oraz śmieci w indywidualnych kotłach, a także wzrasta świadomość dotycząca wykorzystania odnawialnych źródeł energii czy szkodliwości wyrobów azbestowych.

Na realizację zadań ujętych w Programie Powiat Gliwicki przeznaczał środki finansowe, z czego znaczna część poniesionych nakładów była współfinansowana ze środków pochodzących z gminy wchodzących w skład powiatu, budżetu Państwa, środków pozyskanych z Unii Europejskiej oraz środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.